Πίτερ Σβαρτς

Ο Ελευθεροτεκτονισμός

Κοσμοθεωρία
Οργάνωση και Πολιτική

Με πρόλογο του Αρχηγού της Αστυνομίας Ασφάλειας και του Κεντρικού Γραφείου Ασφάλειας του Αρχηγού των ΣΣ του Ράιχ,
ΣΣ-Αντιστράτηγος (Gruppenführer)
Ράινχαρντ Όιγκεν Τρίσταν Χάιντριχ

Πήτερ Σβαρτς

Ο Ελευθεροτεκτονισμός

Κοσμοθεωρία

Οργάνωση και Πολιτική

Με πρόλογο του Αρχηγού της Αστυνομίας Ασφάλειας και του Κεντρικού Γραφείου Ασφάλειας του Αρχηγού των ΣΣ του Ράιχ,
ΣΣ-Αντιστράτηγος (Gruppenführer)
Ράινχαρντ Όιγκεν Τρίσταν Χάιντριχ

1938

Κεντρικός Εκδοτικός Οίκος του NSDAP, Φραντς Έερ Ναχφόλγκερ Ε.Π.Ε.

Βερολίνο

Πρόλογος

Ράινχαρντ Όιγκεν Τρίσταν Χάιντριχ
(Reinhard Eugen Tristan Heydrich)
(1904 – 1942)
Αντιστράτηγος των ϟϟ

Η παρουσίαση αυτή έχει σαν στόχο να εξετάσει τα πιο ουσιώδη προβλήματα του Τεκτονισμού με συνοπτική μορφή. Δεν ισχυρίζεται ότι είναι πλήρης, αλλά επιδιώκει να παράσχει τεκμηρίωση βάσει αυθεντικού υλικού από τα αρχεία του Κεντρικού Γραφείου Ασφαλείας του Αρχηγού των SS του Ράιχ και της Κρατικής Μυστικής Αστυνομίας, και έτσι να παρουσιάσει στο κοινό τον κίνδυνο του Ελευθεροτεκτονισμού κατά τη διάρκεια των τελευταίων αιώνων. Θα χρειαστεί περαιτέρω έρευνα για να εξεταστεί διεξοδικά η ασυμβίβαστη αντίφαση μεταξύ της Τεκτονικής ιδεολογίας και του Εθνικοσοσιαλισμού, αξιοποιώντας τον πλούτο του διαθέσιμου αρχειακού υλικού.

Αντιστράτηγος των SS

Δομή

Ο Ελευθεροτεκτονισμός

1ο Μέρος: Ιστορικά Θεμέλια Σελίδα

I.

Τα Ιουδαϊκά-Ανατολίτικα Θεμέλια…… 7

II.

Η ανάπτυξη του ελευθεροτεκτονισμού εκτός Γερμανίας τον 18ο αιώνα…… 9

1. Η ανάπτυξη από τις αγγλικές εργατικές στοές τον 17ο και 18ο αιώνα…….. 9
   (Μη μέλη συντεχνιών στις συντεχνίες των λιθοξόων – Προέλευση της λέξης «Ελευθεροτέκτονας» – Η Μεγάλη Στοά του Λονδίνου 1717 – Τα «Αρχαία Καθήκοντα»).
2. Η ανάπτυξη του Ελευθεροτεκτονισμού στη Γαλλία…… 11
   (Ο «Διαφωτισμός», οι ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης – διείσδυση Ιουδαίων σε αγγλικές και γαλλικές στοές – Ιουδαϊκά ιδρύματα υψηλού βαθμού).
3. Ανάπτυξη του Ελευθεροτεκτονισμού στη Γερμανία μέχρι τη χειραφέτηση των Ιουδαίων…… 12
   α) Η αγγλική γραμμή επιρροής…….. 12
   β) Η λατινική γραμμή επιρροής…….. 13
   γ) Η Ανάπτυξη του Γερμανικού Ελευθεροτεκτονισμού στη φιλοσοφική-εικαστική Κατεύθυνση…… 14
   (Γερμανικός Ιδεαλισμός του 18ου αιώνα – Επανερμηνεία του ελευθεροτεκτονισμού – Γκαίτε και Ελευθεροτεκτονισμός – Η εποχή των γερμανικών πολέμων για την ελευθερία).

III.

Η ανάπτυξη του Ελευθεροτεκτονισμού τον 19ο και 20ό αιώνα… 19

1. Η Συμμετοχή των Ελευθεροτεκτόνων στις Επαναστάσεις του 1789, του 1830 και του 1848……. 19
   (Η Ελευθεροτεκτονική Αποστολή της Γαλλίας – Δημοκρατία και Ρεπουμπλικανισμός – Η Παλινόρθωση – 1830 – 1848 – Ο Ναπολέων Γ΄ και η Ελευθεροτεκτονική Αντιπολίτευση).
2. Η διείσδυση των Ιουδαίων στην αστική κοινωνία με τη βοήθεια των στοών……. 22
   (Ο αγώνας των Ιουδαίων για ίσα δικαιώματα – Ο ελευθεροτεκτονικός ανθρωπισμός και η ανοχή στο ιουδαϊκό ζήτημα – Η ιουδαϊκή στοά στη Φρανκφούρτη του Μάιν 1807 – 1845 Είσοδος των Ιουδαίων στο Μπίρκενφελντ).
3. Εξελίξεις εκτός Γερμανίας από το 1870 έως το 1914…… 27
4. Η Συμπεριφορά των Γερμανών ελευθεροτεκτόνων κατά την Περίοδο αυτή…….. 28

IV.

Ο Διεθνής Ελευθεροτεκτονισμός και ο Παγκόσμιος Πόλεμος…... 29

1. Η Συμπεριφορά των Στοών στα Κράτη της Αντάντ…….…. 29

(Ρητορική μίσους ενάντια στη Γερμανία και των συμμάχων της – Ελευθεροτεκτονικά συνέδρια – Ελευθεροτεκτονική προπαγάνδα ειρήνης).
2. Η Συμπεριφορά και η Στάση του Ελευθεροτεκτονισμού στη Γερμανία…… 29
(Επιρροή των στοών και οι ανατρεπτικές τους δραστηριότητες – Διεθνιστική σκέψη – Οι στοές πεδίου μάχης).

2ο Μέρος: Οργάνωση, Μέθοδοι και Στόχοι του Ελευθεροτεκτονισμού……..…… 32

I.

Είδη Τελετών και Συστήματα Βαθμών…… 32
1. Αγγλοσαξονικοί και Παράγωγοι Τύποι Τελετών……..…….. 32
2. Λατινικός Ελευθεροτεκτονισμός και Παράγωγες Ιεροτελεστίες… 32
3. Ιεροτελεστίες Ελεύθερου Πνεύματος και Ελεύθερης σκέψης..… 32

II.

Διεθνείς Οργανωτικοί Συνασπισμοί Στοών…….. 34
1. Η Στοά του Αγίου Ιωάννη σαν το κατώτερο επίπεδο……. 34
2. Οι Στοές Ανώτερου Βαθμού……. 34
3. Ο «Γενικός Σύνδεσμος Ελευθεροτεκτόνων»……. 35

III.

Μυστικές Εξωτερικές Ελευθεροτεκτονικές Δραστηριότητες σε άλλες Οργανώσεις…… 36
(Επικουρικά Ιδρύματα και Ειδικού Σκοπού Οργανώσεις του Ελευθεροτεκτονισμού – Πανευρωπαϊκό Κίνημα)

IV.

Ανεπίσημες Στοές και Ελευθεροτεκτονικές Οργανώσεις…… 38

V.

Ιδεαλιστικοί Στόχοι…… 39
1. Οι Θεμελιώδεις Αρχές του Ελευθεροτεκτονισμού…… 39
(Ανθρωπισμός και ανεκτικότητα – Η διεθνής αλυσίδα αδελφότητας – Απόρριψη φυλετικών και εθνικών διαφορών, ελευθεροτεκτονικός κοσμοπολιτισμός, φιλελευθερισμός και δημοκρατία).
2. Ελευθεροτεκτονικές εκπαιδευτικές μέθοδοι…… 40
(Ο εκπαιδευτικός στόχος – Επιδράσεις και μέθοδοι της ελευθεροτεκτονικής εκπαίδευσης – Τελετουργία – Συμβολισμός – Ελευθεροτεκτονικές διαλέξεις, σχέδια ή δομικά στοιχεία – Ελευθεροτεκτονική βιβλιογραφία).

VI.

Σύγκρουση του Ελευθεροτεκτονισμού με τις υπόλοιπες υπερεθνικές δυνάμεις……..…….. 47
1. Ελευθεροτεκτονισμός και Εκκλησία……..…… 47
(Ο Ελευθεροτεκτονισμός σαν ενάντιος στην εκκλησία – Πάλη μεταξύ Καθολικισμού και Ελευθεροτεκτονισμού – Βούλες Αφορισμού κατά του Ελευθεροτεκτονισμού – Προσπάθειες Ενοποίησης – Διάσκεψη του Άαχεν 1928).

2. Ελευθεροτεκτονισμός και Ιουδαϊσμός……..…….. 48
3. Ελευθεροτεκτονισμός και Μαρξισμός……. 49
(Ο Ελευθεροτεκτονισμός σαν αστική, δημοκρατική-φιλελεύθερη εμπροσθοφυλακή του Μαρξισμού – Κομμουνισμός και Ελευθεροτεκτονισμός – Ελευθεροτεκτονικές δηλώσεις για τον Κομμουνισμό).

3ο Μέρος: Ο Ελευθεροτεκτονισμός σαν Αντίπαλος του Εθνικοσοσιαλισμού

I.

Ελευθεροτεκτονισμός και Φασισμός…… 53
(Ο αγώνας του φασισμού ενάντια στο «Πράσινο Φίδι» – Αντιελευθεροτεκτονικός Νόμος του 1925 – Μέγας Μάγιστρος Τορριτζιάνι ενάντια στον φασισμό – Μουσολίνι για τον Ελευθεροτεκτονισμό).

II.

Ελευθεροτεκτονισμός και Εθνικοσοσιαλισμός…… 56
1. Εθνικοσοσιαλιστές ηγέτες για τον Ελευθεροτεκτονισμό…….. 56
(Αδόλφος Χίτλερ – Άλφρεντ Ρόζενμπεργκ – Χέρμαν Γκέρινγκ – Δικαστής του Ράιχ Μπουχ).
2. Διατάγματα και οδηγίες από κρατικές και κομματικές οργανώσεις κατά των Στοών και της Ελευθεροτεκτονικής οργάνωσης στη Γερμανία…… 56
(Η Οργάνωση των Ελευθεροτεκτόνων στη Γερμανία – Οι Παλαιές Πρωσικές Μεγάλες Στοές – Οι Ανθρωπιστικές Μεγάλες Στοές – Η «Συμβολική Μεγάλη Στοά της Γερμανίας και το Ανώτατο Συμβούλιο για τη Γερμανία» – Μυστικές Στοές και Ελευθεροτεκτονικές Οργανώσεις).
3. Ο Αγώνας του Εθνικοσοσιαλισμού ενάντια στον Ελευθεροτεκτονισμό……..…… 59
(Εθελοντική διάλυση των στοών, η συμπεριφορά των Παλαιών Μεγάλων Πρωσικών Στοών – Επιτροπές Υπεράσπισης των Στοών).
4. Ο Αγώνας του Παγκόσμιου Τεκτονισμού ενάντια στον Εθνικοσοσιαλισμό…… 60
(Εργασίες σε συνέδρια Ελευθεροτεκτόνων και Μεταναστών – προπαγάνδα μποϊκοτάζ – προσπάθειες του Λαϊκού Μετώπου).
5. Συμπεράσματα……..……. 61
(Αγεφύρωτη διαφορά μεταξύ του Εθνικοσοσιαλισμού και του Ελευθεροτεκτονισμού).

Ο Ελευθεροτεκτονισμός

1ο Μέρος: Ιστορικά Θεμέλια

I.

Τα Ιουδαϊκά-Ανατολίτικα Θεμέλια

1.

Ο ελευθεροτεκτονισμός είναι ένας ιδεολογικός αντίπαλος του εθνικοσοσιαλισμού, του οποίου η σημασία για την ιστορική εξέλιξη των δύο τελευταίων αιώνων είναι εφάμιλλη με τις δραστηριότητες άλλων υπερ-κρατικών οργανώσεων, της πολιτευόμενης εκκλησίας, του Ιουδαϊσμού και του Μαρξισμού. Στη σημερινή του μορφή, πρέπει να θεωρηθεί σαν η αστικο-φιλελεύθερη εμπροσθοφυλακή του παγκόσμιου Ιουδαϊσμού.

Αποσυνθέτει τις αρχές των φυλετικών και των εθνικών κρατικών μορφών, επιτρέπει στους Ιουδαίους να επιτύχουν την κοινωνική και πολιτική ισότητα και προετοιμάζει το δρόμο για τον ιουδαϊκό ριζοσπαστισμό με την υπεράσπιση των αρχών της ελευθερίας, της ισότητας και της αδελφοσύνης, της αλληλεγγύης των εθνών, της Κοινωνίας των Εθνών, του πασιφισμού και της απόρριψης όλων των φυλετικών διαφορών.

Με τη βοήθεια των διεθνών διασυνδέσεων και δικτύων του, ο ελευθεροτεκτονισμός παρεμβαίνει στις εξωτερικές πολιτικές σχέσεις των εθνών και, παράλληλα με τους ηγέτες των κρατών, προωθεί μια μυστική εξωτερική και παγκόσμια πολιτική, η οποία ξεφεύγει από τον έλεγχο των κυβερνώντων.

Μέσω της πολιτικής του προσωπικού και της ευνοιοκρατίας που ασκεί, ο ελευθεροτεκτονισμός διασφαλίζει ότι οι βασικές θέσεις στη δημόσια, οικονομική και πολιτιστική ζωή ενός λαού καλύπτονται από αδελφούς της στοάς που εφαρμόζουν τις ιδέες του ελευθεροτεκτονισμού στην πράξη.

Το εθνικοσοσιαλιστικό κράτος κατέστρεψε την οργάνωση του ελευθεροτεκτονισμού στη Γερμανία. Αλλά, οι φιλελεύθερες ελευθεροτεκτονικές ιδέες εξακολουθούν να υπάρχουν στους αδελφούς των πρώην στοών. Επιπλέον, υπάρχει ο κίνδυνος μιας νέας εισβολής των ελευθεροτεκτονικών ιδεών από τις οργανώσεις των ξένων στοών.

Έτσι, η μελέτη αυτού του αντιπάλου και η ενδελεχής εκπαίδευση όλων των εθνοσυντρόφων στον τομέα του ελευθεροτεκτονισμού δεν αποτελεί μόνο ένα ενδιαφέρον ιστορικό πρόβλημα, αλλά και ένα επείγον καθήκον επαγρύπνησης στην καταπολέμηση των αντιπάλων μας.

2.

Δεν είναι μόνο η οργάνωσή του, που συνδέει στενά το ελευθεροτεκτονισμό με τον Ιουδαϊσμό. Ο ελευθεροτεκτονικός συμβολισμός ακόμα και στις συνήθειες και με τις εβραϊκές λέξεις και στα σύμβολά του υποδηλώνει τον Ιουδαϊσμό σαν την πραγματική του ρίζα. Ο ελευθεροτεκτονικός ιδεολογικός κόσμος είναι μια αντανάκλαση των ιουδαϊκών και μεσανατολικών σκέψεων και αντιλήψεων.

Βασικές αρχές του ελευθεροτεκτονικού συμβολισμού

Γιαχβέ

Το επίκεντρο της σκέψης της Παλαιάς Διαθήκης είναι η έννοια του Γιαχβέ σαν τον Ιουδαϊκό «Θεό». Αρχικά, οι Ιουδαίοι πίστευαν σε πολλές τοπικές θεότητες, ανάμεσα στους οποίους ο Γιαχβέ, σαν θεός της ερήμου, ήταν εντελώς ασήμαντος, μέχρι που αναζήτησε στην έρημο έναν «λαό» (τις νομαδικές φυλές του Ισραήλ) με τη βοήθεια του οποίου θα μπορούσε να προχωρήσει στην εκθρόνιση των άλλων θεών και έτσι να κατακτήσει την παγκόσμια κυριαρχία. Στον μεταγενέστερο Ιουδαϊσμό, ο Γιαχβέ θεωρήθηκε αρχικά σαν ο υπέρτατος θεός και έπειτα σαν ο μοναδικός θεός, διατηρώντας όμως πιστά τα αρχικά χαρακτηριστικά του. Για τον Ιουδαίο, το όνομα Γιαχβέ σημαίνει το πρόγραμμα της **παγκόσμιας υποδούλωσης** (βλ. Ησαΐας, κεφάλαιο 60, κ.λπ.)

Με την ανάπτυξη της έννοιας του Γιαχβέ, επιτεύχθηκε ο συγκεντρωτικός χαρακτήρας της ιουδαϊκής **λατρείας**: οι αρχικοί πολυάριθμοι χώροι θυσίας στη Χαναάν αντικαταστάθηκαν από έναν μόνο (πρώτα η Σηλώ, αργότερα η Ιερουσαλήμ)· διότι η σκηνή της διαθήκης και ο μεταγενέστερος **Ναός του Σολομώντα** θεωρούνταν «Ο Οίκος του Γιαχβέ». Όπως και ο ίδιος ο Γιαχβέ, έτσι και ο ναός έγινε το σύμβολο των Ιουδαϊκών σχεδίων για παγκόσμια κυριαρχία. (βλ. Ιεζεκιήλ, κεφάλαια 40 – 48, και το βιβλίο της Αποκάλυψης της Καινής Διαθήκης, κεφάλαιο 21).

Ο Ναός

Στην περίοδο που ακολούθησε την βαβυλωνιακή εξορία, ο «προφητικός» Ιουδαϊσμός συμπληρώθηκε από την ιερατική **«διδασκαλία του Νόμου»** (Τορά – תּוֹרָה) και τα «Βιβλία της Σοφίας» (Σοχμά – חָכְמָה). Μέσα από εκτεταμένους δανεισμούς από γειτονικούς πολιτισμούς, αναπτύχθηκε μια «ευημερούσα αστική τάξη» και μια κοινωνική τάξη, ενώ ταυτόχρονα ο Γιαχβέ, σαν ο **«δημιουργός του κόσμου»**, απέκτησε κοσμικό χαρακτήρα. Αυτό άνοιξε το δρόμο για μια διεθνιστική στάση (επέκταση του δόγματος του Μεσσία).

Τα Μυστήρια

Γύρω στην αλλαγή της χιλιετίας, η πνευματική στάση των Συρο-Φοινικικών «Μυστηρίων» συγχωνεύτηκε με τη σκέψη της Παλαιάς Διαθήκης. Τα μυστήρια προϋπέθεταν το «αίσθημα της αμαρτωλότητας» ενός εσωτερικά διχασμένου ανθρώπου· επεδίωκαν να μεταδώσουν μια «θεία χάρη» σε αυτό το άτομο μέσω του «αποκρυφισμού», δηλαδή αινιγματικών λέξεων, σημείων και πράξεων, εξασφαλίζοντας έτσι την «λύτρωση» και την προσωπική «αιώνια ευδαιμονία». Όλο το «κακό» αποδιδόταν στον «διάβολο» (δυϊσμός). Αυτές οι ιδέες, μερικές από τις οποίες απεικονίστηκαν με ισχυρή φαντασία, βρήκαν απήχηση γύρω στην αλλαγή της χιλιετίας στον ιουδαϊκό «αποκρυφισμό» και στα γραπτά της Καινής Διαθήκης, καθώς και στα έργα των «Γνωστικιστών».

Συμβολισμός και λατρεία

Το σύνολο αυτού του κόσμου των ιδεών έχει αναβιώσει στον συμβολισμό και στη διδασκαλία του ελευθεροτεκτονισμού. Ο μύθος του Χιράμ, τα σύμβολα του ναού και των οργάνων λατρείας του, οι τελετουργίες της μύησης, το συμβολικό τελετουργικό των κηδειών, οι μυστικοί κώδικες πρόσβασης κ.λπ. ντύνονται με μια αισθησιακή και ζωντανή μορφή, αυτό που αποκαλύπτεται στις διδασκαλίες (η διαμόρφωση της ανθρωπότητας από ακατέργαστη πέτρα σε κύβο, η εργασία σε έναν «ναό της ανθρωπότητας», το «μεσσιανικό» βασίλειο της ειρήνης και της «παγκόσμιας αδελφότητας», και η απόρριψη όλων των φυσικών φυλετικών και πολιτικών φραγμών μέσα σε αυτήν την παγκόσμια αδελφότητα). Τα σύμβολα και οι διδασκαλίες δεν αναπτύσσονται ομοιόμορφα από συγκεκριμένες αρχέτυπες μορφές, αλλά παρουσιάζουν ένα πολύχρωμο μείγμα ποικίλων συστατικών (συγκρητισμός), γεγονός που καθιστά πολύ δύσκολη την ανίχνευση των αντίστοιχων πηγών τους.

3.

Σε όλες τις χώρες της Δύσης, ο μεσανατολικός κόσμος των ιδεών μεταβιβάστηκε αρχικά από την εκκλησία, η οποία διατήρησε πιστά την ιουδαϊκή κληρονομιά σαν «θεϊκή». Από τον 7ο αιώνα, οι **αραβικές** επιρροές του Ισλάμ, από τον 11ο αιώνα οι εμπειρίες των **Σταυροφοριών**, και από τον 12ο αιώνα ακόμα και οι **Ιουδαίοι φιλόσοφοι** (Σολομών Ιμπν Γκαμπιρόλ, Μαϊμονίδης, Καμπάλα) συνέβαλαν σε μια μεγαλύτερη έμφαση στον τυπικό ιουδαϊκό κόσμο της σκέψης. Με αυτό τον τρόπο η ιουδαϊκή στάση επανήλθε σταδιακά στο δυτικό οπτικό πεδίο, από το οποίο είχε εκτοπιστεί σε μεγάλο βαθμό από τον γερμανικό σχολαστικισμό.

Οι μεταδότες του ιουδαϊκού τρόπου σκέψης

Η Καμπάλα – קַבָּלָה

Στις ακαδημίες και τις αδελφότητες της **Αναγέννησης**, οι «**Χριστιανοί** Καμπαλιστές» απέκτησαν ιδιαίτερο κύρος (Τζοβάνι Πίκο ντέλα Μιράντολα – Giovanni Pico della Mirandola).

Τα εβραϊκά γραπτά ήταν το αντικείμενο της προτίμησης τους, με μια εκκεντρική προσήλωση στα «μυστικά» και τις παράξενες ιδέες που μπορεί να έπαιξαν κάποιο ρόλο. Μέσω του Γιόχαν Ρόιχλιν (Johann Reuchlin) και άλλων, τέτοιες προσπάθειες μεταφέρθηκαν στη Γερμανία. Σχηματίστηκαν μυστικές εταιρείες που, χρησιμοποιώντας την αλχημεία, τα μαθηματικά, την αστρονομία και την αστρολογία, καθώς και τη μαγεία, προσπάθησαν να συνθέσουν τις ιουδαϊκές φαντασιώσεις σε ένα σύστημα με θεολογική αξία.

Αναγέννηση

II.

Η ανάπτυξη του ελευθεροτεκτονισμού εκτός Γερμανίας τον 18ο αιώνα

1. Η ανάπτυξη από τις αγγλικές εργατικές στοές τον 17ο και 18ο αιώνα.

Σε αντίθεση με το σύστημα των συντεχνιών των λιθοξόων των δυτικών χωρών, τα έθιμα των λιθοξόων και τις αδελφότητες των λιθοξόων, το χειρόγραφο «Ποίημα του Βασιλιά» (Regius Poem) του 1390 και το χειρόγραφο του Μάθιου Κουκ (Matthew Cooke) του 1450, δύο από τα παλαιότερα χειρόγραφα των Άγγλων οικοδόμων του Μεσαίωνα, μας παρουσιάζουν μια ανατολίτικη άποψη της ιστορίας. Αυτά τα έγγραφα περιέχουν, με τη μορφή θρύλων συντεχνιών, μια περίληψη της ιστορίας των συντεχνιών που παρουσιάζεται σε θρυλική μορφή, μαζί με οδηγίες (άρθρα) για τη συμπεριφορά μέσα στη συντεχνία και την εκπλήρωση των καθηκόντων προς τον σύλλογο των οικοδόμων. Αυτά τα δύο παλαιότερα έγγραφα ακολουθήθηκαν από αρκετά παρόμοια δομημένα χειρόγραφα. Είναι σημαντικό ότι το περιεχόμενο των θρύλων των συντεχνιών βασίζεται όλο και περισσότερο στον κόσμο των θρύλων και των εικόνων της Παλαιάς Διαθήκης. Οι ελευθεροτέκτονες ισχυρίζονται ότι αυτά τα θεμέλια της Παλαιάς Διαθήκης εισήχθησαν στις συντεχνίες από τους Αιδεσιμότατους, οι οποίοι, σαν κληρικοί, παρείχαν ποιμαντική φροντίδα στις αγγλικές συντεχνίες.

Τα έγγραφα από το 1390 και το 1450

Αυτοί οι Αιδεσιμότατοι έπαιξαν έναν ακόμη σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του ελευθεροτεκτονισμού. Μαζί με τους **αριστοκράτες προστάτες των συντεχνιών**, οι οποίοι εκπροσωπούσαν τις συντεχνίες στις αρχές και είχαν αναλάβει την προστασία τους, ήταν τα πρώτα μη μέλη των συντεχνιακών ενώσεων. Με την πάροδο του χρόνου, αναπτύχθηκε μια πρακτική σύμφωνα με την οποία αυτοί οι προστάτες και οι Αιδεσιμότατοι εισήγαγαν φίλους και συγγενείς σαν μέλη στις συντεχνίες, οι οποίες μέχρι τότε είχαν υιοθετήσει το

Μη μέλη των συντεχνιών των λιθοξόων

όνομα στοά. Αυτό ίσχυε ιδιαίτερα για τις στοές των λιθοξόων.

Έτσι, στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα, βρίσκουμε **ένα μεγάλο ποσοστό τέτοιων μη μελών συντεχνιών σε διάφορες στοές συντεχνιών**. Σε αυτές τις ενώσεις, η έννοια των επαγγελματικών και συντεχνιακών ενώσεων υποχωρούσε όλο και περισσότερο προς όφελος της κοινωνικής δραστηριότητας. Αυτή η εξέλιξη χαρακτηρίζεται εξωτερικά από το γεγονός ότι αυτές οι στοές μετέφεραν τις συναντήσεις τους από τις αίθουσες των συντεχνιών σε ταβέρνες. Η υπόθεση ότι η αντίθεση μεταξύ των ελευθεροτεκτόνων των συντεχνιών και των αποδεκτών μη ελευθεροτεκτόνων σαν μέλη των στοών εκφραζόταν με τον όρο «ελεύθεροι και αποδεκτοί τέκτονες» είναι αβάσιμη. Αυτός ο χαρακτηρισμός ίσχυε για όλα τα μέλη των στοών, συμπεριλαμβανομένων των τεκτόνων των συντεχνιών.

Προέλευση της λέξης Ελευθεροτέκτονας

Στα τέλη του 17ου αιώνα βρίσκουμε το όνομα «Freemasons» που σημαίνει Ελευθεροτέκτονες, να είναι ευρέως γνωστό, όπως αποδεικνύεται από πολλά γραπτά εκείνης της περιόδου και από μια φοιτητική εκδήλωση στο «Κολλέγιο της Τριάδος» (Trinity College) στο Δουβλίνο το 1688. Από τα γραπτά και τις περιγραφές του 17ου αιώνα διαπιστώνεται επίσης **ότι τα μη μέλη των συντεχνιών στις στοές ασκούσαν ήδη συμβολική τεκτονική**.

Το έτος 1717 σηματοδοτεί την αρχή ενός νέου κεφαλαίου στην ιστορία του ελευθεροτεκτονισμού. Εκείνη τη χρονιά, τέσσερις στοές του Λονδίνου ενώθηκαν για να σχηματίσουν τη **«Μεγάλη Στοά του Λονδίνου και του Ουέστμινστερ»** για να γιορτάσουν την ημέρα της γιορτής του προστάτη αγίου τους, Ιωάννη του Βαπτιστή, με τον κατάλληλο τρόπο. Έτσι, οι λόγοι που οδήγησαν στην εν λόγω ένωση ήταν αρχικά καθαρά κοινωνικοί.

Μεγάλη Στοά του Λονδίνου 1717

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι κανένας κτίστης της συντεχνίας δεν ήταν μεταξύ των πρώτων αξιωματούχων αυτής της νέας Μεγάλης Στοάς. Αξιόπιστες πληροφορίες για τα πρώτα χρόνια αυτής της νέας ίδρυσης δεν υπάρχουν.

Το 1721, η Μεγάλη Στοά του Λονδίνου κατάφερε να αποκτήσει τον πρώτο της αριστοκράτη Μέγα Μάγιστρο, τον Τζον Μόνταγκιου (John Montagu, 1690 – 1749), Δούκα του Μόνταγκιου. Αυτό σηματοδότησε την αρχή μιας εξέλιξης που έχει αφήσει το στίγμα της στον αγγλικό ελευθεροτεκτονισμό μέχρι σήμερα. Διότι από τότε, **ο αγγλικός ελευθεροτεκτονισμός προσπαθούσε να στρατολογήσει τα μέλη του από τις τάξεις της υψηλής αριστοκρατίας, του στρατού και του ανώτερου αστικού στρώματος.** Έτσι, με αυτό ξεκίνησε μια μεγάλης κλίμακας πολιτική για το προσωπικό των ελευθεροτεκτόνων, με στόχο την τοποθέτηση ελευθεροτεκτόνων σε όλες τις ηγετικές θέσεις της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, έτσι ώστε να μην μπορεί να υπάρξει καμιά αντιληπτή σύγκρουση μεταξύ του ελευθεροτεκτονισμού και της βρετανικής κυβέρνησης. Μόνο έτσι μπορεί να γίνει κατανοητός ο ισχυρισμός ότι η Αγγλία χρησιμοποιεί τον ελευθεροτεκτονισμό σαν εργαλείο της παγκόσμιας πολιτικής της. Η δύναμη των Άγγλων ελευθεροτεκτόνων έγινε σαφώς εμφανής το 1799, όταν απέρριψαν για πρώτη φορά στο Αγγλικό Κοινοβούλιο ένα νομοσχέδιο κατά των μυστικών εταιρειών και στη συνέχεια το τροποποίησαν έτσι ώστε οι ελευθεροτέκτονες να εξαιρούνται ρητά από τις διατάξεις του.

Ελευθεροτεκτονική Πολιτική Προσωπικού

Με εντολή του Δούκα του Μόνταγκιου και κάτω από τον Μέγα Διδάσκαλο Φίλιπ Γουόρτον (Philip Wharton, 1698 – 1731) δημοσιεύτηκε το 1723 το πρώτο βιβλίο για το **Σύνταγμα των Ελευθεροτεκτόνων από τον Αισεσιμότατο Τζέιμς Άντερσον** (James Anderson). Σε αυτά τα λεγόμενα «Αρχαία Καθήκοντα», αναπτύχθηκαν για πρώτη φορά αρχές που απέκτησαν

μεγάλη σημασία για την περαιτέρω εξέλιξη του ελευθεροτεκτονισμού. Μαζί με τα **«Αρχαία Οριοθέσια του Ελευθεροτεκτονισμού»**, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι σήμερα μια συλλογή νόμων και παραδόσεων των Στοών, τα «Αρχαία Καθήκοντα».

Τα «Αρχαία Καθήκοντα»

2. Η ανάπτυξη του Ελευθεροτεκτονισμού στη Γαλλία

Ο ελευθεροτεκτονισμός ήρθε στη Γαλλία μέσω Άγγλων μεταναστών. Το 1725 συγκροτήθηκε η πρώτη στοά στο Παρίσι σε ένα καπηλειό ενός Άγγλου πανδοχέα. Το 1729 άνοιξε μια δεύτερη στοά. Ο ελευθεροτεκτονισμός εξαπλώθηκε πολύ γρήγορα στη Γαλλία. Ωστόσο, σε αντίθεση με την Αγγλία, η ανάπτυξή του ήταν λιγότερο ομοιόμορφη. Στον γαλλικό ελευθεροτεκτονισμό του 18ου αιώνα μπορούν να εντοπιστούν δύο κατευθύνσεις.

Η μία λειτουργούσε σε μια θεωρητική, διαφωτιστική βάση. Τα μέλη της περιλάμβαναν, πάνω απ' όλα, τους **πνευματικούς προδρόμους και υποστηρικτές της Γαλλικής Επανάστασης**, όπως ο Τόμας Πέιν (Thomas Paine), ο Μοντεσκιέ – Σαρλ Λουί ντε Σεκοντά (Montesquieu – Charles-Louis de Secondat), ο Φρανσουά Μαρί Αρουέ (François-Marie Arouet), ευρύτερα γνωστός με το ψευδώνυμο Βολταίρος (Voltaire), ο Ονορέ Γκαμπριέλ Ρικέτι (Honoré Gabriel Riqueti) ο αποκαλούμενος Μιραμπώ (Mirabeau), ο Ζαν Πολ Μαρά (Jean-Paul Marat), ο Ζιλμπέρ ντυ Μοτιέ ντε Λα Φαγιέτ, γνωστός ως Λαφαγιέτ (Gilbert du Motier de Lafayette), ο Φιλίπ Εγκαλιτέ (Philipp Egalité) και ο Εμμανυέλ Ζοζέφ Σιεγές (Emmanuel Joseph Sieyès). Στο Παρίσι δραστηριοποιούνταν από το 1769 η εγκυκλοπαιδιστική στοά, γνωστή ως «Les Neuf Soeurs» (Οι Εννέα Αδελφές). Οι Κλοντ Αντριέν Ελβέτιος (Claude-Adrien Helvétius), ο Ζερόμ Λαλάντ (Jérôme Lalande), ο Βενιαμίν Φραγκλίνος (Benjamin Franklin), ο Κόμης Φρανσουά ντε Λα Ροσφουκώ (François de La Rochefoucauld), ο Ζαν λε Ρον Ντ'Αλαμπέρ (Jean le Rond d'Alembert), ο Λυσί Σεμπλίς Καμίγ Μπενουά Ντεμουλέν (Lucie Simplice Camille Benoît Desmoulins), ο Ντενί Ντιντερό (Denis Diderot) και ο Ζακ Πιερ Μπρισό (Jacques Pierre Brissot) ήταν μεταξύ των μελών αυτής της στοάς.

Εποχή του Διαφωτισμού

Εγκυκλοπαιδιστές

Εδώ, διατυπώθηκαν και αναπτύχθηκαν περαιτέρω οι κατευθυντήριες αρχές και ιδέες του Διαφωτισμού. Τα συνθήματα **ελευθερία, ισότητα, αδελφότητα, η αρχή της ισότητας όλων όσων φέρουν ανθρώπινο πρόσωπο και τα καθολικά ανθρώπινα δικαιώματα** συζητήθηκαν σε αυτές τις στοές και υποστηρίχθηκαν από αυτές με μαχητικό και επαναστατικό τρόπο. Ξεκίνησε μια γενική επανεκτίμηση όλων των αξιών. Σε αυτές τις αντιπαραθέσεις η μορφή διακυβέρνησης που είναι γνωστή σαν απολυταρχισμός και η αντίθεσή της με την ελευθεροτεκτονική δημοκρατία και ρεπουμπλικανισμό έλαβε ιδιαίτερη προσοχή.

Οι ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης

Αυτό το κίνημα έφτασε στο απόγειό του και, ταυτόχρονα, στην προσωρινή επιτυχημένη ολοκλήρωσή του με τη Γαλλική Επανάσταση. Εκείνη την εποχή, λειτουργούσαν στη Γαλλία 629 στοές, εκ των οποίων οι 65 βρίσκονταν μόνο στο Παρίσι.

Την ίδια εποχή, όμως, μια **άλλη κατεύθυνση** είχε αρχίσει να γίνεται αισθητή στο Γαλλικό ελευθεροτεκτονισμό, η οποία είχε **έναν πιο καθολικό χαρακτήρα**. Ήθελε να επαναφέρει τον ελευθεροτεκτονισμό στα μεσαιωνικά τάγματα. Σαν κύριος εκπρόσωπός της πρέπει να θεωρηθεί ο δάσκαλος του Άγγλου διεκδικητή του θρόνου, του Σκωτσέζου Άντριου Μίχαελ Ράμσεϊ (Andrew Michael Ramsay). Ήταν φίλος του Αρχιεπισκόπου Φρανσουά Φενελόν (François Fénelon), που ασπάστηκε τον Καθολικισμό με πρωτοβου-

Η έννοια του Τάγματος

λία του αρχιεπισκόπου και έγινε μέλος του Τάγματος του Αγίου Λαζάρου. Δεδομένου ότι πολλοί κληρικοί εξακολουθούσαν να ανήκουν σε τεκτονικές στοές εκείνη την εποχή, μπορεί να υποτεθεί ότι αυτό αντιπροσωπεύει μια προσπάθεια του Καθολικισμού να επανερμηνεύσει τον Τεκτονισμό εκ των έσω. Από αυτή την κατεύθυνση εξελίχθηκαν σύντομα διάφορα συστήματα **ανώτερου βαθμού**, τα οποία προσέλκυσαν σημαντικό ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Ανώτεροι Βαθμοί

Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να αναφερθεί ότι ο ιδρυτής της «Αυστηρής Συμμόρφωσης» στη Γερμανία, ο βαρώνος **Καρλ Γκότχελφ φον Χουντ** (Karl Gotthelf von Hund und Altengrotkau), πρέπει να ήρθε σε επαφή με εκπροσώπους αυτών των κύκλων κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο Παρίσι. Και αυτός ασπάστηκε τον Καθολικισμό. Αυτή η «Αυστηρή Συμμόρφωση» ήταν ένα σύστημα ανώτερων βαθμών που απέκτησε μεγάλη επιρροή στον τότε γερμανικό κόσμο των στοών και ήθελε να διαμορφώσει ολόκληρο τον ελευθεροτεκτονισμό σε μια ένωση τάξεων ιπποτών. Τα μέλη της δεσμεύονταν από την λεγόμενη «Πράξη Υπακοής», ένα επίσημο έγγραφο, για μια ειδική, απεριόριστη υπακοή και την αυστηρότερη τήρηση των κανόνων (stricta observantia).

Η «Αυστηρή Συμμόρφωση»

Η ιδέα της ανεκτικότητας, που είναι θεμελιωμένη στα «Αρχαία Καθήκοντα» και που αναπτύχθηκε στη Γαλλία του Διαφωτισμού μαζί με το ελευθεροτεκτονικό ανθρωπιστικό ιδεώδες, επέτρεψε στους Ιουδαίους, με τη βοήθεια του ελευθεροτεκτονισμού, να διεισδύσουν από νωρίς στην αστική κοινωνία στην Αγγλία και τη Γαλλία και να προωθήσουν την χειραφέτησή τους. Από το 1723 και το 1725, βρίσκουμε **ιουδαϊκά ονόματα στους καταλόγους των αγγλικών στοών**. Το 1732, μια στοά μετέφερε τη συνεδρίασή της από το Σάββατο στην Κυριακή για να επιτρέψει στα ιουδαϊκά μέλη της να συμμετέχουν στο έργο της στοάς. Η επιρροή του Ιουδαϊσμού φαίνεται να ήταν ήδη αρκετά μεγάλη τότε, όταν μαθαίνουμε ότι το 1732 ο δημόσιος ομιλητής Τζον Χένλεϊ (John Henley) ο ιεροκήρυκας, ανακοίνωσε μια ομιλία εναντίον των «Ιουδαίων Τεκτόνων». Οι τέκτονες που ακολουθούσαν τα παλαιά έθιμα του ελευθεροτεκτονισμού, και εμφανίστηκαν στα μέσα του 18ου αιώνα, είχαν τη δική τους προσευχή για τις ιουδαϊκές στοές.

Διείσδυση των Ιουδαίων σε αγγλικές και γαλλικές Στοές

Στη Γαλλία, η ανάπτυξη προχώρησε ακόμη πιο γρήγορα, καταλήγοντας στην **πλήρη πολιτική και κοινωνική ισότητα των Ιουδαίων κατά τη Γαλλική Επανάσταση**. Διάφορα συστήματα ανώτερου βαθμού αναπτύχθηκαν γύρω στα μέσα του 18ου αιώνα από επιχειρηματίες Ιουδαίους και πωλήθηκαν σε ψηλές τιμές σαν «μυστικά δόγματα».

Ιουδαϊκά Ιδρύματα Ανώτερου Βαθμού

3. Ανάπτυξη του Ελευθεροτεκτονισμού στη Γερμανία μέχρι τη χειραφέτηση των Ιουδαίων.

α) Η αγγλική γραμμή επιρροής.

Η πρώτη γερμανική στοά ιδρύθηκε στο Αμβούργο το 1737 από τον αδελφό Κάρολο Σάρι (Charles Sarry). Αργότερα υιοθέτησε το όνομα «Αβεσσαλώμ» και λειτουργούσε υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας. Η αγγλική επιρροή είναι εμφανής στην **πολιτική του προσωπικού** της, που εκδηλώθηκε με την προσέλκυση αρχηγών κρατών και προσωπικοτήτων με επιρροή. Η ίδια προσέγγιση ακολουθήθηκε και με τον κληρονόμο του πρωσικού θρόνου, τον μελλοντικό **Φρειδερίκο τον Μέγα**, ο οποίος προσελκύθηκε

1737 πρώτη στοά στη Γερμανία

Φρειδερίκος ο Μέγας

επιδέξια στον ελευθεροτεκτονισμό. Εντούτοις, ο μεγάλος βασιλιάς της Πρωσίας έχασε το ενδιαφέρον του για τον ελευθεροτεκτονισμό ήδη από το πρώτο έτος της βασιλείας του και τα επόμενα χρόνια εξέφρασε αρκετά περιφρονητικά τη γνώμη του για τις στοές.

Η αγγλική γραμμή επιρροής επεκτάθηκε και στην **ίδρυση στοών στο Μπράουνσβαϊγκ, στο Ανόβερο, στο Μπαϊρόιτ, στο Μάινινγκεν, στο Μπρεσλάου και στη Φρανκφούρτη στον Μάιν**.

β) Η λατινική γραμμή επιρροής

Οι γαλλικές επιρροές έπαιξαν τον κύριο ρόλο στην ίδρυση στοών από τον **Σαξο-Πολωνό Στρατάρχη Φρειδερίκο Αύγουστο Ρουτόφσκι** (Friedrich August Rutowski) στη Σαξονία και τη Βοημία. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, διάφορα θεμέλια στοών ανώτερου βαθμού εξαπλώθηκαν και από τη Γαλλία στη Γερμανία. **Η σύγκρουση όλων αυτών των κατευθύνσεων προκάλεσε ένα απίστευτο συνονθύλευμα στοών στη Γερμανία του 18ου αιώνα**, με αποκορύφωμα την «Αυστηρή Συμμόρφωση» στη Γερμανία, του βαρόνου Καρλ Γκότχελφ φον Χουντ, τις στοές του Σκωτικού Τύπου, το σύστημα Clermont-Rosa, τους «Αφρικανούς Οικοδόμους», τους «Νεότερους Χρυσόσταυρους και Ροδόσταυρους» και πολλές άλλες οργανώσεις.

Το Συνονθύλευμα των Στοών του 18ου αιώνα

Είναι προφανές ότι τα πολιτικά ρεύματα, παράλληλα με τον ιπποτικό ενθουσιασμό και τη γοητεία του μυστηριώδους, ήταν αναπόφευκτο να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο. Αξίζει να αναφερθούν εδώ οι επιδιώξεις και οι προσπάθειες των Ροδόσταυρων των **Χανς Ρούντολφ φον Μπίσοφβερντερ** (Hans Rudolf von Bischoffwerder) και **Γιόχαν Χριστόφ φον Βέλνερ** (Johann Christoph von Wöllner), που σαν Πρώσοι υπουργοί, άσκησαν σημαντική επιρροή, καθώς και το **κίνημα των «Πεφωτισμένων»** (Illuminaten) **του καθηγητή του Ίνγκολστατ, Άνταμ Βάισχαουπτ** (Adam Weishaupt). Ιδιαίτερα, η τελευταία οργάνωση, προσέλκυσε σημαντική προσοχή. Κατηγορήθηκε για αθεϊστικούς και ανατρεπτικούς στόχους και ότι συνδεόταν με τους Γάλλους επαναστάτες. Ο βαθμός στον οποίο δικαιολογούνται αυτές οι κατηγορίες απαιτεί επιστημονική έρευνα. Το γεγονός είναι ότι ο Βάισχαουπτ, πρώην μαθητής Ιησουϊτών, έχτισε το τάγμα του σύμφωνα με το μοντέλο των Ιησουιτών, έγραψε πολλά βιβλία ελεύθερης σκέψης και υποστήριξε σε αυτά ότι **οι «Πεφωτισμένοι» έπρεπε σταδιακά να τοποθετηθούν σε όλες τις θέσεις επιρροής προκειμένου να λειτουργήσουν εκεί σύμφωνα με τους στόχους του τάγματος**. Με τη βοήθεια του βαρώνου Άντολφ Φράιχερ Κνίγκε (Adolph Freiherr Knigge) κατάφερε να διευρύνει σημαντικά τη βάση του τάγματός του μέσω του ελευθεροτεκτονισμού. Ο Βάισχαουπτ χρησιμοποιούσε το όνομα του τάγματος **«Σπάρτακος»**. Με την υποκίνηση των Ιησουιτών, οι οποίοι είχαν ανακτήσει την επιρροή τους, το Τάγμα των Πεφωτισμένων απαγορεύτηκε στη Βαυαρία το 1784 και πολλά μέλη του συνελήφθησαν. Ωστόσο, ο Βάισχαουπτ κατάφερε να δραπετεύσει με τη βοήθεια των φίλων του. Σύμφωνα με τους Ελευθεροτέκτονες, οι δραστηριότητες του τάγματος υποτίθεται ότι έληξαν το 1785, αλλά οι φήμες επέμεναν ότι το τάγμα συνέχισε να είναι πολύ δραστήριο, ειδικά κατά τη διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης.

Πεφωτισμένοι

Στην **Πρωσία**, ο ελευθεροτεκτονισμός γνώρισε μια σχετικά ειρηνική ανάπτυξη σε σύγκριση με την υπόλοιπη Γερμανία. Η αναταραχή της «Αυστηρής Συμμόρφωσης»» συγκλόνισε και την παλαιότερη Πρωσική Μεγάλη Στοά, τη **«Μεγάλη Εθνική Μητέρα Στοά των Τριών Σφαιρών»**. Αυτό οδήγησε στην **επανίδρυση της «Μεγάλης Στοάς των Ελευθεροτεκτόνων της Γερμανίας» το 1770** από τον γενικό χειρούργο Γιόχαν Βίλχελμ

Ελευθεροτεκτονισμός στην Πρωσία

Κέλνερ φον Ζίνεντορφ (Johann Wilhelm Kellner von Zinnendorf). Παράλληλα, υπήρχε η στοά **«Βασιλική Υόρκη της Φιλίας»** (Royal York de l'Amitié»), που ιδρύθηκε από Γάλλους αξιωματικούς αιχμαλώτους πολέμου, που λειτούργησε για μεγάλο χρονικό διάστημα υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας και, μετά από μια τροποποίηση του τελετουργικού της από τον πρώην Καπουτσίνο μοναχό Ιγνάτιο Αουρέλιους Φέσλερ (Ignaz Aurelius Feßler), υιοθέτησε το όνομα **«Μεγάλη Στοά της Πρωσίας που ονομάζεται Βασιλική Υόρκη για τη Φιλία»**. Σε αυτές τις τρεις Πρωσικές Μεγάλες Στοές, που αργότερα ονομάστηκαν **Παλαιές Πρωσικές Στοές**, χορηγήθηκε ειδικό καθεστώς με το διάταγμα του 1798 για την «πρόληψη και τιμωρία των μυστικών εταιρειών», εξαιρώντας αυτές και τις θυγατρικές στοές που ίδρυσαν, από τις διατάξεις αυτού του διατάγματος.

γ) Η Ανάπτυξη του Γερμανικού Ελευθεροτεκτονισμού στη Φιλοσοφική-Εικαστική Κατεύθυνση

Γερμανικός Ιδεαλισμός του 18ου αιώνα

Σε πολυάριθμα ελευθεροτεκτονικά κείμενα και δηλώσεις σχετικά με την αξία του ελευθεροτεκτονισμού εμφανίζονται επανειλημμένα ονόματα μεγάλων ανδρών της γερμανικής ιστορίας και της γερμανικής πνευματικής ζωής, οι οποίοι κάποτε είχαν σχέσεις με τον ελευθεροτεκτονισμό ή ανήκαν σε αυτόν. Εκτός από τον Φρειδερίκο τον Μέγα, του οποίου η σχέση με τον ελευθεροτεκτονισμό έχει ήδη αναφερθεί εν συντομία, ιδιαίτερα οι φιλόσοφοι και οι συγγραφείς του Γερμανικού Ιδεαλισμού στο τελευταίο τρίτο του 18ου αιώνα παρουσιάζονται σαν οι φορείς του γνήσιου ελευθεροτεκτονισμού.

Οι ελευθεροτέκτονες φτάνουν στο σημείο να ισχυρίζονται ότι αυτές οι προσωπικότητες πήραν τις αποφασιστικές υποδείξεις τους στις στοές και ότι τα επιτεύγματά τους θα πρέπει επομένως να αποδοθούν στον ελευθεροτεκτονισμό. Αυτός ο έξυπνος ισχυρισμός των στοών οδήγησε πολλούς αναποφάσιστους εθνοσυντρόφους στον ελευθεροτεκτονισμό, ενώ πολλοί αντίπαλοι των στοών έχουν αρχίσει να επιτίθενται στους μεγάλους Γερμανούς που κάποτε σαν ελευθεροτέκτονες ανήκαν σε στοές και στα έργα τους και να τους παρουσιάζουν σαν απαράδεκτους για τη γερμανική πνευματική ζωή και τη γερμανική ιστορία, χωρίς να εξετάζουν τις πολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες εκείνης της εποχής.

Εκείνη την εποχή, δεν υπήρχε μια ενοποιημένη Γερμανία που θα είχε αναθέσει σε αυτές τις προσωπικότητες τα εθνικά τους καθήκοντα. Πολλοί από τους πολυάριθμους πρίγκιπες της κατακερματισμένης πατρίδας ήταν κάθε άλλο παρά εθνικά πρότυπα. Οι εκκλησίες ήταν σε πλήρη παράλυση. Το δόγμα τους κατέπνιγε κάθε ελεύθερη ροή σκέψης. Οι φυσικές επιστήμες ήταν οι πρώτες που απελευθερώθηκαν από αυτή την καταναγκαστική πίεση που κατέπνιγε κάθε έρευνα και τώρα επιτυγχάνουν τις μεγαλύτερες επιτυχίες τους. Μια δεύτερη εποχή του ανθρωπισμού φαινόταν να έχει ανατείλει και μαζί με αυτήν αναδύονταν και πάλι τα προβλήματα που αφορούν την εκπαίδευση και την πρόοδο όλης της ανθρωπότητας.

Αυτή η αντίληψη του κοσμοπολιτανισμού εκείνης της εποχής δεν έχει καμία σχέση με τον διεθνισμό του ελευθεροτεκτονισμού. Αισθανόταν κανείς ενωμένος με όλους όσους, πέρα από τα σύνορα, είχαν τις ίδιες προθέσεις για την απελευθέρωση από τα δόγματα των εκκλησιών και ήταν κουρασμένοι από τις θρησκευτικές διαμάχες. Ταυτόχρονα, αγωνίστηκαν ενάντια στις υπερβολές του απολυταρχισμού. Ο Φρίντριχ Σίλερ (Friedrich Schiller) δεν ήταν ποτέ ελευθεροτέκτονας και παρόλα αυτά είχε την ίδια εξέλιξη.

Ο Χριστιανισμός έχει ήδη παρερμηνεύσει και διαστρεβλώσει πλήρως το **ανθρωπιστικό ιδεώδες** της αρχαιότητας. Τώρα βλέπουμε τον ελευθεροτεκτονισμό να αρπάζει αυτή την έννοια και να την μετατρέπει σε μια **ιδεολογία που αρνείται τους λαούς και τις φυλές**, η οποία είναι σε πλήρη αντίθεση με τις φυλετικές αντιλήψεις της αρχαιότητας. Στις προγραμματικές διακηρύξεις του ελευθεροτεκτονισμού, στο βαθμό που δόθηκαν τέτοιες, αυτή η αντίθεση δεν φαινόταν πολύ. Στα φωτισμένα μυαλά εκείνης της εποχής, ο ελευθεροτεκτονισμός θα πρέπει να φαινόταν σαν η υποδειγματική ένωση των καλύτερων.

Έτσι ο Φρειδερίκος ο Μέγας, ο Γιόχαν Βόλφγκανγκ φον Γκαίτε (Johann Wolfgang von Goethe), ο Γιόχαν Γκότφριντ Χέρντερ (Johann Gottfried von Herder), ο Φρίντριχ Κλόπστοκ (Friedrich Klopstock), ο Γιόχαν Γκότλιμπ Φίχτε (Johann Gottlieb Fichte), ο Γκότχολντ Εφραίμ Λέσσινγκ (Gotthold Ephraim Lessing) και πολλοί άλλοι μπήκαν στους ναούς των στοών. Δημιουργήθηκαν τραγούδια και πραγματείες που τώρα επαινούνται από τις στοές σαν πολύτιμα περιουσιακά στοιχεία του ελευθεροτεκτονισμού, αλλά δεν έχουν καμία σχέση με τον ελευθεροτεκτονισμό όπως υπάρχει σήμερα. Αυτό που αυτοί οι Γερμανοί του 18ου αιώνα καταλάβαιναν από τον ελευθεροτεκτονισμό υπήρχε μόνο στη φαντασία τους και ήταν πολύ μακριά από τις πραγματικές συνθήκες και τους στόχους των στοών. Οι ίδιοι οι άνδρες, που ο ελευθεροτεκτονισμός επικαλείται σαν μάρτυρες των μεγάλων ιδανικών του, σύντομα το συνειδητοποίησαν αυτό και γύρισαν την πλάτη τους στις στοές.

Επανερμηνεία του ελευθεροτεκτονισμού

Ο Φρειδερίκος ο Μέγας έπαψε να συμμετέχει σε οποιεσδήποτε δραστηριότητες της στοάς από το πρώτο έτος της βασιλείας του, το 1740. Έχουν διασωθεί όμως και δηλώσεις του από τα τελευταία του χρόνια, στις οποίες επικρίνει έντονα διάφορες προσπάθειες εντός των στοών και επιμένει ότι πρέπει να θεωρούνται απλώς αστικές κοινωνικές λέσχες (βλ. την επιστολή του από το 1779 κατά της εμμονής των ελευθεροτεκτόνων με τους τίτλους). Ο Λέσσινγκ και ο Φίχτε έφυγαν θυμωμένοι από τις στοές τους. Οι αδελφοί Στόλμπεργκ έφυγαν, και ο Χέρντερ, ο οποίος είχε ενταχθεί σε μια στοά στη Ρίγα το 1766, δεν αναγνώρισε ποτέ δημόσια την ελευθεροτεκτονική του δράση στη Βαϊμάρη. Αυτό που γράφει το «Γενικό Εγχειρίδιο Ελευθεροτεκτονισμού» γι' αυτόν ισχύει για όλους τους μεγάλους Γερμανούς της εποχής του, όταν αναφέρει:

> «Σχετικά με την έννοια, τη βάση και τον σκοπό της ένωσης είχε διαμορφώσει το δικό του σύστημα, το οποίο κάποτε σκόπευε να διαδώσει».

Ούτε ο **Γκαίτε** ήταν ο ενθουσιώδης αδελφός της στοάς που συχνά παρουσιάζεται. Ακόμα και το «Γενικό Εγχειρίδιο Ελευθεροτεκτονισμού» και οι αδελφοί Λένχοφ-Πόσνερ πρέπει να το παραδεχτούν αυτό. Παρόλο που προήχθη στο βαθμό του δασκάλου ελευθεροτέκτονα και έγινε δεκτός στην εσωτερική τάξη το 1782, τίποτα δεν είναι γνωστό για τη συμμετοχή του στις δραστηριότητες της στοάς. Στα τέλη του 1782, η στοά στη Βαϊμάρη έκλεισε τις πόρτες της λόγω της διχόνοιας που είχε ξεσπάσει μεταξύ των μελών σαν αποτέλεσμα της εσωτερικής αναταραχής της στοάς. Μια έκθεση που ετοίμασε ο Γκαίτε υπό την ιδιότητά του σαν υπουργός Επικρατείας για τον Δούκα Κάρολο Αύγουστο το 1807, όταν οι ελευθεροτέκτονες στην Ιένα είχαν υποβάλει αίτηση για την αποκατάσταση της στοάς τους, είναι πολύ αποκαλυπτική σχετικά με τη γνώμη του Γκαίτε για τον ελευθεροτεκτονισμό. Αναφέρει:

Ο Γκαίτε και ο Ελευθεροτεκτονισμός

Η γνώμη του Γκαίτε κατά του Τεκτονισμού

«Ο ελευθεροτεκτονισμός σίγουρα είναι ένα κράτος εν κράτει. Οπουδήποτε κάποτε καθιερωθεί, η κυβέρνηση θα πρέπει να προσπαθήσει να τον ελέγξει και να τον εξουδετερώσει. Εκεί που δεν υπάρχει δεν συνιστάται η καθιέρωσή του... Ακόμη και σε μικρά μέρη, όπως το Ρούντολστατ, ένας τέτοιος θεσμός λειτουργεί σαν μια μορφή κοινωνικότητας. Εδώ στη Βαϊμάρη, δεν τον χρειαζόμαστε καθόλου, και για την Ιένα, τον θεωρώ επικίνδυνο για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω και αρκετούς άλλους και όλοι θα έβρισκαν το θέμα ανησυχητικό αν κάποιος μπορούσε να τους παρουσιάσει αμέσως όλο το προσωπικό που θα αποτελούσε τη στοά, τους πρώτους έξι μήνες μετά την επιβεβαίωσή της.»

Είναι σημαντικό ότι αυτά τα αποσπάσματα δεν αναφέρονται στο «Γενικό Εγχειρίδιο», το οποίο παραθέτει σε τεσσεράμισι στήλες όλα όσα θα μπορούσαν να μιλήσουν για τον Γκαίτε σαν ελευθεροτέκτονα. Μια άλλη επιστολή του Γκαίτε, με ημερομηνία 1η Μαΐου 1808, αποκαλύπτει ότι μόνο ο Κάρολος Αύγουστος της Σαξονίας-Βαϊμάρης επέμεινε στην επαναλειτουργία της Στοάς Αμαλία στη Βαϊμάρη και ανέθεσε επίσημα στον Γκαίτε να λάβει τα απαραίτητα μέτρα. Σε αυτήν την επιστολή, ο Γκαίτε αποκαλεί κάπως απαξιωτικά τον ελυθεροτεκτονισμό «οιονεί μυστήρια». Με αυτή την επιστολή, ο Γκαίτε θεώρησε ότι η αποστολή του είχε ολοκληρωθεί, επειδή δεν υπάρχουν περαιτέρω πληροφορίες για τη συμμετοχή του στις εργασίες της στοάς, αλλά στις 5 Οκτωβρίου 1812 απευθύνει στον δάσκαλο της στοάς Αμαλία ένα αίτημα, το οποίο αρχίζει με τα ακόλουθα λόγια:

«Εξοχότατε, θα μου κάνετε ιδιαίτερη χάρη αν με νόμιμο τρόπο με θεωρήσετε απόντα και όχι κατάλληλο για το ελευθεροτεκτονικό πρότυπο, και και αναστείλετε τις υποχρεώσεις μου προς την Εταιρεία...»

Η περαιτέρω επαφή με τη στοά, που περιοριζόταν σε κοινωνικές αβροφροσύνες – για παράδειγμα, ο Γκαίτε έστειλε ευχαριστήριες στιχουργικές επιστολές το 1830 με την ευκαιρία του διορισμού του σαν επίτιμου μέλους της στοάς – έγινε κυρίως μέσω της μεσολάβησης του γιου του, Άουγκουστ φον Γκαίτε, ο οποίος είχε ενταχθεί στη στοά το 1815.

Βάσει αυτών των γεγονότων, οι προσπάθειες των αδελφών της στοάς να παρουσιάσουν τις μεγάλες προσωπικότητες του 18ου αιώνα σαν εκφραστές της πνευματικής ζωής των ελευθεροτεκτόνων μπορούν να περιγραφούν σαν παραποίηση της ιστορίας. Το γεγονός ότι αυτό γίνεται και ενάντια στην ορθή κρίση μπορεί να καταδειχθεί από την ακόλουθη πρόταση, που καταγράφηκε στα πρακτικά της «Μεγάλης Εθνικής Μητέρας Στοάς των Τριών Σφαιρών» από τις 7 Μαΐου 1868:

«Η καταγγελία ότι η διανόηση αποσύρεται από τις στοές δεν είναι καινούργια. Οι πιο σημαντικοί συγγραφείς μας έχουν εκφράσει την ίδια καταγγελία. **Ο Χέρντερ ήταν μέλος της στοάς για μικρό χρονικό διάστημα· ο Λέσσινγκ αποσύρθηκε αφού ανήκε στην ένωση για μερικά χρόνια. Το ίδιο ίσχυε και για τον Φίχτε· ο Γκαίτε διατηρούσε μια αξιοπρεπή επιφυλακτικότητα και συμμετείχε στις εργασίες της στοάς μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως στο πένθος της στοάς που έγινε προς τιμήν του Κρίστοφ Μάρτιν Βίλαντ (Christoph Martin Wieland), σε εορτασμούς επετείου κ.λπ.· ο Σίλερ δεν εντάχθηκε**

ποτέ στην ένωση, αν και, όπως δείχνει η αλληλογραφία του με τον Κρίστιαν Γκότφριντ Κόρνερ (Christian Gottfried Körner), ήταν πολύ καλά ενημερωμένος για τη φύση και τους σκοπούς του Τάγματος. Ακόμα και ο Φρειδερίκος ο Μέγας, ο ιδρυτής της στοάς μας, αδιαφόρησε γι' αυτήν μόλις λίγα χρόνια μετά την ένταξή του...»

Η εποχή των γερμανικών πολέμων για την ελευθερία

Ό,τι ειπώθηκε για τους Γερμανούς ποιητές και στοχαστές του τέλους του 18ου αιώνα ισχύει και για τους Γερμανούς αγωνιστές της ελευθερίας και ποιητές της εποχής του Ναπολέοντα όπως οι Γκέμπχαρντ Λέμπερεχτ φον Μπλύχερ (Gebhardt Lebrecht von Blücher), Χάινριχ Φρίντριχ Καρλ φομ Στάιν (Heinrich Friedrich Karl vom Stein), Άουγκουστ Νάιντχαρντ φον Γκνάιζεναου (August Neidhardt von Gneisenau), Γκέρχαρντ φον Σάρνχορστ (Gerhard von Scharnhorst), Μαξ φον Σένκεντορφ (Max von Schenkendorf) και άλλοι. Και αυτοί οι άνδρες επανερμήνευσαν τον ελευθεροτεκτονισμό με τη δική τους έννοια, ο οποίος για αυτούς έγινε μια κοινότητα ανδρών ενωμένων από μεγάλες ιδέες. Με αυτόν τον τρόπο, αποστασιοποιήθηκαν από την πραγματική φύση της στοάς. Διότι το πόσο ανάξια και ασυνείδητα συμπεριφέρθηκαν οι πραγματικές στοές απέναντι στα μεγάλα εθνικά ζητήματα αποδεικνύεται από το παράδειγμα της Στοάς «Φρειδερίκος για την Αρετή» (Friedrich zur Tugend) στο Βρανδεμβούργο, η οποία ανήκε στον σύνδεσμο της «Μεγάλης Εθνικής Μητέρας Στοάς των Τριών Σφαιρών». Εδώ, σε μια εγκύκλιο του 1808, βρίσκουμε τις ακόλουθες προτάσεις:

Γάλλοι Αξιωματικοί σε γερμανικές στοές

«Νοιώσαμε ξανά μια μεγάλη χαρά, πολλές και χαρούμενες ώρες μας καλωσόρισαν πίσω στο ναό, πολλοί άξιοι άνθρωποι και αδελφοί ενώθηκαν με την αδελφότητά μας και απέτισαν φόρο τιμής στο ανώτερο τάγμα. Είχαμε **ιδιαίτερα** την ευχαρίστηση να μυήσουμε αρκετούς Γάλλους αξιωματικούς από διάφορα συντάγματα σε αυτήν και ελπίζουμε ότι με αυτόν τον τρόπο, έχουμε συμβάλει σημαντικά στην εξάπλωση του ανθρωπισμού, της ανοχής και της παγκόσμιας αγάπης για την ανθρωπότητα και την αδελφοσύνη, ενώνοντας μερικούς πολύ άξιους άνδρες πιο στενά μαζί μας...»

Ο συνημμένος κατάλογος των μελών περιλαμβάνει, μεταξύ των 69 μελών, τα ονόματα 16 Γάλλων αξιωματικών. Αυτή η αδελφοποίηση με τον εχθρό του έθνους φαίνεται ακόμη πιο αποκρουστική όταν κάποιος διαβάζει, δίπλα στα ονόματα των Γάλλων αξιωματικών, αυτό ενός Πρώσου λοχαγού και μαθαίνει από τα πρακτικά της στοάς ότι συμμετείχε σε δραστηριότητες της στοάς με τους Γάλλους αξιωματικούς.

Οι Γάλλοι αξιωματικοί του στρατού του Ναπολέοντα, οι οποίοι εντάχθηκαν επίσης σε άλλες γερμανικές στοές, προφανώς ενήργησαν σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο σχέδιο, όπως αποδεικνύεται από έναν χάρτη γαλλικών στοών του 1809. Αυτός ο χάρτης απαριθμεί όχι μόνο τις πολιτικές και στρατιωτικές στοές της εποχής, οργανωμένες ανά μονάδα και κλάδο υπηρεσίας, αλλά και, και ίσως το πιο σημαντικό, τις Μεγάλες Στοές εκτός Γαλλίας που συνδέονταν με τη Γαλλική Μεγάλη Ανατολή και η συμμετοχή των οποίων θεωρούνταν πλεονεκτική για τους Γάλλους στρατιώτες. Στην ενότητα «Πρωσία» αναφέρεται: Α Βερολίνο: «Εθνική Μεγάλη Στοά, γνωστή και σαν Στοά των Τριών Σφαιρών (Grande Loge nationale dite des trois globes)»· η «Μεγάλη Εθνική Μητέρα Στοά των Τριών Σφαιρών»!

Ναπολέων Α'

Το ζήτημα του κατά πόσον ο **Ναπολέων Α'** ήταν ελευθεροτέκτονας είναι αμφιλεγόμενο ακόμη και μεταξύ των ίδιων των ελευθεροτεκτόνων. Δεν υπάρχουν στοιχεία. Διάφορες ενδείξεις απλώς δηλώνουν ότι ο Κορσικανός **δεν ανήκε σε κάποια στοά**. Παρ' όλα αυτά, φαίνεται ότι ο Ναπολέων καθοδηγούνταν από την πρόθεση **να αξιοποιήσει τον ελευθεροτεκτονισμό για συγκεκριμένους πολιτικούς σκοπούς**. Έτσι, έστειλε τους περισσότερους από τους στρατάρχες του σε στοές: ο Αντρέ Μασσενά (André Masséna), ο Πιερ Οζερό (Pierre Augereau), ο Ζαν-Ματιέ Σερουριέ (Jean-Mathieu Sérurier), ο Ζαν Βικτόρ Μορό (Jean Victor Moreau), ο Φρανσουά Κριστόφ Κελλερμάν (François Christophe Kellermann), ο Εντουάρ Μορτιέ (Édouard Mortier), ο Μπον-Αντριέν Ζαννό ντε Μονσέ (Bon-Adrien Jeannot de Moncey), ο Ζαν ντε Ντιε Σουλτ (Jean-de-Dieu Soult), ο Νικολά Ουντινό (Nicolas Oudinot), ο Τσαρλς Λεφέβρ-Ντεσουέτ (Charles Lefebvre-Desnouettes), ο Ετιέν ΜακΝτόναλντ (Étienne Macdonald), ο Ζοακίμ Μυρά (Joachim Murat), ο Μισέλ Νε (Michel Ney), ο Ζαν Μπατίστ Μπερναντότ (Jean-Baptiste Bernadotte) (ο μελλοντικός βασιλιάς της Σουηδίας), ο Κατρίν-Ντομινίκ ντε Περινιόν (Catherine-Dominique de Pérignon), ο Οράτιος Φρανσουά Μπαστιέν Σεμπαστιάνι (Horace François Bastien Sébastiani), ο Ζαν Λανές (Jean Lannes) και ο Γιούζεφ Πονιατόφσκι (Józef Poniatowski) ανήκαν σε στοές και μερικοί κατείχαν υψηλές θέσεις στη Γαλλική Μεγάλη Ανατολή. Ο πρώην Ιακωβίνος Ζαν Ζακ Ρετζί ντε Καμπασερέ (Jean Jacques Régis de Cambacérès) θεωρούνταν ο έμπιστός του σε αυτά τα θέματα και ήταν Μεγάλος Διδάσκαλος της «Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας» μέχρι το 1814 και εκτός αυτού από το 1806 και μετά, ήταν και «Μεγάλος Διοικητής» του «Ανώτατου Συμβουλίου του Αρχαίου και Αποδεκτού Σκωτικού Τύπου για τη Γαλλία». Ακόμα και τα δυο αδέρφια του Αυτοκράτορα, ο Ιωσήφ και ο Λουδοβίκος, ήταν Μεγάλοι Διδάσκαλοι του Γαλλικού ελευθεροτεκτονισμού.

Στις προσπάθειές του να αξιοποιήσει τις στοές για τους δικούς του σκοπούς, ο Ναπολέων έκανε το λάθος να μην συμπεριλάβει και να μην λάβει υπόψη του τον διεθνή ελευθεροτεκτονισμό στους υπολογισμούς του. Έτσι, συνάντησε έναν πεισματώδη αντίπαλο στον αγγλικό κλάδο του ελευθεροτεκτονισμού, ο οποίος βρήκε υποστήριξη και από ελευθεροτέκτονες σε όλες τις χώρες που καταπιέζονταν από τον Κορσικανό.

III.

Η ανάπτυξη του Ελευθεροτεκτονισμού τον 19ο και 20ό αιώνα

1. Η Συμμετοχή των Ελευθεροτεκτόνων στις Επαναστάσεις του 1789, του 1830 και του 1848.

Ο ρόλος που έπαιξαν οι Γάλλοι ελευθεροτέκτονες στην πνευματική προετοιμασία της Γαλλικής Επανάστασης του 1789 είναι πλέον αδιαμφισβήτητος. Αν και οι ίδιοι σαρώθηκαν στην ριζοσπαστική εκκαθάριση του 1792, υπέστησαν την ίδια μοίρα με αυτή που έζησε αργότερα η αστική-φιλελεύθερη εμπροσθοφυλακή σε αιματηρές συγκρούσεις του εμφυλίου πολέμου. Παρ' όλα αυτά, οι συνέπειες που προέκυψαν από τα λόγια και τα γραπτά της Επανάστασης ήταν τεράστιες και στη συνέχεια διαμόρφωσαν τις εξελίξεις σε όλο τον κόσμο.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα

Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συντάχθηκε στη στοά της Αιξ-αν-Προβάνς, παρουσιάστηκε στη Γαλλική Συνέλευση από τον ελευθεροτέκτονα Λαφαγιέτ στις 13 Σεπτεμβρίου 1791 και κατοχυρώθηκε σαν ο θεμελιώδης νόμος του Γαλλικού Συντάγματος στη «Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη» (Déclaration des droits de l'homme et du citoyen).

Αυτά τα «Παγκόσμια Ανθρώπινα Δικαιώματα», τα οποία ενσωμάτωσαν τις ελευθεροτεκτονικές αρχές της ελευθερίας και της ισότητας όλων των ανθρώπων και της κυριαρχίας του λαού, στον οποίο οι ηγεμόνες είναι πάντα υπόλογοι, διακηρύχθηκαν για πρώτη φορά στην Αμερική και αποτέλεσαν τη βάση του Αμερικανικού Συντάγματος. Το αμερικανικό κίνημα ανεξαρτησίας βρισκόταν σχεδόν αποκλειστικά στα χέρια των ελευθεροτεκτόνων. Ακόμη και τα επαναστατικά και απελευθερωτικά κινήματα σε άλλες χώρες με επικεφαλής τους ελευθεροτέκτονες βλέπουμε ότι άντλησαν τις ιδέες τους από το Παρίσι. Κατά τη διάρκεια αυτών των ετών, το Παρίσι απέκτησε τη φήμη του «προστάτη της ελευθερίας» και άρχισε να διαμορφώνεται η έννοια της πολιτιστικής αποστολής που έπρεπε να εκπληρώσει το «Μεγάλο Έθνος».

Η Ελευθεροτεκτονική Αποστολή της Γαλλίας

Ο βαθμός στον οποίο αυτές οι απόψεις έχουν διατηρηθεί μέχρι σήμερα αποδεικνύεται από μια «Ανοιχτή Επιστολή προς το Γαλλική Επιμελητήριο» που γράφτηκε από τον ιδρυτή του Πανευρωπαϊκού κινήματος, τον ελευθεροτέκτονα Ρίχαρντ Κουντενχόβε-Καλέργκι (Richard Coudenhove-Kalergi), το 1924.

> «...Οι πρόγονοί σας έγραψαν τρεις σπουδαίες λέξεις στην ιστορία της Ευρώπης: Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφοσύνη!
>
> Η Γαλλία έφερε την πολιτική ελευθερία στην Ευρώπη. Όλες οι επαναστάσεις του περασμένου αιώνα ήταν απόηχος της μεγάλης γαλλικής. ...**Επαναλάβετε τη μεγάλη σας αποστολή!** Αναγγείλτε στον κόσμο την αυγή της τρίτης επανάστασης: της Επανάστασης της Αδελφοσύνης! Βγείτε μπροστά, κύριοι, αποφασιστικά στην πρώτη γραμμή του μεγάλου κινήματος που σαρώνει την Ευρώπη και οδηγήστε τους Ευρωπαίους στην ενότητα μέσω της αδελφοσύνης!
>
> Ενώ η αστερόεσσα σημαία της Ελευθερίας κυματίζει στην Αμερικανική Δύση – και η κόκκινη σημαία της ισότητας στη Ρωσική Ανα-

τολή – **είθε εσείς, εν μέσω αυτών των δύο κόσμων, να ξεδιπλώσετε τη σημαία της αδελφοσύνης: αδελφοσύνη ανθρώπου προς άνθρωπο, τάξη προς τάξη, λαού προς λαό, ηπείρου προς ήπειρο! ...Μόνο τότε η Ευρώπη μπορεί για άλλη μια φορά να γίνει το κέντρο της γης και η Γαλλία το κέντρο της Ευρώπης!** »

Παρατηρούμε ξανά και ξανά ότι οι δύο κύριες κατευθύνσεις του ελευθεροτεκτονισμού, παρά το γεγονός ότι τονίζουν την υπερεθνικότητα, αποτυγχάνουν σταθερά να επιβάλλουν τον ελευθεροτεκτονικό διεθνισμό στις αντίστοιχες χώρες τους: **ενώ ο αγγλικός ελευθεροτεκτονισμός υπηρετεί την αποστολή της βρετανικής αυτοκρατορίας, ο λατινικός ελευθεροτεκτονισμός επιδιώκει να αλυσοδέσει τις ελευθεροτεκτονικές δημοκρατίες στο Παρίσι**.

Δημοκρατία και Ρεπουμπλικανισμός

Ήδη από το 1737 και το 1741, υπό την ιδιότητά του σαν ρήτορας των Γαλλικών Μεγάλων Στοών, ο Άντριου Μίχαελ Ράμσεϊ είχε εκφράσει **την ιδέα ενός παγκόσμιου δημοκρατικού ρεπουμπλικανισμού**, που πρέπει να χαρακτηρίζεται από ανεκτικότητα, στο θεμελιώδες έργο του «Ομιλία από έναν Μέγα Διδάσκαλο» (Discours d'un Grandmaître). Ο αντι-ελευθεροτέκτονας αββάς Λαρουντάν, που το 1746 δημοσίευσε την περίφημη αντι-ελευθεροτεκτονική του πραγματεία «Οι διαλυμένοι Ελευθεροτέκτονες» (Les Franc-Maçons écrasés), είχε ήδη προσδιορίσει για αυτόν τον λόγο τις ακόλουθες αρχές σαν θεμελιώδεις: ελευθερία, ισότητα και αδελφότητα, που λίγα χρόνια αργότερα επιλέχθηκαν ουσιαστικά σαν σύνθημα από τον γαλλικό ελευθεροτεκτονισμό.

Από τότε ο ελευθεροτεκτονισμός δεν εγκατέλειψε το αίτημα για μια δημοκρατική μορφή του κράτους. Με εξαίρεση τον αγγλικό κλάδο του ελευθεροτεκτονισμού, στη συνέχεια βλέπουμε τις στοές σε αντίθεση παντού όπου παραβιάζονται η ιδέα της δημοκρατίας και οι αρχές του φιλελευθερισμού. Δεν έχει σημασία αν αυτός που παραβιάζει αυτές τις αρχές είναι ο ίδιος ο ελευθεροτέκτονας. Για παράδειγμα, λέγεται ότι ο Λουδοβίκος ΙΔ΄, ο Λουδοβίκος ΙΗ΄ και ο Κάρολος Ι΄ ανήκαν σε μια «Στρατιωτική Στοά των Τριών Αδελφών Ενωμένων στην Ανατολή της Αυλής» (Loge militaire des trois fréres unis à l'orient de la cour). Ο γαλλικός ελευθεροτεκτονισμός πήρε μια πολύ σκληρή θέση εναντίον του Κάιζερ Γουλιέλμου Α' το 1871, παρόλο που και αυτός ήταν ελευθεροτέκτονας. Μέσω μιας επιδέξιας χειραγώγησης τοποθετώντας τους έμπιστούς του μέσα στις στοές, ο Ναπολέων Α' τους είχε κάνει ακίνδυνους σε κάποιο βαθμό και εξυπηρετούσαν τους σκοπούς του. Αλλά μετά την πτώση του οι στοές υπό τον Λουδοβίκο ΙΗ' έγιναν και πάλι ανεξάρτητες και συγκεντρώθηκαν σε αυτές όλα τα δυσαρεστημένα ρεπουμπλικανικά και δημοκρατικά στοιχεία. Ο Πιερ-Ζαν ντε Μπερανζέ (Pierre-Jean de Béranger) ο οποίος σατίριζε έντονα τον κυβερνώντα οίκο στα τραγούδια του, ήταν ελευθεροτέκτονας. Ο Ελί Λουί Ντεκάζ (Élie Louis Decazes), ο οποίος διορίστηκε από τον ίδιο τον Λουδοβίκο ΙΗ' επικεφαλής μιας κυβέρνησης και εξέδωσε μια σειρά από φιλελεύθερα διατάγματα, ήταν μάλιστα και ο Μέγας Διοικητής του Αρχαίου και Αποδεκτού Σκωτικού Τύπου στη Γαλλία.

Λουδοβίκος ΙΗ'

Το φιλελεύθερο-ελευθεροτεκτονικό ρεύμα όμως εκδιώχθηκε για άλλη μια φορά υπέρ του καθολικού κόμματος, των λεγόμενων «Ακραίων» (Ultras). Δυστυχώς, αυτό το κεφάλαιο της γαλλικής ιστορίας είναι ελάχιστα φωτισμένο από την ελευθεροτεκτονική πλευρά, αν και υπάρχουν σημαντικά σημεία εκκί-

νησης για τις μεταγενέστερες εξελίξεις στη Γερμανία, ειδικά όσον αφορά τις σχέσεις με την ιουδαϊκή στοά «Στην Αυγή της Ανατέλλουσας» (A l' Aurore Naissante) στη Φρανκφούρτη του Μάιν και με τη λεγόμενη «Νέα Γερμανία» του Λούντβιχ Μπέρνε (Ludwig Börne) και του Χάινριχ Χάινε (Heinrich Heine).

Ταυτόχρονα, η κερδοσκοπία του ιουδαϊκού κεφαλαίου και του χρηματιστηρίου αναπτύχθηκε αυτά τα χρόνια σε τέτοιο βαθμό που η δημόσια ζωή κυριαρχούνταν όλο και περισσότερο από αυτές τις δυνάμεις. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου εμφανίστηκε στη Γαλλία η έννοια της φιλελεύθερης αστικής τάξης. Ο Τύπος έγινε το πιο σημαντικό εργαλείο αυτής της ιουδαϊκής-ελευθεροτεκτονικής κλίκας.

Κάρολος Ι'

Έτσι, τα μέτρα της κυβέρνησης του Καρόλου Ι΄, η οποία είχε επικεντρωθεί αποκλειστικά στην αποκατάσταση των προεπαναστατικών συνθηκών, στόχευαν σε μεγάλο βαθμό στην καταστολή αυτού του Τύπου.

Ο αγώνας ήταν και μια αντιπαράθεση μεταξύ δύο αντιπάλων: του Ελευεθεροτεκτονισμού και του Καθολικισμού. Οι μεγάλες διαδηλώσεις της Εκκλησίας ήταν οι πομπές που για άλλη μια φορά διέσχιζαν τους δρόμους του Παρισιού κατά τη διάρκεια αυτών των ετών. Αλλά και οι φιλελεύθεροι κύκλοι των ελευθεροτεκτόνων άδραξαν κάθε ευκαιρία για να επιδείξουν τη δύναμή τους. Όταν ο υποστράτηγος Μαξιμιλιάν Σεμπαστιέν Φόγε (Maximilien Sebastien Foy), πέθανε τον Νοέμβριο του 1825, η κηδεία του έγινε μια επίδειξη της φιλελεύθερης αστικής τάξης. Οι εισπράξεις για τη χήρα και τα παιδιά του στρατηγού απέδειξαν και την οικονομική δύναμη πίσω από αυτές τις προσπάθειες: ξεπέρασαν συνολικά το ένα εκατομμύριο φράγκα.

Μια άλλη ευκαιρία ήταν ένα ταξίδι του παλιού ελευθεροτέκτονα επαναστάτη Λαφαγιέτ, που πραγματοποίησε στις αρχές του 1830. Προς τιμήν του, οι στοές διοργάνωσαν μεγαλοπρεπείς εορτασμούς. Ένα αστικό στέμμα και μια θριαμβευτική αψίδα κοσμούσαν τους δρόμους από τους οποίους κινούνταν η τεράστια θριαμβευτική πομπή.

Η Ιουλιανή Επανάσταση του 1830

Είναι γνωστό ότι η ανατροπή του Καρόλου Ι΄ στην Ιουλιανή Επανάσταση του 1830 σηματοδότησε την πρώτη νίκη για την φιλελεύθερη αντιπολίτευση. Ο «Πολίτης Βασιλιάς» ο Λουδοβίκος Φίλιππος (Louis Philippe), ανέβηκε στο θρόνο. Στο πρόσωπό του, η ελευθεροτεκτονική-φιλελεύθερη αρχή συνδυάστηκε με μια πραγματικά έξυπνη επιχειρηματική ικανότητα, που πριν από κάθε βήμα, ζητούσε συμβουλές από τον Αντρέ Μαρί Ζαν Ζακ Ντυπέν (André Marie Jean Jacques Dupin), έναν Παριζιάνο δικηγόρο και μέλος του Ανώτατου Συμβουλίου της Γαλλίας.

Φεβρουάριος 1848

Αλλά αυτός ο «Πολίτης Βασιλιάς» δεν μπόρεσε, μακροπρόθεσμα, να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της φιλελεύθερης αντιπολίτευσης. Αυτή η σύγκρουση οδήγησε τελικά στα γεγονότα του Φεβρουαρίου του 1848. Οι ελευθεροτέκτονες συμμετείχαν μαζικά στις λαϊκές διαδηλώσεις στο Παρίσι. **Η προσωρινή κυβέρνηση** που σχηματίστηκε μετά την παραίτηση του Λουδοβίκου Φιλίππου **περιελάμβανε στις τάξεις της έξι ελευθεροτέκτονες**, μεταξύ των οποίων και τον Ιουδαίο Ισαάκ-Γιακόμπ Αντόλφ Κρεμιό (Isaac-Jacob Adolphe Crémieux), ο οποίος έπεισε την οικογένεια της Ορλεάνης να εγκαταλείψει τη Γαλλία. Όταν οι ελευθεροτέκτονες του Παρισιού δήλωσαν την υποστήριξή τους στη νέα κυβέρνηση, ο Κρεμιό, μαζί με τους άλλους ελευθεροτέκτονες της προσωρινής κυβέρνησης, τους υποδέχτηκαν και τους τίμησαν με μια ομιλία.

Από τότε και στο εξής ο γαλλικός ελευθεροτεκτισμός εμφανιζόταν δημόσια, με όλους τους κορυφαίους πολιτικούς να έχουν κάποια σχέση με αυτόν.

Ναπολέων Γ'

Ο Ναπολέων Γ' δεν μπόρεσε να σταματήσει αυτή την εξέλιξη. Οι πολιτικές του απέναντι στις στοές προκάλεσαν μόνο μεγάλη αντίσταση από τους αδελφούς των στοών. Στο πρόσωπο του Στρατάρχη Μπερνάρ Πιερ Μανιάν (Bernard Pierre Magnan) προσπάθησε να τους επιβάλει έναν Μέγα Δάσκαλο που δεν ήταν ποτέ ελευθεροτέκτονας. Ιδιαίτερα στον **Κρεμιό** είχε δημιουργήσει έναν επικίνδυνο αντίπαλο, ο οποίος συνδύαζε τη θέση του Μεγάλου Διοικητή του Ανώτατου Συμβουλίου (Suprême Conseil) με εκείνη του ιδρυτή της παν-ιουδαϊκής οργάνωσης Παγκόσμια Ισραηλιτική Συμμαχία (Alliance Israélite Universelle). **Έτσι, υπό τον Ναπολέοντα Γ', οι στοές έγιναν για άλλη μια φορά προπύργιο αντίστασης, όπου άνδρες όπως ο Λεόν Γκαμπετά (Léon Gambetta), ο Εμανουέλ Αραγκό (Emmanuel Arago) (ο υπουργός Πολέμου και του Ναυτικού το 1848), ο Ανρί Μπρίσον (Henri Brisson), ο Ζιλ Φερρύ (Jules Ferry), ο Τσαρλς Φλοκέ (Charles Floquet), ο Γκυστάβ Φλουρένς (Gustave Flourens) (ο οποίος έγινε ο κύριος υποκινητής της Παρισινής Κομμούνας το 1871), ο Ζυλ Σιμόν (Jules Simon), ο Αντονίν Ντυμπό (Antonin Dubost) και πολλοί άλλοι άνδρες της δημοκρατίας και του φιλελευθερισμού έδωσαν τον τόνο.** Όταν το παιχνίδι του Ναπολέοντα Γ' τελείωσε το 1871, βλέπουμε αυτούς τους κύκλους να αναλαμβάνουν δράση και να καθορίζουν την πολιτική της Τρίτης Γαλλικής Δημοκρατίας εναντίον της Γερμανίας μέχρι σήμερα.

2. Η διείσδυση των Ιουδαίων στην αστική κοινωνία με τη βοήθεια των στοών.

Στη Γερμανία εκείνη την εποχή, ο ελευθεροτεκτονισμός δεν έπαιζε τόσο σημαντικό ρόλο στα πολιτικά γεγονότα για διάφορους λόγους. Ο σημαντικότερος λόγος πρέπει να θεωρηθεί η αρνητική στάση που κράτησαν οι γερμανικές στοές τον 18ο και τις αρχές του 19ου αιώνα σχετικά με την είσοδο Ιουδαίων. **Τον 18ο αιώνα, όταν οι Ισραηλίτες στην Γερμανία χρεώνονταν με φόρο βοοειδών για να περάσουν από την πύλη**, η ιδέα ότι ένα άτομο τόσο χαμηλής κοινωνικής θέσης θα μπορούσε να γίνει ισότιμος αδελφός ήταν αδιανόητη, παρά όλες τις φιλοσοφικές συζητήσεις που γίνονταν γι' αυτό.

Αγώνας των Ιουδαίων για Ίσα Δικαιώματα

Έτσι, η δραστηριότητα των Ιουδαίων έπρεπε πρώτα να έχει σαν αποτέλεσμα να κατακτήσει αυτή την ισότητα δικαιωμάτων στο γερμανικό ελευθεροτεκτονισμό και, συνεπώς, στην αστική κοινωνία, και στη συνέχεια να κατακτήσει τις δημόσιες και ιδιωτικές θέσεις κλειδιά στους επιμέρους τομείς της ζωής.

Ανθρωπισμός και Ανοχή στο Ιουδαϊκό Ζήτημα

Όταν άρχισαν οι διαμάχες για το ιουδαϊκό ζήτημα, οι κύκλοι που ενδιαφέρονταν για το θέμα ασχολούνταν με την προσήλωση των γερμανικών στοών στις ελευθεροτεκτονικές **αρχές του ανθρωπισμού και της ανεκτικότητας** και να **σβήσουν τις έννοιες και τις διαφορές μεταξύ θρησκείας και φυλής**.

Οι προσπάθειες αυτές ενισχύθηκαν από το γεγονός ότι ο Αισεσιμότατος Τζέιμς Άντερσον στο βιβλίο του «Αρχαία Καθήκοντα» αναπτύσσει τις ιδέες του για την ανθρωπιά και την ανεκτικότητα μόνο από μια θρησκευτική οπτική γωνία. Έτσι, ακολούθησε τις επικρατούσες απόψεις της εποχής του.

Αν ο ελευθεροτεκτονισμός ήθελε να ενώσει τα μέλη των πιο διαφορετικών θρησκευτικών δογμάτων, έπρεπε ταυτόχρονα να **αρνηθεί οποιαδήποτε φυλετική αρχή**.

Οι Ιουδαίοι αδερφοί των στοών στην Αγγλία και τη Γαλλία, που ήταν

ήδη πλήρως ισότιμα μέλη των στοών σε αυτές τις δύο χώρες τον 18ο αιώνα και κατείχαν μερικές από τις βασικές θέσεις των στοών, **βοήθησαν σημαντικά τους Ιουδαίους στη Γερμανία** στις προσπάθειές τους.

Οι πρώτες προσπάθειες έγιναν το 1749, όταν τρεις Πορτογάλοι Ιουδαίοι στο Αμβούργο υπέβαλαν αίτηση για να επισκεφθούν την τοπική στοά. Το 1787, ο επαρχιακός δάσκαλος του Έξτερ εξέφρασε τη γενική υποστήριξή του για την αποδοχή Ιουδαίων επισκεπτών.

Πρέπει να αναφερθεί εδώ ότι την ίδια εποχή, οι Ιουδαίοι στη Γαλλία και την Αμερική άρχισαν να ενισχύουν τη θέση τους στη ζωή των στοών **φτιάχνοντας για τους εαυτούς τους ανώτερους βαθμούς**. Με καθαρά εθιμικούς όρους, αυτή η εξέλιξη μπορεί να φανεί στα διάφορα επίπεδα του «Αρχαίου και Αποδεκτού Σκωτικού Τύπου», καθώς και στους Τύπους Μισραΐμ και Μέμφις.

Στη Γερμανία, προς το παρόν, οι προσπάθειες των Ιουδαίων να διεισδύσουν στις στοές παρέμειναν περιορισμένες σε αυτό. Χρησιμοποιούσαν κάθε οργάνωση που εξυπηρετούσε τις ιουδαϊκές φιλοδοξίες.

Μεταξύ των μελών του Τάγματος των Ασιατών Αδελφών, συναντάμε, δίπλα σε αρκετούς αριστοκράτες τα ονόματα των Ισαάκ Οπενχάιμερ (Isaak Oppenheimer), Χιρς Βολφ (Hirsch Wolff), Βολφ Νάθαν Λίπμαν (Wolff Nathan Liepmann), Γιάκομπ Γκετζ (Jakob Götz), Μάρκους Γιάκομπ Σλέσινγκερ (Markus Jakob Schlesinger) και άλλων. Ο Μέγας Διδάσκαλος Χανς Καρλ Έκερ φον Έκχοφεν (Hans Karl Ecker von Eckhoffen) έβαλε ακόμη και την ονομασία του Τάγματος «Ισραήλ». Από αυτόν γράφτηκε μια πραγματεία: **«Μπορούν και θα γίνουν δεκτοί οι Ισραηλίτες στον ελευθεροτεκτονισμό;»** Είναι λογικό να υποθέσουμε ότι αυτοί οι αριστοκράτες, που συνδέθηκαν με τους Ιουδαίους με αυτόν τον τρόπο, είχαν γίνει οικονομικά εξαρτημένοι από τους Ισραηλίτες, μεταξύ των οποίων υπήρχαν πολλά πλούσια άτομα.

1807 Ιουδαϊκή Στοά στη Φρανκφούρτη του Μάιν

Μια θεμελιώδης αλλαγή συνέβη όταν, τον Αύγουστο του 1807, οι **Ιουδαίοι συγκεντρώθηκαν για να ιδρύσουν μια στοά στη Φρανκφούρτη του Μάιν** με σκοπό

> «να χτίσουν έναν ναό στη Φρανκφούρτη του Μάιν για τον Παντοδύναμο Αρχιτέκτονα όλων των Κόσμων υπό την προστασία της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας».

Αυτή η πρώτη στοά ανεκτικότητας, η οποία πήρε το όνομα «Στην Αυγή της Ανατέλλουσας» (A l'Aurore Naissante), **σύντομα έγινε μια πύλη εισόδου για τις ιουδαϊκο-ελευθεροτεκτονικές φιλοδοξίες**.

Εδώ, ο διαβόητος Λούντβιχ Μπαρούχ-Μπέρνε (Ludwig Baruch-Börne) ήταν διάσημο μέλος και είχε το αξίωμα του Αδελφού Ρήτορα, ο οποίος σαν εκπρόσωπος της «Νέας Γερμανίας» μαζί με τον Χάινριχ Χάινε έπαιξε ένα θλιβερό ρόλο και εξέπεμψε το πικρό χλευασμό του για όλα όσα ήταν ιερά για τους Γερμανούς. Αποκαλούσε τον Γκαίτε έναν υπηρέτη που έλεγε ομοιοκαταληξίες, τους Γερμανούς ένα λαό υπηρετών που, κουνώντας τις ουρές τους, θα επέστρεφαν το χαμένο στέμμα του κυρίου τους με την κραυγή «Αποθέστε!».

Μέλος αυτής της στοάς ήταν επιπλέον ο **Ιουδαίος Γκαμπριέλ Ρίσερ** (Gabriel Riesser), ένας άλλος υπέρμαχος της ιουδαϊκής χειραφέτησης, ο οποί-

ος μάλιστα έγινε μέλος της Συνταγματικής Επιτροπής και δεύτερος **Αντιπρόεδρος της Εθνοσυνέλευσης της Φρανκφούρτης το 1848**.

Ακόμα και ο Ιουδαίος Ισαάκ-Γιακόμπ Αντόλφ Κρεμιό επισκέφθηκε αυτή την στοά τον Δεκέμβριο του 1840 και τιμήθηκε με εορταστικό συμπόσιο και έγινε τιμητικό μέλος.

Οι ιδρυτές της Ιουδαϊκής Στοάς διαβεβαίωναν ότι ακολουθούσαν στις δύο κύριες κατευθύνσεις του ελευθεροτεκτονισμού, της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας και της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας. Αυτά τα δύο δημόσια σωματεία τα καλούσαν για βοήθεια κάθε φορά που οι γερμανικές στοές αντιμετώπιζαν δυσκολίες σχετικά με τα ίσα δικαιώματά τους.

Προσφυγή προς την Αγγλική Μεγάλη Στοά

Το 1819, για παράδειγμα, ο αδελφός Βολφ, ο Ιουδαίος εκπρόσωπος στη Μεγάλη Στοά του Λονδίνου, ανέλαβε να υποβάλει καταγγελία στην Αγγλική Μεγάλη Στοά σχετικά με τη συμπεριφορά των δύο στοών «Άγιος Γεώργιος» και «Αβεσσαλώμ» στο Αμβούργο, επειδή είχαν αρνηθεί την είσοδο στους αδελφούς της «Ανατέλλουσας Αυγής». Στην απάντησή του, ο Αδελφός Βολφ αφηγείται μια ακρόαση που είχε στη συνέχεια με τον Μέγα Διδάσκαλο, τον Δούκα του Σάσεξ:

> «Η Αυτού Βασιλική Υψηλότητα δήλωσε: Δεν θα εμπλακούμε σε καμία συζήτηση σχετικά με τους λόγους που δόθηκαν, αλλά θα απαιτήσουμε από τις στοές του Αμβούργου να ανακαλέσουν αμέσως την απόφασή τους, διαφορετικά, η Αυτού Βασιλική Υψηλότητα θα διατάξει να απαγορευτεί στους αδελφούς αυτών των στοών του Αμβούργου η είσοδος σε όλες τις αγγλικές στοές».

Εγκύκλιος της στοάς από το Μπίρκενφελ-ντ, 1838

Με κάποιο τρόπο όμως, η μορφή αντιπαράθεσης με κάθε κόστος αποφεύχθηκε. Η πιο δημοφιλής μέθοδος ήταν να συστηθεί κανείς με ευγενικούς και κοινωνικούς τρόπους. Εδραίωνε φιλικές σχέσεις με τις άλλες στοές και έτσι προσπαθούσε να κερδίσει όσους αντιστέκονταν. Ένα ιδιαίτερα καλό παράδειγμα είναι μια εγκύκλιος από τη στοά του Αγίου Ιωάννη «Για την πίστη στο καθήκον του Μπίρκενφελντ» (Zur Pflichttreue in Binkenfeld) του έτους 1838, η οποία αναφέρει την επίσκεψη της ιουδαϊκής Στοάς της Φρανκφούρτης. Αναφέρει, μεταξύ άλλων:

> «Αλλά ἑνα εξίσου ευχάριστο γεγονός ήταν η επίσκεψη των Αναπληρωτών Αδελφών από τις δύο μεγάλες και άψογες στοές του Αγίου Ιωάννη, «Ανατέλλουσα Αυγή» και «Αετός της Φρανκφούρτης», στη Φρανκφούρτη του Μάιν. Πρέπει να ομολογήσουμε ανοιχτά ότι απευθύναμε πρόσκληση **σε αυτές τις στοές, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων είναι μέλη της μωσαϊκής πίστης**, καθώς και στις άλλες γειτονικές στοές, αποκλειστικά από αίσθημα καθήκοντος και για να συμμορφωθούμε με τις σαφείς οδηγίες του Αγγλικού Βιβλίου των Συνταγμάτων. Δεν είχαμε κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αυτούς τους άνδρες, τους οποίους δεν γνωρίζαμε προσωπικά. **Σύντομα, όμως, η ελκυστική προσωπικότητα αυτών των αδελφών, τράβηξε το γενικό ενδιαφέρον, όχι μόνο των αδελφών της στοάς μας, αλλά και των άλλων επισκεπτών, ώστε τους αναγνωρίσαμε ανεξαιρέτως αδελφούς της τεκτονικής πίστης – άξιους να ενωθούν μαζί μας όχι μόνο μέσω των νόμων του Ένωσης, αλλά και μέσω του δεσμού της πιο εγκάρδιας**

αγάπης.

Αν, κατά τη διάρκεια του περασμένου τεκτονικού έτους, το ζήτημα της εισδοχής των Ισραηλιτών τεκτόνων προκλήθηκε παντού σαν αντικείμενο των τεκτονικών διαπραγματεύσεων, επιτρέψτε μας, αγαπητοί αδελφοί, να συμβάλουμε και εμείς στην εξέταση αυτού του αμφιλεγόμενου ζητήματος σε αυτήν την επιστολή. Αν δεν κάνουμε λάθος, οι απόψεις και εκείνων των στοών, που τηρούν το σύστημα του αγγλικού τεκτονισμού, αναγνωρίζουν την αρχή ότι η διαφορά της θετικής ομολογίας της πίστης, εκτός κι αν αυτή δεν περιορίζεται σε πραγματικό αθεϊσμό, δεν αποκλείει την ένταξη στην τεκτονική αδελφότητα, οδηγεί στο αποτέλεσμα: ότι το ζήτημα αφορά μόνο μια αφηρημένη αρχή, η συγκεκριμένη εφαρμογή της οποίας μπορεί να γίνει πρακτική σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις. **"Αν δεχθούμε τους Ιουδαίους όπως είναι, όπως τους γνωρίζουμε, θα βρούμε λίγους ή κανέναν που μπορούμε να προτείνουμε στον Τεκτονισμό, σύμφωνα με τις γνώσεις και τη συνείδησή μας"**. – Αυτή είναι η πεποίθηση και πολλών αμερόληπτων αδελφών, οι οποίοι κατά τα άλλα μπορούν να ξεπεράσουν τη δύναμη των βαθιά ριζωμένων προκαταλήψεων. Αδιαμφισβήτητο όμως είναι και γεγονός ότι η απομονωμένη θέση που κατέχουν οι Ισραηλίτες στις περισσότερες περιοχές της Γερμανίας σπάνια προσφέρει στις πιο μορφωμένες τάξεις την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με αυτούς εκτός από τον πολύ απομακρυσμένο κύκλο της συμβατικής ζωής και να τους κατανοήσουν καλύτερα από μια καθαρά ανθρώπινη οπτική γωνία.»

Στη συνέχεια, η αναφορά που ακολουθεί αναφέρεται σε μια επίσκεψη στις δύο ιουδαϊκές στοές. Λέει:

«...**Για να συνοψίσω την τρέχουσα κατάσταση και των δύο στοών, πρέπει να τις τοποθετήσω δίπλα στα καλύτερα εργαστήρια της βασιλικής μας τέχνης**. – Για αυτούς τους άνδρες, ο Τεκτονισμός είναι πρόσχαρη υπηρεσία σε έναν ναό καθαρής θρησκευτικότητας. – Αν αναφερθώ τώρα στις προσωπικότητες, και **οι δύο στοές αντιπροσωπεύουν την πεμπτουσία των πνευματικών και ηθικών και αξιοσημείωτων του ισραηλιτικού πληθυσμού της Φρανκφούρτης**. Έχω γνωρίσει άνδρες που, στο έργο τους, σίγουρα αξίζουν να συγκαταλέγονται στους ευγενέστερους της εποχής τους και, ιδιαίτερα **στον τομέα της εκπαίδευσης και της δημόσιας διδασκαλίας**, οδηγούν τους ομοπίστους τους με γιγάντια βήματα έξω από το σύννεφο των προκαταλήψεων προς το πεδίο της ανώτερης φώτισης.»

Η αναφορά συνεχίζεται σε αυτό το πνεύμα. Τα αποτελέσματα αυτής της φιλο-ιουδαϊκής προπαγάνδας δεν άργησαν να φανούν. Ήδη από το 1845, η στοά «Για την πίστη στο καθήκον» στο Μπίρκενφελντ μπόρεσε να ανακοινώσει τα εξής:

1845 Εισαγωγή Ιουδαίων στη Στοά του Μπίρκενφελντ

«...Ένας πραγματικά άξιος Ισραηλίτης ζήτησε να γίνει μέλος της στοάς μας και πράγματι μυήθηκε στο Τάγμα από τη στοά μας. Έχουμε κάθε λόγο **να συγχαρούμε τους εαυτούς μας για την**

> **απόκτηση αυτού του αδελφού**...
>
> Ελπίζουμε όμως ότι δεν είναι ακόμη μακριά η στιγμή που καμία στοά στη Γερμανία δεν θα μπορεί να αρνηθεί την είσοδο σε έναν «ελεύθερο Γερμανό άνδρα με τιμή και ακεραιότητα, ανεξάρτητα από τη θρησκευτική του πεποίθηση ή τις πεποιθήσεις του», στην Ένωση και να του επιτρέψει να συμμετάσχει στο έργο της».

Αυτό το παράδειγμα θα έπρεπε να μιλάει για όλα τα άλλα. **Το ότι η διείσδυση Ιουδαίων σε γερμανικές στοές συνδεόταν και με τη διείσδυσή τους στην αστική κοινωνία φαίνεται αυτονόητο** σε όποιον γνωρίζει ότι ο ελευθεροτεκτονισμός στη Γερμανία ήταν πάντα υπόθεση της ανώτερης μεσαίας τάξης. Έτσι, διαπιστώνουμε ότι κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η **αστική κοινωνία γινόταν ολοένα και πιο αδιάφορη για τις εισβολές του Ιουδαϊσμού**. Στα λογοτεχνικά σαλόνια **της Ιουδαίας Ραχέλ Φαρνχάγκεν** (Rahel Varnhagen), της οποίας ο σύζυγος ήταν ελευθεροτέκτονας και ένθερμος θαυμαστής της προαναφερθείσας «Νέας Γερμανίας», **της Χένριετ Χερτς** (Henriette Herz) και της **Δωροθέας φον Σλέγκελ** (Dorothea Schlegel) συζύγου του ελευθεροτέκτονα Φρήντριχ φον Σλέγκελ (Friedrich von Schlegel) και κόρης του Φέλιξ Μέντελσον (Felix Mendelssohn), η αστική τάξη αναμείχθηκε με τους Ιουδαίους. Βλέπουμε τους αδελφούς Αλεξάντερ φον Χούμπολτ (Alexander von Humboldt) και Βίλχελμ φον Χούμπολτ (Wilhelm von Humboldt), τον Φρήντριχ Σλάιερμάχερ (Friedrich Schleiermacher), και τον πρίγκιπα Λουδοβίκος Φερδινάνδος της Πρωσίας (Louis Ferdinand) της Πρωσίας μεταξύ των επισκεπτών αυτών των σαλονιών, μαζί με προσωπικότητες όπως ο Χάινριχ Χάινε, ο Έντουαρντ Γκανς (Eduard Gans) και ο Λούντβιχ Μπαρούχ Μπέρνε.

Η στοά της «Ανατέλλουσας Αυγής» αναφέρει μάλιστα με υπερηφάνεια τα εξής:

> «Σαν ένδειξη της μεγάλης εκτίμησης που έτρεφε η στοά εκείνη την εποχή, ακόμη και για τους κοσμικούς χριστιανικούς κύκλους, θα αναφέρουμε κατ' εξαίρεση έναν «Χορό Αρμονίας» που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1849, στον οποίο, όπως αποδεικνύουν 11 έγγραφα στα αρχεία, ιδιαίτερα υψηλόβαθμοι αξιωματικοί ανακοίνωσαν την προσωπική τους παρουσία. Μεταξύ των πολλών στρατιωτικών που συμμετείχαν, θα πρέπει να αναφερθούν οι εξής: ο Στρατηγός και Ανώτατος διοικητής Φρίντριχ Μάρτιν φον Μπέχτολντ (Friedrich Martin von Bechtold), ο Ταγματάρχης και διοικητής πόλης Άλμπερτ Ντετζ (Albert Deetz), ο Υπολοχαγός και Υπασπιστής Ντέιβιντ φον Σάιντλιν (David von Scheidlin)…»

Στην παρούσα αναφορά ακολουθούν τα ονόματα 18 ακόμη αξιωματικών, κυρίως αριστοκρατών.

Οι Ιουδαίοι στις γερμανικές στοές

Θα ήταν υπερβολικό να περιγράψουμε την εξέλιξη με λεπτομέρειες. Το αποτέλεσμα ήταν ότι στις αρχές του 20ού αιώνα, όλες οι Μεγάλες Στοές της Γερμανίας είχαν δεχτεί Ιουδαίους σαν μέλη με ίσα δικαιώματα. Μόνο δύο Παλαιές Πρωσικές Μεγάλες Στοές απέρριπταν τους Ιουδαίους σαν μέλη, αλλά

τους επέτρεπαν να παρευρίσκονται σαν «μόνιμοι επισκέπτες αδελφοί». Αυτές οι δύο Μεγάλες Στοές τόνιζαν επανειλημμένα ότι μόνο το χριστιανικό τους δόγμα, τους απαγόρευε να δέχονται μέλη **άλλων θρησκειών**. Βαπτισμένοι Ιουδαίοι μπορούσαν επίσης να γίνουν μέλη με ίσα δικαιώματα σε αυτές τις στοές.

Στις αρχές του 20ού αιώνα, αυτή η εξέλιξη είχε φτάσει στο τέλος της. Ένας εκτεταμένος φιλοσημιτισμός επικρατούσε μεταξύ των ηγετικών προσωπικοτήτων της αστικής τάξης. **Όσοι υποστήριζαν εθνικιστικά και φυλετικά ζητήματα χλευάζονταν και απορρίπτονταν**. Η αριστοκρατία και η αστική τάξη είχαν χάσει τόσο πολύ το ένστικτό τους σε αυτά τα θέματα που ένα μέρος αυτών των κύκλων διαφθάρηκε εντελώς από πολυάριθμους γάμους με Ιουδαίους.

3. Εξελίξεις εκτός Γερμανίας από το 1870 έως το 1914.

Πολιτική περικύκλωσης κατά της Γερμανίας

Έχει ήδη ειπωθεί ότι από το 1870 και μετά η πολιτική της Γαλλίας καθοριζόταν από φιλελεύθερους και δημοκρατικούς πολιτικούς, οι οποίοι ήταν όλοι ελευθεροτέκτονες. Οι επιπτώσεις αυτού ήταν εμφανείς στην πολιτική εκδίκησης και περικύκλωσης εναντίον της Γερμανίας. Έτσι, ο ελευθεροτέκτονας Λεόν Γκαμπετά, σαν επικεφαλής του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, άνοιξε το δρόμο για την πολιτική συμμαχιών της Γαλλίας. Σε αυτόν τον αγώνα εναντίον της Γερμανίας, που παραβίαζε κατάφωρα τα συμφέροντα της γαλλικής ελευθεροτεκτονικής δημοκρατίας, κάθε μέσο και κάθε σύμμαχος ήταν αποδεκτός. Μόνο έτσι μπορεί να κατανοηθεί η στενή συμμαχία με την Τσαρική Ρωσία. Ο Εδουάρδος Ζ΄, ο οποίος, σαν Πρίγκιπας της Ουαλίας, ηγήθηκε του αγγλικού ελευθεροτεκτονισμού σαν Μέγας Διδάσκαλος, σίγουρα επωφελήθηκε από αυτούς τους τεκτονικούς δεσμούς. Η Αυτοκρατορική Γερμανία υπό τον Γουλιέλμο Β΄ ήταν ανίσχυρη απέναντι σε αυτό το δίκτυο διεθνών διασυνδέσεων. Συγκεκριμένα, εξαπολύθηκε μια απίστευτη εκστρατεία δυσφήμισης κατά της Γερμανίας στον πλήρως εξιουδαϊσμένο και ελευθεροτεκτονικό παγκόσμιο Τύπο, μια εκστρατεία που βρήκε τη συνέχισή της μόνο στην προπαγανδιστική εκστρατεία ψεμάτων κατά της Εθνικοσοσιαλιστικής Γερμανίας. Κάθε ανικανότητα της Αυτοκρατορικής Γερμανίας υπερεκτιμήθηκε και αξιοποιήθηκε κατάφωρα από αυτούς τους κύκλους. Ελευθεροτεκτονικά συνθήματα και όροι τέθηκαν στην υπηρεσία αυτής της αντιγερμανικής προπαγάνδας. Μιλούσαν για τον γερμανικό μιλιταρισμό που απειλούσε την ελευθερία της δημοκρατίας, επινόησαν τον όρο «Πρωσική τυφλή υπακοή» και τον αντιπαρέβαλαν με τις έννοιες του ελευθεροτεκτονικού ατομικισμού. Η πανγερμανική βαρβαρότητα απεικονίστηκε σαν κίνδυνος για κάθε κουλτούρα και πολιτισμό.

Το γεγονός ότι οι γερμανικές στοές παρόλα αυτά εξακολουθούσαν να είναι προσκολλημένες στην ιδεολογία της αδελφοσύνης μεταξύ λαών και φυλών και προσπαθούσαν να καλύψουν και να δικαιολογήσουν τις πράξεις των λατινικών και των αγγλικών αδελφών στοών στο γερμανικό κοινό, είναι, εκτός από την υποχώρησή τους στο Ιουδαϊκό ζήτημα, το ασυγχώρητο λάθος τους. Ενώ σε πολυάριθμες διεθνείς συνεδριάσεις των ελευθεροτεκτόνων συζητούσαν τα ζητήματα της παγκόσμιας ειρήνης και της διεθνούς αλληλεγγύης μαζί με τις γερμανικές αδερφές στοές, το έργο των ελευθεροτεκτόνων πολιτικών προχωρούσε αμετάβλητα στον δρόμο του, που είχε σαν στόχο την καταστροφή της Γερμανίας. Είναι προφανές ότι σε αυτή την εξέλιξη, τα ζητήματα της πολιτικής ισχύος της Γαλλίας και της Αγγλίας έπαιξαν σημαντικό

ρόλο. Στον ίδιο βαθμό όμως καθοριστικοί ήταν και οι ελευθεροτεκτονικοί-ιδεολογικοί στόχοι, που τέθηκαν στο προσκήνιο στην προπαγάνδα των κρατών της Τριπλής Συμμαχίας με το σύνθημα της «απελευθέρωσης» των λαών των Κεντρικών Δυνάμεων που βρίσκονταν υπό μοναρχική ηγεσία.

4. Η Συμπεριφορά των Γερμανών ελευθεροτεκτόνων κατά την Περίοδο αυτή.

Σε αντίθεση με τους λατινικούς και τους αγγλικούς κύκλους των στοών, οι Γερμανοί ελευθεροτέκτονες παραμέλησαν τα εθνικά τους καθήκοντα.

Ελευθεροτε-κτονικός Διεθνισμός

Συγκεκριμένα, οι Ιουδαϊκές και οι παράνομες στοές, καθώς και οι ανθρωπιστές ελευθεροτέκτονες της Γερμανίας, ευθυγραμμίστηκαν πλήρως με τη φιλελεύθερη-δημοκρατική ελευθεροτεκτονική Διεθνή. Συνέχισαν να τηρούν τα ιδανικά μιας διεθνούς αλυσίδας αδελφότητας που προοριζόταν να επεκταθεί σε ολόκληρο τον κόσμο.

Υποστήριξαν τα ίσα δικαιώματα των **στοών των νέγρων**, συμμετείχαν σε συζητήσεις για το ιουδαϊκό ζήτημα και συμμετείχαν σε διεθνή συνέδρια με επίκεντρο τους παγκόσμιους ελευθεροτεκτονικούς στόχους και τον πασιφισμό.

Αναγνώριση των στοών των νέγρων

Έτσι ο γερμανικός ελευθεροτεκτονισμός έπαιξε κεντρικό ρόλο στον αγώνα για την αναγνώριση των στοών των έγχρωμων· ιδιαίτερα δραστήριος στην υπεράσπιση της αναγνώρισής τους ήταν ο αδελφός Τζόσεφ Γκαμπριέλ Φίντελ (Joseph Gabriel Findel), ένας γνωστός ελευθεροτέκτονας συγγραφέας και βιβλιοπώλης από τη Λειψία.

Ο αδελφός Φίντελ έλαβε μεγάλες τιμές από τη Μεγάλη Στοά των νέγρων στη Βοστώνη. Έγινε ο εκπρόσωπός τους και υπέρμαχος των αιτημάτων τους σε όλη την Ευρώπη. Το «Γενικό Εγχειρίδιο» αναφέρει τα εξής για τον Φίντελ:

> «Όπως και στη στάση του κατά της Μεγάλης Στοάς της Χώρας για τα ίσα δικαιώματα των μη Χριστιανών και κατά των ιστορικών εγγράφων και των λεγόμενων παραδόσεών τους, ο Φίντελ υπερασπίστηκε και την αναγνώριση των έγχρωμων τεκτόνων στην Αμερική μέσα στη «Στοά των Οικοδόμων» και κατά συνέπεια η Μεγάλη Στοά «Πρίγκιπας Χολ» στη Βοστώνη τον διόρισε Επίτιμο Μέγα Διδάσκαλο και Γενικό Πρόεδρο των Ευρωπαϊκών Μεγάλων Στοών, με την οποία ιδιότητα εξασφάλισε την αναγνώρισή τους από αρκετές Μεγάλες Στοές στην ήπειρο».

IV.

Ο Διεθνής Ελευθεροτεκτονισμός και ο Παγκόσμιος Πόλεμος

1. Η Συμπεριφορά των Στοών στα Κράτη της Αντάντ

Θα ήταν πιθανώς άσκοπο να ψάξουμε στα αρχεία των στοών για απτά στοιχεία της άμεσης εμπλοκής του ελευθεροτεκτονισμού στο ξέσπασμα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου το 1914. **Ωστόσο, οι στοές των κρατών της Αντάντ σαφώς τάχθηκαν με το μέρος των Συμμάχων κατά το ξέσπασμα του πολέμου**.

Ελευθεροτεκτονική ρητορική μίσους ενάντια στη Γερμανία

Σε αυτή τη δραστηριότητα συμμετείχαν και οι ελευθεροτέκτονες των ουδέτερων χωρών. **Ο Μέγας Διδάσκαλος της Ελβετικής Μεγάλης Στοάς «Alpina», ένας Προτεστάντης πάστορας ονόματι Εντουάρ Καρτιέ-λα-Τεντ (Édouard Quartier-la-Tente), ο οποίος ήταν και επικεφαλής του Παγκόσμιου Γραφείου των Ελευθεροτεκτόνων στη Γενεύη**, διακρίθηκε ιδιαίτερα στη διάδοση φρικαλεοτήτων και εμπρηστικών αναφορών για τη Γερμανία και τον στρατό της.

Το γεγονός ότι ο ιταλικός ελευθεροτεκτονισμός, ο οποίος συνεργάστηκε στενά με τη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας, συμμετείχε στην αποστασία της Ιταλίας στο πλευρό των αντιπάλων μας δεν αμφισβητείται καν από τους ίδιους τους ελευθεροτέκτονες.

Κατά τη διάρκεια του πολέμου, τα ελευθεροτεκτονικά σωματεία των συμμαχικών αλλά και των ουδέτερων κρατών πραγματοποίησαν συναντήσεις και συνέδρια για να συζητήσουν τις συνθήκες υπό τις οποίες έπρεπε να συναφθεί και να προωθηθεί η ειρήνη.

Ελευθεροτεκτονικά Συνέδρια κατά τη Διάρκεια του Πολέμου

Ιδιαίτερα αποκαλυπτικό από αυτή την άποψη ήταν το «Συνέδριο των Ελευθεροτεκτόνων των Συμμαχικών και Ουδέτερων Εθνών της 28ης, 29ης και 30ης Ιουνίου 1917», που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι και συγκλήθηκε από τη Μεγάλη Ανατολή και τη Μεγάλη Στοά της Γαλλίας (Congrès des Maçonneries des Nations Alliées et Neutres, les 28, 29 et 30 Juin 1917).

Εδώ συζητήθηκε και συντάχθηκε το σχέδιο για την ίδρυση της Κοινωνίας των Εθνών, εκφράστηκε το δικαίωμα αυτοδιάθεσης των λαών και το δικαίωμα των καταπιεσμένων εθνοτήτων της Αυστρίας και της Πολωνίας στην ανεξαρτησία τους και ζητήθηκε η παραχώρηση της Αλσατίας-Λωρραίνης και της Τεργέστης.

Στον ομοϊδεάτη αδερφό, του ανεξάρτητου τάγματος «Μυστήριοι Τύποι» (Odd-Fellow) Γούντροου Ουίλσον, ο οποίος είχε πρόσφατα διακηρύξει τα δεκατέσσερα σημεία του, εστάλη ένα τηλεγράφημα φόρου τιμής, που κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το Κογκρέσο ήταν στην ευχάριστη θέση «να συνεργαστεί με τον Πρόεδρο Ουίλσον για την υλοποίηση αυτού του έργου διεθνούς δικαιοσύνης και δημοκρατικής αδελφότητας, το οποίο αντιπροσωπεύει επίσης το ελευθεροτεκτονικό ιδεώδες».

2. Η Συμπεριφορά και η Θέση του Ελευθεροτεκτονισμού στη Γερμανία.

Η Επιρροή των Στοών και η Υπονόμευση της Ικανότητας Αντοχής του Γερμανικού Λαού:

Τα γεγονότα που περιγράφηκαν και η στάση των ξένων αδελφών στοών στην αρχή του πολέμου είχαν μια μάλλον απογοητευτική επίδραση σε ορισμένους Γερμανούς ελευθεροτέκτονες. Ήταν απογοητευμένοι και εξοργισμένοι βλέποντας τα ειρηνικά, φυλετικά και εθνικά ιδεώδη του ελευθεροτεκτονισμού να καταστρέφονται τόσο γρήγορα. Ο αδελφός Βίλχελμ Ορ (Wilhelm Ohr), ηγέ-

Αδελφός Βίλχελμ Ορ

της του δημοκρατικού Κινήματος των Ελεύθερων Φοιτητών στην προπολεμική Γερμανία, έγραψε ένα φυλλάδιο εκείνη την περίοδο με τίτλο: «Το Γαλλικό Πνεύμα και ο Ελευθεροτεκτονισμός», στο οποίο ανέλυσε τις διαφορές μεταξύ του γερμανικού και του γαλλικού ελευθεροτεκτονισμού.

Αυτή η διαπίστωση, όμως, είχε φτάσει μόνο σε ένα μέρος του γερμανικού κόσμου των στοών. **Με τη βοήθεια των ουδέτερων στοών, ευρύτεροι κύκλοι του ριζοσπαστικού ελευθεροτεκτονισμού προσπάθησαν επανειλημμένα να ενταχθούν στην διεθνή αδελφική αλυσίδα του ελευθεροτεκτονισμού**.

Το πόσο μακριά έφτασε η διεθνιστική στάση του γερμανικού κόσμου των στοών κατά τη διάρκεια του Παγκόσμιου Πολέμου καταδεικνύεται, μεταξύ πολλών άλλων, από ένα απόσπασμα από τις «Επικοινωνίες της Ένωσης Γερμανών Ελευθεροτέκτονων» του 1917, όπου λέει:

«Αυτό που έχει σημασία είναι η αφύπνιση της διεθνιστικής σκέψης στο σύνολο του λαού. Αυτό το έργο δεν μπορεί να επιτευχθεί από άτομα, αλλά πρέπει να αναληφθεί από τα υπάρχοντα κέντρα εξουσίας, τις ενώσεις διαφόρων πεποιθήσεων».

Η συμπεριφορά των γερμανικών στοών στο πεδίο της μάχης κατά τη διάρκεια του Παγκοσμίου Πολέμου αποτελεί ένα ιδιαίτερα θλιβερό κεφάλαιο. Σε αυτή τη φάση οι Γερμανοί ελευθεροτέκτονες ίδρυσαν τις λεγόμενες στοές πεδίου μάχης, στις οποίες αδελφοί από όλα τα συστήματα, δηλαδή υψηλόβαθμοι ελευθεροτέκτονες, μέλη ιουδαϊκών στοών και ανθρωπιστικών μεγάλων στοών συνεργάζονται με εθνικο-χριστιανούς, παλαιοπρωσικούς αδελφούς στοών.

Στοές πεδίου μάχης

Από τις 30 Αυγούστου 1914, δηλαδή μια εποχή που ακόμη και οι Σοσιαλδημοκράτες στη Γερμανία ήταν ακόμα πεπεισμένοι για την αναγκαιότητα της νικηφόρας διεξαγωγής του πολέμου που μας επιβλήθηκε και ενέκριναν πολεμικές πιστώσεις, υπάρχει μια ταχυδρομική κάρτα από το πεδίο μάχης, στην οποία Γερμανοί αδελφοί στοών αναφέρουν την επίσκεψή τους σε μια βελγική στοά στη Λιέγη. Γράφουν:

> **«Ο Άντολφ Χέτζελ και οι παρακάτω Βέλγοι αδελφοί, παρά τον πόλεμο, εξακολουθούν να βάζουν την αδελφοσύνη πάνω από όλα.»**

Ακολουθούν οι υπογραφές των Βέλγων. Στην άλλη πλευρά, γράφει:

> «Τη συγκινητική αδελφοσύνη που λάβαμε κατά τη διάρκεια επίσκεψης στη στοά στη Λιέγη, σας στέλνουμε όλους τους θερμότερους χαιρετισμούς μας. Παρά τον πόλεμο, η ευγενική ανθρωπιά εξακολουθεί να υπάρχει.»

Σχετικά με αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι ο αδελφός Χέτζελ έφερε τον στρατιωτικό βαθμό του λοχαγού και διοικητή λόχου σε ένα τάγμα εφέδρων. Αυτοί οι αδελφοί της στοάς επέδειξαν έτσι μια εξαιρετικά ανάρμοστη συμπεριφορά πηγαίνοντας με τις γκρι στολές σε μια εχθρική στοά για να συναδελφωθούν με μέλη που ανήκαν σε μια εχθρική στοά. Θεώρησαν αυτό το γεγονός αρκετά σημαντικό ώστε να το αναφέρουν στη στοά τους στο Μπαϊρόιτ σαν τεκτονική πράξη. Τα αρχεία της στοάς του Μπαϊρόιτ δεν περιέχουν καμία ένδειξη ότι κάποιος αδελφός αποδοκίμασε αυτή τη συμπεριφορά.

Εξίσου εξωφρενική είναι η αναφορά για τα εγκαίνια της στοάς πεδίου μάχης «Στο Ανατέλλον Φως στο Σομμ» στο Σεν-Κεντέν στις 14 Μαρτίου 1915, όπου αναφέρει:

> «Ιδιαίτερα δύσκολη ήταν η ίδρυση της στοάς πεδίου μάχης λόγω της ιδιόμορφης σχέσης με τους Γάλλους αδελφούς.
>
> **Όχι ότι οι γκριζοφόροι Γερμανοί αδελφοί μας, που συγκεντρώθηκαν στο Σεν-Κεντέν, είχαν εσωτερικές δυσκολίες στο να συναναστραφούν αδελφικά με τους αδελφούς των δύο γαλλικών στοών, από την πλευρά μας αυτό είχε γίνει από την αρχή με έναν εγκάρδιο, πραγματικά τεκτονικό τρόπο και μάλιστα αρχικά είχαμε επανειλημμένα τη χαρά να μας συστήσουν Γερμανούς αδελφούς από τους Γάλλους αδελφούς μας, στους οποίους είχαν αποκαλύψει την ταυτότητά τους**. Η δυσκολία βρίσκεται αποκλειστικά στο γεγονός ότι οι γαλλικές Μεγάλες Στοές είχαν διακόψει τις τεκτονικές σχέσεις με τις γερμανικές Μεγάλες Στοές, κάτι που προκάλεσε στους Γάλλους αδελφούς μια κάποια εσωτερική δυσκολία.
>
> Όταν ζητήσαμε τη χρήση του ναού στη στοά «Δικαιοσύνη και αλήθεια» (Justice et vérité) για το άνοιγμα της στοάς πεδίου μάχης, οι Γάλλοι αδελφοί συμφώνησαν αμέσως. **Το μόνο σημείο διαφωνίας ήταν το ζήτημα της πιθανής συμμετοχής των Γάλλων αδελφών στο έργο μας**. Από την πλευρά μας, αυτό δεν αποτελούσε εμπόδιο, αντίθετα...»

Η αναφορά συνεχίζεται με αυτό το πνεύμα. Δείχνει ξεκάθαρα πού έχουν οδηγήσει οι ελευθεροτεκτονικές εκπαιδευτικές προσπάθειες τον γερμανικό λαό και ταυτόχρονα αποδεικνύει ότι ο λατινικός και ο αγγλικός ελευθεροτεκτονισμός αντιμετώπισαν το έργο τους διαφορετικά. Οι στοές πεδίου μάχης παρουσιάζονται λανθασμένα αν απλώς απεικονίζονται σαν κέντρα κατασκοπείας που ενεργούν για λογαριασμό των εχθρικών Μεγάλων Ανατολών. Δεν θα έπρεπε, και μάλιστα δεν πρέπει, να αναζητάμε μόνο αποδείξεις πραγματικής προδοσίας. Η στάση των αδελφών της γερμανικής στοάς πεδίου μάχης, η οποία συνδεόταν με μια συνεχή προσήλωση και υποταγή στα ηττοπαθή ιδανικά του ανθρωπισμού, της ανοχής και της ειρήνης, αποτελούσε ήδη μια συνεχή προδοσία του γερμανικού σκοπού σε μια εποχή που το έθνος ήταν εξοπλισμένο ενάντια στον εχθρό της χώρας και του λαού.

2ο Μέρος:
Οργάνωση, Μέθοδοι και Στόχοι του Ελευθεροτεκτονισμού

I.

Είδη Τελετών και Συστήματα Βαθμών

1. Αγγλοσαξονικοί και Παράγωγοι Τύποι Τελετών

Τα Συστήματα

Το περιεχόμενο του ελευθεροτεκτονισμού μεταφέρεται στα μέλη μέσω συγκεκριμένων μορφών εθίμων στις στοές. Η μετάδοση της ελευθεροτεκτονικής σκέψης και της ελευθεροτεκτονικής στάσης πραγματοποιείται σε **«ελευθεροτεκτονικά συστήματα»**, **«τύπους τελετών»** ή **«τελετουργίες»**. Αυτοί οι τύποι τελετών διαφέρουν σημαντικά στην εμφάνιση. Το βασικό, όμως, είναι ότι οι θεμελιώδεις αρχές, η βάση και ο στόχος του έργου της στοάς να είναι οι ίδιοι σε όλα τα συστήματα.

Βαθμός Βασιλικής Αψίδας

Οι αγγλοσαξονικές τεκτονικές ιεροτελεστίες και εκείνες που προέρχονται από αυτές λειτουργούν ουσιαστικά σε τρεις βαθμούς. Ορισμένες ανώτερες τεκτονικές γνώσεις αναπτύσσονται σε ανώτερο βαθμό, γνωστό στην Αγγλία σαν **«Βασιλική Αψίδα»** και σε άλλες χώρες σαν **«Αγγλική Τάξη»**. Αυτή η αγγλοσαξονική ή **«Αγγλική Ιεροτελεστία»** χαρακτηρίζεται από μια ορισμένη απλότητα στις τελετουργίες και τα έθιμά της. Είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στη **Μεγάλη Στοά της Αγγλίας** και στα **αμερικανικά συστήματα**. Στη Γερμανία, υπήρχαν το λεγόμενο **Σύστημα Σρέντερ ή Σύστημα Αμβούργου, το Σύστημα Φέσλερ της Μεγάλης Στοάς «Για τη Φιλία» (Zur Freundschaft), τα συστήματα της Μεγάλης Στοάς «Γερμανική Αλυσίδα Αδελφότητας» (Deutsche Bruderkette) και η Μεγάλη Στοά «Προς τον Ήλιο» (Zur Sonne)** στο Μπαϊρόιτ. Σε αντίθεση με τον λατινικό ελευθεροτεκτονισμό, αυτά τα συστήματα δεν χρησιμοποιούν το σπαθί και το ξίφος σαν συμβολικά αντικείμενα.

2. Λατινικός Ελευθεροτεκτονισμός και Παράγωγες Ιεροτελεστίες

Ανώτεροι Βαθμοί

Στη Γαλλία, αναπτύχθηκε η μορφή του λατινικού ελευθεροτεκτονισμού, γνωστός και σαν **Σκωτικός Τύπος**. Εμφανίζεται με τη μορφή Καθολικιστικών Ταγμάτων, λειτουργεί όπως ο Αγγλοσαξονικός ελευθεροτεκτονισμός με τρεις βαθμούς Τεχνών σαν βάση του και βασίζεται σε αυτούς τους τρεις βαθμούς στους λεγόμενους **Σκωτικούς και ανώτερους βαθμούς**. Παραδείγματα στοών που ακολουθούν αυτήν την ιεροτελεστία περιλαμβάνουν το σύστημα των 33 βαθμών της Αρχαίας και Αποδεκτής Σκωτικής Τυπικής, τη Σουηδική Τυπική, τις ιεροτελεστίες της «Μεγάλης Εθνικής Μητέρας Στοάς των Τριών Σφαιρών» και την «Ένωση Εκλεκτών».

3. Ιεροτελεστίες Ελεύθερου Πνεύματος και Ελεύθερης σκέψης

Αυτά τα πιο αριστερά συστήματα απορρίπτονται ριζικά από τον αγγλοσαξονικό ελευθεροτεκτονισμό. Όταν η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας,

στην αθεϊστική-φιλελεύθερη στάση της, εγκατέλειψε **την αρχή του «Παντοδύναμου Αρχιτέκτονα των Κόσμων»** τον περασμένο αιώνα, η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας διέκοψε τις σχέσεις μαζί της αποκλειστικά και μόνο λόγω αυτού του γεγονότος. Στη Γερμανία, ο «Σύνδεσμος Ελευθεροτεκτόνων του Ανατέλλοντος Ηλίου» στη Νυρεμβέργη και η Στοά «Προς την Ευγενή Επιλογή» στο Φράιμπουργκ του Μπράισγκαου ήταν ιδιαίτερα δραστήρια προς αυτή την κατεύθυνση.

II.

Διεθνείς Οργανωτικοί Συνασπισμοί Στοών

Τεκτονι-σμός του Αγίου Ιωάννη

1. Η Στοά του Αγίου Ιωάννη σαν το κατώτερο επίπεδο.

Το κατώτερο επίπεδο στη μεγάλη οργάνωση του ελευθεροτεκτονισμού αποτελείται από τις λεγόμενες **μπλε στοές**, τις **Στοές του Αγίου Ιωάννη**, οι οποίες επεξεργάζονται τους τρεις βαθμούς του **Εισαγόμενου Μαθητευόμενου**, του **Συνεργάτη Τεχνίτη** και του **Δασκάλου Τέκτονα**. Ομαδοποιούνται σαν **θυγατρικές στοές** σε μεγαλύτερες εθνικές ενώσεις που ονομάζονται **Μεγάλες Στοές**. Η επικοινωνία με άλλες Τεκτονικές οργανώσεις γίνεται γενικά μόνο μέσω της **Μεγάλης Στοάς**. Διορίζει τους εκπροσώπους ή τους αντιπροσώπους σε συνδεδεμένους οργανισμούς ξένων Μεγάλων Στοών και στέλνει μέλη σε διεθνή συνέδρια και συναντήσεις στοών. **Η «Διεθνής Τεκτονική Ένωση» (Association Maçonnique Internationale – A. M. I.), η οποία έχει την έδρα της στη Γενεύη, πρέπει να θεωρείται ο διεθνής σύνδεσμος των επιμέρους εθνικών Μεγάλων Στοών**.

Μεγάλες Στοές

2. Οι Στοές Ανώτερου Βαθμού

Ο πραγματικός σκοπός των ανώτερων βαθμών είναι να συγκεντρώσουν τα επίλεκτα άτομα από τους βαθμούς των στοών του Αγίου Ιωάννη σε ελευθεροτεκτονικές στοές με ανώτερους βαθμούς. Το πιο σημαντικό από αυτά τα συστήματα είναι το «σύστημα των 33 βαθμών» του Αρχαίου και Αποδεκτού Σκωτικού Τύπου, του οποίου τα επίλεκτα μέλη των 33 βαθμών εκπροσωπούνται στο λεγόμενο «Ανώτατο Συμβούλιο» (Supreme Conseil – S.C.). Υπάρχει μόνο ένα Ανώτατο Συμβούλιο σε κάθε χώρα. **Τα 36 Ανώτατα Συμβούλια που εκπροσωπούνται σήμερα παγκοσμίως είναι ενωμένα στη «Συνομοσπονδία της Λωζάνης του 1875»**.

Σύστημα 33 Βαθμών

Ανώτατο Συμβούλιο

Συνομο-σπονδία της Λωζάνης

Σε αυτά τα Ανώτατα Συμβούλια, οι Ιουδαίοι αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία. Αυτές οι οργανώσεις είναι οι πιο δραστήριες στην επιδίωξη των ιουδαϊκών-ελευθεροτεκτονικών πολιτικών. Ταυτόχρονα, υψηλόβαθμοι Ιουδαίοι είναι μέλη σημαντικών παν-ιουδαϊκών ενώσεων, όπως το Τάγμα B'ne B'rith και η Παγκόσμια Ισραηλιτική Συμμαχία (Alliance Israélite Universelle).

Τάγμα B'ne B'rith

Το πνεύμα που επικρατεί σε αυτές τις στοές ανώτερου βαθμού μπορεί να απεικονιστεί από ορισμένα αποσπάσματα από το τελετουργικό της «Συμβολικής Μεγάλης Στοάς της Γερμανίας»:

Τελετουρ-γικό της Συμβολικής Μεγάλης Στοάς της Γερμανίας

> «20ός Βαθμός:
> Αξιοσέβαστος Μέγας Διδάσκαλος όλων των κανονικών στοών.
> Ο σκοπός αυτού του βαθμού είναι να καταδείξει ότι η πειθώ και η λογική είναι οι σωστές μέθοδοι διακυβέρνησης, ποτέ η βία και η τυραννία.
> 23ος Βαθμός:
> Επικεφαλής της Σκηνής του Μαρτυρίου.
> Σκοπός του είναι ο αέναος αγώνας για το καλό της ανθρωπότητας. Αγωνίζεται να ανακαλύψει όλα όσα μπορούν να εγγυηθούν την ελευθερία του ατόμου ενάντια σε κάθε κατάχρηση εξουσίας, είτε κοσμικής είτε πνευματικής.
> 24ος Βαθμός:
> Πρίγκιπας της Σκηνής του Μαρτυρίου.

> Σκοπός του είναι η ενίσχυση των κοινωνικών δεσμών. Ο μοχλός ολόκληρου του διοικητικού και δικαστικού μηχανισμού πρέπει να αποσπαστεί από τα χέρια των ανεύθυνων δεσποτών και να ανατεθεί σε εκείνους που θα τον χειριστούν με σοφία, αμεροληψία και δικαιοσύνη για το κοινό καλό.»

Επιπλέον, κηρύσσεται ο αγώνας ενάντια σε όλα τα προνόμια και τα μονοπώλια **«που βασίζονται στην καταγωγή, τη θέση ή τον πλούτο, ο αγώνας για την κοινωνική ισότητα και την εξάλειψη κάθε ταξικής και καστικής νοοτροπίας»**. Στην εισαγωγή στο τελετουργικό του 30ού βαθμού (καθαγιασμένος ιππότης) αναφέρεται:

> «Παραμένουμε αφοσιωμένοι στην εκδίκηση εκείνων των μαρτύρων μέσω του αδιάκοπου αγώνα ενάντια στον πνευματικό και κοσμικό δεσποτισμό, ανεξάρτητα από το αν αυτός ο δεσποτισμός είναι έργο των ανώτερων ή των κατώτερων, αν φορούν τη παπική τιάρα ή το ράσο του μοναχού, αν εργάζονται σαν ηγεμόνες ενός φανταστικού θείου δικαίου ή σαν ένας αδίστακτος λαϊκιστής...
>
> Δεν είναι μόνο οι εκκλησιαστικοί και οι πολιτικοί αντιδραστικοί που αγωνίζονται να ανακτήσουν το χαμένο έδαφος. Ο ίδιος στόχος επιδιώκεται από τους επικίνδυνους κόλακες του κυρίαρχου λαού, οι οποίοι επιδιώκουν τη λαϊκή εύνοια και θέλουν να πείσουν τον λαό ότι η ευτυχία του έγκειται στην παραίτηση από τα δικαιώματα του ατόμου και της αυτοδιάθεσης και στην υποταγή του στη βούληση του συνόλου.»

3. Ο «Γενικός Σύνδεσμος Ελευθεροτεκτόνων»

Ο **«Γενικός Σύνδεσμος Ελευθεροτεκτόνων» (Universala Framasona Ligo)** αντιπροσωπεύει τη **διεθνή ένωση μεμονωμένων μελών Μεγάλων Στοών από όλες τις χώρες**, προωθεί ιδιαίτερα **τα υπερεθνικά ειρηνιστικά ιδανικά** και διοργανώνει πολλά **ελευθεροτεκτονικά συνέδρια**. Μέσα στο σύνδεσμο, οι διάφορες σημαντικές επαγγελματικές ομάδες και οι τομείς εργασίας χωρίζονται στις λεγόμενες «ομάδες ειδικών». Υπάρχουν εξειδικευμένες ομάδες για συγγραφείς και δημοσιογράφους (υπεράσπιση), γιατρούς, δικηγόρους, οργανώσεις νέων, πρακτική ειρηνευτική εργασία, ανθρώπινα δικαιώματα, βιβλιογραφία και ελευθεροτεκτονικές μουσειακές σπουδές. Ο σύνδεσμός, ο οποίος προωθεί το κίνημα της Εσπεράντο, ιδρύθηκε στο πρώτο Εσπεραντικό Συνέδριο στη Βουλώνη το 1905. Από το 1931, η έδρα του βρίσκεται στη Βασιλεία.

Ομάδα Ειδικών Εσπεράντο

III.

Μυστικές Εξωτερικές Ελευθεροτεκτονικές Δραστηριότητες σε άλλες Οργανώσεις

Ελευθεροτεκτονικά επικουρικά και ειδικού σκοπού ιδρύματα

Έχει αναφερθεί ότι οι Μεγάλες Στοές αποφεύγουν την ανοιχτή πολιτική εμπλοκή όποτε είναι δυνατόν. Για τον σκοπό αυτό, ο ελευθεροτεκτονισμός, εκτός από τις μεγάλες ενώσεις μεμονωμένων μελών από διάφορες στοές, έχει δημιουργήσει ομάδες κρούσης που δεν είναι εξωτερικά αναγνωρίσιμες σαν ελευθεροτεκτονικές, αλλά πρέπει να νοούνται ως ελευθεροτεκτονικά Ιδρύματα. Έτσι, τα διοικητικά συμβούλια των ιδρυμάτων κοινωνικής πρόνοιας, των εμπορικών ενώσεων και των εκπαιδευτικών οργανώσεων, το σχολικό σύστημα, οι οργανώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων κ.λπ., διαποτίστηκαν με πλήθος ελευθεροτεκτόνων, οι οποίοι διασφαλίζουν ότι η ελευθεροτεκτονική ιδεολογία θα φτάσει στους ευρύτερους δυνατούς κύκλους.

Η συνεργασία με σχεδόν όλες τις υπερεθνικές ενώσεις, όπως η Λέσχη Εσπεράντο, η Γενική Ένωση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ο Σύνδεσμος Φίλων της Νέας Ρωσίας, η Γερμανική Εταιρεία Ειρήνης, η Εταιρεία Φιλίας, η Γερμανική Ένωση για την Κοινωνία των Εθνών, η Επιτροπή Μπλούντσλι [του Γιόχαν Κάσπαρ Μπλούντσλι (Johann Kaspar Bluntschli)], η Γερμανική Ελεύθερη Ένωση, η Παγκόσμια Αδελφότητα, η Ένωση για την Εσωτερική Ειρήνη και η Ένωση για την Προώθηση του Ανθρωπισμού, είναι τεκμηριωμένη και, σύμφωνα με τους στόχους των στοών, ήταν πολύ ενεργή. Ως επί το πλείστον, αυτές οι οργανώσεις, από τις οποίες αναφέρονται μόνο μερικές εδώ, ιδρύθηκαν από ελευθεροτέκτονες και ελευθεροτεκτονικές επιτροπές.

Πανευρωπαϊκό Κίνημα

Για το πνεύμα που επικρατούσε σε αυτές τις οργανώσεις και μεταξύ των ελευθεροτεκτόνων ιδρυτών τους μπορούμε να πάρουμε παράδειγμα από το Πανευρωπαϊκό Κίνημα του Βιεννέζου ελευθεροτέκτονα Κουντενχόβε-Καλέργκι. Αυτό το κίνημα στόχευε στην ενοποίηση των ευρωπαϊκών εθνών σε μια συνομοσπονδία κρατών, που ονομάζεται Πανευρωπαϊκή Ένωση. Καθώς το κίνημα κέρδιζε δυναμική, ο Κουντενχόβε-Καλέργκι προστάτευσε τη βιεννέζικη στοά του για να αποφύγει να την επιβαρύνει με τις πολιτικές του δραστηριότητες.

Το 1925, ο Κουντενχόβε-Καλέργκι διατύπωσε τις ακόλουθες προτάσεις σε ένα δοκίμιο με τίτλο «Πρακτικός Ιδεαλισμός»:

Ευρασιατική-Νεγροειδής Μικτή Φυλή του Μέλλοντος

> «**Ο άνθρωπος του μακρινού μέλλοντος θα είναι μικτής φυλής**. Οι σημερινές φυλές και κάστες θα πέσουν θύματα της αυξανόμενης υπερνίκησης του χώρου, του χρόνου και των προκαταλήψεων. Η Ευρασιατική-Νεγροειδής φυλή του μέλλοντος, εξωτερικά παρόμοια με τους αρχαίους Αιγύπτιους, θα αντικαταστήσει την ποικιλομορφία των λαών με μια ποικιλομορφία προσωπικοτήτων.»

Στο έντυπο «Ευγενείς», που εκδόθηκε το 1923, σελίδα 39, αναφέρονται τα εξής για τους Ιουδαίους:

> «Έτσι, τελικά, από όλες αυτές τις διώξεις προέκυψε μια μικρή κοινότητα, σφυρηλατημένη από ένα μαρτύριο που υπέμενε ηρω-

Ιουδαίοι σχηματίζουν μια νέα φυλή ευγενών

> ικά για την ιδέα και εξαγνισμένη από όλα τα αδύναμα και φτωχά στοιχεία. Αντί να καταστρέψει τον **Ιουδαϊσμό**, αθέλητα εξευγένισε την Ευρώπη **με αυτή την τεχνητή διαδικασία επιλογής και την εκπαίδευσε για να γίνει το ηγετικό έθνος του μέλλοντος**. Δεν είναι λοιπόν περίεργο που αυτός ο λαός, που αναδύθηκε από το μπουντρούμι του γκέτο, έχει εξελιχθεί σε μια πνευματική αριστοκρατία της Ευρώπης. **Έτσι, τη στιγμή που η φεουδαρχική αριστοκρατία παρήκμαζε, μια καλοπροαίρετη πρόνοια έδωσε στην Ευρώπη μια νέα αριστοκρατική φυλή με πνευματική χάρη μέσω της χειραφέτησης των Ιουδαίων**.»

Αυτή η απαίτηση για μια μεγάλη υπερεθνική συνομοσπονδία κρατών, της οποίας τα μέλη αντιπροσωπεύουν ένα πρωτόγονο φυλετικό συνονθύλευμα και στο οποίο μόνο η «αριστοκρατική φυλή με την πνευματική χάρη», η Ιουδαϊκή, θα πρέπει να παραμείνει αγνή, αντιπροσωπεύει το τελικό συμπέρασμα της ελευθεροτεκτονικής ιδεολογίας.

Η Μεγάλη Στοά της Βιέννης, σε έκκληση προς όλες τις Τεκτονικές αρχές, ενέκρινε πλήρως την Πανευρωπαϊκή Ένωση. Η ελευθεροτεκτονική εφημερίδα «Το Φως» (Die Leuchte) ενθουσιάστηκε επίσης με την ιδέα του Αδελφού Κουντενχόβε και έγραψε τον Μάρτιο του 1925:

> «Το να μπορεί κανείς να κατατάσσει τον Κουντενχόβε ανάμεσα στους δικούς του αποτελεί πηγή μεγάλης ικανοποίησης για τον ελευθεροτεκτονισμό, και ιδιαίτερα για τον Αυστριακό ελευθεροτεκτονισμό. Ο Αυστριακός ελευθεροτεκτονισμός μπορεί δικαίως να ισχυριστεί ότι ο Αδελφός Κουντενχόβε υπερασπίζεται τις ιδέες του σε ένα «Πανευρωπαϊκό» πλαίσιο: πολιτική ειλικρίνεια, κοινωνική διορατικότητα, καταπολέμηση του ψεύδους, επιδίωξη της γνώσης και συνεργασία μεταξύ όλων όσων έχουν καλή θέληση.
>
> Με αυτή την έννοια, το πρόγραμμα του αδελφού Κουντενχόβε είναι ένα ελευθεροτεκτονικό έργο υψίστης ποιότητας, και η συνεργασία για την υλοποίησή του είναι ένα υψηλό καθήκον για τους αδελφούς ελευθεροτέκτονες.»

IV.

Ανεπίσημες Στοές και Ελευθεροτεκτονικές Οργανώσεις

Ανεπίση-
μες Στοές

Εκτός από τα ελευθεροτεκτονικά ιδρύματα ειδικού σκοπού και τις υπερεθνικές ενώσεις, υπάρχει και ένα βασίλειο των λεγόμενων ανεπίσημων στοών και των ελευθεροτεκτονικών οργανώσεων. Οι ανεπίσημες στοές είναι εκείνα τα ιδρύματα στοών που δεν έχουν ενταχθεί σε καμία από τις αναγνωρισμένες Μεγάλες Στοές. Αυτά περιλαμβάνουν το **Τάγμα των Δρυίδων, τις Στοές «Μυστήριοι Τύποι» (Odd-Fellow), το «Διεθνές Μικτό Τεκτονικό Τάγμα για τα "Ανθρώπινα Δικαιώματα"» (Ordre Maçonnique Mixte International 'Le Droit Humain), την «Εταιρεία των Ροδόσταυρων Σταυροφόρων»** του 20ού αιώνα, το **«Νέο Τάγμα Πεφωτισμένων»** και το **«Τάγμα των Ρηχαβιτών»**, το οποίο έχει ιδιαίτερα στενούς δεσμούς με ιουδαϊκές οργανώσεις με το ίδιο όνομα. Ιδιαίτερης σημασίας είναι οι στοές των «Μυστήριων Τύπων», με περίπου 4,5 εκατομμύρια μέλη παγκοσμίως, και το «Διεθνές Μικτό Τεκτονικό Τάγμα για τα "Ανθρώπινα Δικαιώματα"», το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με το σύστημα των 33 βαθμών και συχνά αναφέρεται σαν «Μικτών Τυπών» (Rite Mixte). Αυτή η οργάνωση έχει θέσει σαν κύριο στόχο της την χειραφέτηση των γυναικών και, σε αντίθεση με τον κανονικό ελευθεροτεκτονισμό, περιλαμβάνει γυναίκες μέλη στις τάξεις της.

Μικτοί Τύποι
Ανθρώπινων
Δικαιωμάτων

V.

Ιδεαλιστικοί Στόχοι

1. Οι Θεμελιώδεις Αρχές του Ελευθεροτεκτονισμού

Οργανώσεις των στοών και κορυφαίοι ελευθεροτέκτονες έχουν εκδώσει εξαιρετικά αντιφατικές δηλώσεις σχετικά με τις αρχές του ελευθεροτεκτονισμού. Μία από αυτές τις αρχές αναφέρει «ότι ο ελευθεροτεκτονισμός σε μια μορφή που προέρχεται κυρίως από τα έθιμα των συντεχνιών των λιθοξόων, προσπαθεί να προωθήσει την ηθική βελτίωση της ανθρωπότητας και την ανθρώπινη ευτυχία γενικότερα» (Διακήρυξη της Μεγάλης Στοάς του Αμβούργου). Ο ελευθεροτέκτονας Φρίντριχ Λούντβιχ Σρέντερ δήλωσε:

> «Ο ελευθεροτεκτονισμός θα πρέπει να γίνει ο δεσμός αρμονίας και αμοιβαίας καλής θέλησης μεταξύ των ανθρώπων που διαφορετικά θα ζούσαν σε αιώνιο διαχωρισμό λόγω θρησκευτικών αντιλήψεων, εκπαιδευτικών προκαταλήψεων ή εθνικών σχέσεων».

Αρχές του Ελευθεροτεκτονισμού

Αυτή η δήλωση είναι απολύτως σύμφωνη με τις δηλώσεις στα «Αρχαία Καθήκοντα» του Αιδεσιμότατου Τζέιμς Άντερσον. Στο καταστατικό της εθνικής «Μεγάλης Στοάς της Πρωσίας», που ονομάζεται «Για τη Φιλία», η παράγραφος IV των Γενικών Αρχών αναφέρει:

> «Η κοινωνική θέση, η εθνικότητα ή το χρώμα, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις και οι πολιτικές απόψεις δεν πρέπει να αποτελούν εμπόδιο για την εισαγωγή, όπως ακριβώς η διαφορά στο χρώμα του δέρματος ή στη φυλή δεν πρέπει να αποτελεί εμπόδιο για την αναγνώριση μιας στοάς ή μιας μεγάλης στοάς».

Πέρα από τη φυλή και την εθνικότητα, ο στόχος είναι η επίτευξη μιας διεθνούς αδελφότητας της ανθρωπότητας. Είναι περήφανοι που σε αυτή την παγκόσμια αλυσίδα αδελφότητας, οι Νέγροι, οι Ασιάτες και οι Ιουδαίοι στέκονται ίσοι δίπλα στους Λευκούς.

Ανθρωπιστικό Ιδανικό του Ελευθροτεκτονισμού

Στο **ανθρωπιστικό ιδανικό** του ελευθεροτεκτονισμού, όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι. Σχετικά με αυτό το ελευθεροτεκτονικό ιδανικό της ανθρωπότητας, η παλιά έκδοση του Γενικού Εγχειριδίου του Ελευθεροτεκτονισμού αναφέρει:

> «Ο ανθρωπισμός αναφέρεται σε **όλους τους ανθρώπους**, είναι μια γενική αγάπη για την ανθρωπότητα, στο βαθμό που υψώνεται **πάνω από κάθε διαχωρισμό και διαίρεση μεταξύ των ανθρώπων: δεν ρωτά για την εθνική και την θρησκευτική κοινότητα**, βλέπει και τιμά κάθε εθνικό και θρησκευτικό σύντροφο – τον άνθρωπο, τον μοναδικό στο είδος του, τον ίσο, τον αδελφό του ίδιου φύλου.... Η ανθρώπινη ζωή μπορεί να θεωρηθεί με δύο τρόπους: σαν ατομική ζωή και σαν κοινωνική ζωή· οι άνθρωποι ζουν σαν άτομα και σαν μέλη μιας κοινότητας. Το ιδανικό της ατομικής ζωής είναι ο ανθρωπισμός, η ανθρώπινη υπόσταση· το ιδανικό της κοινωνικής ζωής είναι ο κοσμοπολίτικος χαρακτήρας, η ιδιότητα του παγκόσμιου πολίτη...

> Γι' αυτά τα υψηλότερα ιδανικά της ανθρώπινης ζωής για την προώθηση του ανθρωπισμού και της ιδιότητας του παγκόσμιου πολίτη, ιδρύθηκε ο ελευθεροτεκτονισμός· η ένωση του ελευθεροτεκτονισμού είναι μια ανθρωπιστική και κοσμοπολίτικη κοινωνία...»

Ο ανεξέλεγκτος ατομικισμός, τόσο στα προσωπικά όσο και στα πολιτικά και οικονομικά ζητήματα, είναι μια από τις συνέπειες της ιδεολογίας του ελευθεροτεκτονισμού. Η τελετουργία για τον 30ό βαθμό τονίζει ρητά ότι οι στόχοι των «δικτατόρων», οι οποίοι υποτίθεται ότι περιορίζουν τα δικαιώματα του ατόμου και την αυτοδιάθεσή του, πρέπει να καταπολεμηθούν. Δεν γίνεται καμία αναφορά για υποταγή των προσωπικών συμφερόντων προς το καλό της εθνικής κοινότητας. **Τα δικαιώματα του ατόμου υπερισχύουν όλων των άλλων**.

Τα φαινόμενα και οι ιδέες του αστικού φιλελευθερισμού έχουν σε μεγάλο βαθμό τις ρίζες τους στον ελευθεροτεκτονισμό. Η μορφή διακυβέρνησης που αντιστοιχεί στον ελευθεροτεκτονισμό είναι ο **δημοκρατικός ρεπουμπλικανισμός**.

2. Ελευθεροτεκτονικές Εκπαιδευτικές Μέθοδοι.

Ο Εκπαιδευτικός Στόχος

Ο ελευθεροτεκτονισμός περιγράφει τον εκπαιδευτικό του στόχο με τον ακόλουθο συμβολισμό: **είναι η οικοδόμηση του μεγάλου ναού όλης της ανθρωπότητας**. Το υλικό για αυτό το κτίριο αντιπροσωπεύεται από τα μεμονωμένα ανθρώπινα όντα, τα οποία ο ελευθεροτεκτονισμός πρέπει να διαμορφώσει κατάλληλα ώστε να ενσωματωθούν στον ναό. **Το πρότυπο και το σύμβολο αυτής της μεγάλης οικοδόμησης είναι ο ναός του βασιλιά Σολομώντα**.

Η **σκληρή, ακατέργαστη πέτρα**, που αντιπροσωπεύει τον άνθρωπο όταν μπαίνει στη στοά, πρέπει να λαξευτεί σε έναν τέλειο κύβο, ώστε να μπορεί να τοποθετηθεί ομαλά και απρόσκοπτα, σύμφωνα με τα σχέδια του Δασκάλου, στη θέση που πρόκειται να καταλάβει σε αυτό το κτίριο.

Με αυτό τον τρόπο, ο ελευθεροτεκτονισμός περιγράφει με ακρίβεια τα αποτελέσματα και τις μεθόδους της εκπαίδευσής του. Για τον ελευθεροτεκτονισμό ο στόχος δεν είναι η ανάπτυξη και η προώθηση ικανοτήτων που είναι εγγενή σε ένα συγκεκριμένο είδος και φυλή. Ο άνθρωπος θα λαξευτεί, δηλαδή τα βασικά χαρακτηριστικά του χαρακτήρα του θα εξαλειφθούν για πάντα.

Γι' αυτό το λόγο, για τον ελευθεροτεκτονισμό είναι εντελώς ασήμαντο, σε ποιον λαό και σε ποια φυλή ανήκει ο κάθε αδελφός της στοάς, επειδή το αποτέλεσμα της εκπαίδευσής του θα πρέπει πάντα να είναι ο ίδιος λείος κύβος.

Επιδράσεις και Μέθοδοι της Ελευθεροτεκτονικής Εκπαίδευσης

Αυτός ο ακρωτηριασμός του χαρακτήρα και της προσωπικότητας καθιστά ένα άτομο ελεγχόμενο ακόμη και χωρίς εντολές από τη στοά. Το άτομο που υπόκειται σε αυτόν πρέπει και θα ενεργεί και θα σκέφτεται, με δική του πρωτοβουλία, με ελευθεροτεκτονικό τρόπο σε ορισμένες καταστάσεις.

Τελετουργικό

Τέσσερις παράγοντες υποστηρίζουν και καθοδηγούν το εκπαιδευτικό έργο του ελευθεροτεκτονισμού. Πρώτα απ' όλα, πρέπει να αναφερθούμε στις **τελετουργικές πράξεις** των ελευθεροτεκτόνων, οι οποίες καθορίζονται με ακρίβεια στο λεγόμενο **τελετουργικό**, το έθιμο. Στους τρεις κατώτερους βαθμούς, τις λεγόμενες Στοές του Αγίου Ιωάννη, αυτό το τελετουργικό είναι το ίδιο σε όλο τον κόσμο.

Κάνουμε τη διαπίστωση ότι ο ελευθεροτεκτονισμός, που αναδύθηκε σαν αντίληψη ενάντια στην Εκκλησία κατά την εποχή του ορθολογισμού και του Διαφωτισμού, δεν απορρίπτει τα μέσα της Εκκλησίας. Ο ελευθεροτεκτονισμός με τις τελετουργικές πράξεις προκαλεί και μια πνευματική δεκτικότητα στα μέλη του και προσπαθεί να αποκοιμίσει την ορθολογική κριτική των μελών και να την μετατρέψει σε ένα εφησυχασμό μέσω της καθαγιασμένης ατμόσφαιρας της λειτουργίας του ναού, για να ελέγχει συναισθηματικά τους συμμετέχοντες.

Το φως των κεριών, η μουσική του οργάνου, η εορταστική ενδυμασία και τα μυστηριώδη σύμβολα και οι φιγούρες, οι υπέροχες κορδέλες και τα διακριτικά έχουν σκοπό να αιχμαλωτίσουν το μυαλό.

Οι ελευθεροτέκτονες, επίσης, γνωρίζοντας ότι στο φως της ημέρας όλη αυτή η λατρεία εξαφανίζεται σε μια γελοία ψευδαίσθηση, κρύβουν με φόβο τους ναούς και τις έθιμά τους από τα κοσμικά βλέμματα.

Αυτό που έχει σημασία, όμως, είναι ότι το σύνολο του λατρευτικού περιεχομένου αυτών των εθίμων και των συμβολισμών τους έχουν τις ρίζες τους στις ιουδαϊκές και τις μεσανατολικές πεποιθήσεις. Γι' αυτό φαίνεται περίεργο, όταν οι αδελφοί των στοών προσπαθούν επανειλημμένα να παρουσιάσουν αυτή την μεσανατολική λατρεία σαν λατρεία του ήλιου με γερμανική επιρροή.

Συμβολισμός

Τα σύμβολα και οι αλληγορικές έννοιες του ελευθεροτεκτονισμού συνδέονται στενά με τις τελετουργικές πράξεις. Αν οι τελετουργικές πράξεις και το τελετουργικό έπρεπε να θεωρηθούν σαν ένα υπόβαθρο που διαμορφώνει την ευνοϊκή ατμόσφαιρα για την είσοδο στο ελευθεροτεκτονικό έργο, τα σύμβολα αποτελούν ένα εξίσου σημαντικό μέρος του εκπαιδευτικού έργου στις στοές. **Μεταδίδουν τις ελευθεροτεκτονικές αρχές με ένα επιτακτικό και πιο ερμηνευτικό τρόπο**.

Για τη σταδιακή και προοδευτική εκπαίδευση του ελευθεροτεκτονισμού είναι απαραίτητο η σημασία των συμβόλων να μπορεί να αλλάξει και να εμβαθύνει ανάλογα με τις ανάγκες και τον βαθμό που ασκούνται. Εκτός αυτού, τα σύμβολα προσδίδουν μια μυστηριώδη ατμόσφαιρα στον ναό.

Μακράν η μεγαλύτερη ομάδα συμβόλων και εικόνων διδασκαλίας περιστρέφεται γύρω από το **σύμβολο του Ιεχωβά και του Ναού του Σολομώντα**. Ο αριθμός των παραβολών της Παλαιάς Διαθήκης, των εβραϊκών λέξεων και εθίμων, της καμπαλιστικής αριθμολογίας και των εννοιών που περιέχονται στον ελευθεροτεκτονισμό είναι τεράστιος.

Απ' τους ιουδαϊκούς μύθους και τις έννοιες και τις αφηγήσεις της Παλαιάς Διαθήκης που παίζουν ρόλο στον ελευθεροτεκτονισμό, θα αναφέρουμε μόνο τα ακόλουθα: ο Πύργος της Βαβέλ, ο Ναός του Σολομώντα και ο θρύλος του Χιράμ. Οι εβραϊκές λέξεις και επιγραφές που χρησιμοποιούνται στον ελευθεροτεκτονισμό περιλαμβάνουν: Αδωνάι, Γιαχβέ-Ιεχωβά (όπως στο εβραϊκό Τετραγράμματο που είναι το όνομα του Θεού με τα τέσσερα γράμματα, που γράφεται ως יהוה (ΓΧΒΧ), και αποτελείται από τα εβραϊκά γράμματα Γιοδ, Χε, Βαβ και Χε), Θοβέλ-Κέιν (Tubal-cain, Κύριος της Δημιουργίας – Κύριος της Γης), Σίβωλος (Κριτές 12:5 και 6 – שִׁבֹּלֶת), Ιαχείν (1ος βαθμός, σημαίνει «Αυτός εδραιώνει» και συμβολίζει την εδραίωση του Θεού), Μωάβ (2ος βαθμός, συμβολίζει τη σταθερότητα και την ηθική), Μακ Μπενάς (3ος βαθμός – σημαίνει «ευλογημένος γιος»). Από τα εβραϊκά σύμβολα, ιδιαίτερο ρόλο παίζουν τα ακόλουθα: το χαλί εργασίας σαν έμβλημα του Ναού του Σολομώντα, τα δύο άλογα από την αυλή του Ναού, ο Ιαχείν και ο Μωάβ, το χρυσό στέμμα του Σολομώντα, η επτακλάδια λυχνία, η

Κιβωτός της Διαθήκης, οι πλάκες του Νόμου, το τραπέζι του ψωμιού της πρόθεσης, το θυσιαστήριο του θυμιάματος, το κλαδί ακακίας (αντιπροσωπεύει τη νίκη της ζωής επί του θανάτου), η σαρκοφάγος του Χιράμ και το εξάκτινο αστέρι (Magen David – Αστέρι του Δαβίδ).

Αυτά τα Ιουδαϊκά έθιμα και η συμβολική τους έννοια θεωρήθηκαν από τους Γερμανούς της εποχής μας σαν απαραίτητα για την εκπαίδευση των μελών των στοών τους. Το 1931 μια λεγόμενη εθνική Μεγάλη Στοά εξέτασε λεπτομερώς αυτά τα ζητήματα και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τίποτα δεν έπρεπε να αλλάξει σε αυτό το έθιμο. Μια εγκύκλιος από τη «Μεγάλη Εθνική Μητέρα Στοά “Προς τις Τρεις Σφαίρες”» τον Οκτώβριο του 1931 αναφέρει:

> «Είχε εκφραστεί η επιθυμία ότι στην αίθουσα προετοιμασίας να μην είναι πλέον ανοιχτή η Βίβλος στο Κατά Ιωάννην 4. Το εδάφιο 22 αυτού του κεφαλαίου αναφέρει:
>
> Η σωτηρία έρχεται από τους Ιουδαίους
>
> > Δεν ξέρετε τι λατρεύετε, αλλά εμείς ξέρουμε τι λατρεύουμε, **γιατί η σωτηρία έρχεται από τους Ιουδαίους**.
>
> Αυτά τα αποσπάσματα θεωρήθηκαν σαν αμφισβητήσιμα και εκφράστηκε ο φόβος ότι οι νεοχειροτονημένοι δάσκαλοι του Αγίου Ιωάννη μπορεί να προσβληθούν από αυτά. Μετά από προσεκτική εξέταση, η Επιτροπή Τελετουργιών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το 4ο κεφάλαιο του Αγίου Ιωάννη θα έπρεπε να διατηρηθεί και ο Παλαιός Σκωτσέζικος Κατάλογος συμφωνεί με αυτή την άποψη.»

Ένα χρόνο αργότερα, η ίδια Μεγάλη Στοά αποκάλυψε την εσωτερική της ανεντιμότητα, απεικονίζοντας τους ναούς της, ντυμένους με εθνικές σημαίες, σαν τόπους λαϊκών και εθνικών εορτασμών σε μια μεγάλη εικονογραφημένη εφημερίδα.

Ο τάπητας εργασίας

Μεταξύ των βασικών **διδακτικών συμβόλων**, το λεγόμενο χαλί, που ονομάζεται και τάπητας, κατέχει την πρώτη θέση. Είναι το κεντρικό σημείο της στοάς, πάνω στο οποίο τοποθετούνται τα στολίδια της στοάς (ο ελευθεροτεκτονικός όρος για τα σύμβολα και τις διδακτικές εικόνες), τα εργαλεία και τα άλλα εμβλήματα. Ο τάπητας αντιπροσωπεύει μια απεικόνιση του Ναού του Σολομώντα και ποικίλλει ανάλογα με τον βαθμό για τον οποίο προορίζεται. Για τον πρώτο και τον δεύτερο βαθμό, στη Στοά του Αγίου Ιωάννη, αντιπροσωπεύει την προαύλιο του Ναού του Σολομώντα με τους δύο πυλώνες, τον Ιαχείν και τον Μωάβ. Σύμφωνα με τον θρύλο, οι μαθητευόμενοι και οι τεχνίτες που απασχολούνταν στην κατασκευή του Ναού συγκεντρώνονταν σε αυτούς τους δύο πυλώνες τις ημέρες πληρωμής για να πάρουν τους μισθούς τους, αφού δήλωναν τον κωδικό πρόσβασής τους.

Σύμβολα

Γι’ αυτό, στο ναό της στοάς, οι μαθητευόμενοι συγκεντρώνονται κάτω από τον πρώτο επιστάτη στη γωνία του τάπητα, όπου απεικονίζεται ο πυλώνας του Ιαχείν. Στον πυλώνα του Μωάβ στέκονται οι τεχνίτες κάτω από την επίβλεψη του δεύτερου επιστάτη. Ιαχείν και Μωάβ είναι και οι λέξεις που προσδιορίζουν αντίστοιχα τους βαθμούς του Μαθητευόμενου και του Τεχνίτη. Πάνω από τον πυλώνα του μαθητευόμενου, η εργασία στην ακατέργαστη πέτρα φαίνεται με ένα μυτερό σφυρί που τοποθετείται πάνω της, ενώ πάνω από τον πυλώνα του τεχνίτη φαίνεται η ήδη λαξευμένη πέτρα. Γύρω και πάνω σε αυτόν τον τάπητα, ο Μαθητευόμενος, ο Τεχνίτης και ο Δάσκαλος αναλαμ-

βάνουν τα τρία συμβολικά ταξίδια κατά τη μύηση και την ανάθεσή τους.

Άλλα σημαντικά σύμβολα είναι τα τρία μεγάλα φώτα του ελευθεροτεκτονισμού, η Βίβλος, το γωνιόμετρο και ο διαβήτης. Οι θεμελιώδεις πυλώνες του ελευθεροτεκτονισμού είναι η σοφία, η δύναμη και η ομορφιά, ενώ τα τρία μικρά φώτα σημαίνουν τον ήλιο, το φεγγάρι και τον Δάσκαλο της Στοάς. Το εργαλείο με το οποίο διευθύνει ο Δάσκαλος της στοάς είναι το σφυρί. Ο Δάσκαλος ανοίγει και κλείνει τις διαδικασίες με τρία χτυπήματα.

Η σημασία κάθε συμβόλου δεν μπορεί να εξηγηθεί εδώ, καθώς μια ολοκληρωμένη εξήγηση θα απαιτούσε ένα πολύτομο έργο. Για τον ελευθεροτέκτονα, κάθε σύμβολο αποτελεί ένα ορατό σημάδι για συγκεκριμένες διδασκαλίες και εκτεταμένες φιλοσοφικές συζητήσεις. Για τη σημασία των συμβόλων μόνο για τον τάπητα του μαθητευόμενου, μεταξύ πολλών άλλων έργων, υπάρχει μια δίτομη μελέτη ενός αδελφού στοάς ονόματι Χέρμαν Γκλούντε (Hermann Gloede) που έχει τίτλο ««Η Επιστήμη του Τάγματος, που αναπτύχθηκε στον τάπητα του μαθητευόμενου». Ακόμα και ο ελευθεροτέκτονας Γκλούντε πρέπει να αναγνωρίσει ότι η Καμπάλα, με την αριθμολογία και τον συμβολισμό της, και τη Γεματρία* (που περιέχει, παίζει κεντρικό ρόλο στην Τεκτονική πρακτική.

Σχετικά με τα σύμβολα, το Διεθνές Ελευθεροτεκτονικό Λεξικό των Γιουτζίν Λένχοφ (Eugen Lehnhoff) και Όσκαρ Πόσνερ (Oskar Posner) αναφέρει τα εξής:

> «Στην Ένωση, το σύμβολο λειτουργεί κυρίως σαν μέσο εσωτερικής οργάνωσης. Σε άλλο σημείο επισημαίνεται ότι η Ένωση δεν είναι παγκόσμια ομοσπονδία με την έννοια ενός ομοιόμορφα διοικούμενου φορέα. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει μια πνευματική σύνδεση. Η γέφυρά του είναι ο κοινός αρχιτεκτονικός συμβολισμός. Το δόγμα της οικοδόμησης των ναών κατανοείται με τον ίδιο τρόπο από όλους τους ελευθεροτέκτονες, ανεξάρτητα από το πόσο διαφορετικές μπορεί να είναι οι μέθοδοι εργασίας των επιμέρους ελευθεροτεκτονικών ομάδων.
>
> Το σύμβολο διευκολύνει το πνευματικό έργο της στοάς μέσω της διαύγειάς του και είναι σε θέση να ανοίξει κόσμους σε όσους έχουν λιγότερο ανεπτυγμένες γνώσεις, οι οποίες διαφορετικά θα παρέμεναν κλειστές γι' αυτούς. Εξισορροπεί τα πνευματικά επίπεδα και δημιουργεί μια **ατμόσφαιρα ομοιομορφίας της σκέψης**, την οποία αναπόφευκτα χρειάζεται μια κοινωνία τόσο ευρείας βάσης όσο ο ελευθεροτεκτονισμός.»

Εδώ φαίνεται καθαρά η αρχή της πνευματικής ευθυγράμμισης των αδελφών σε ολόκληρη τη γη με τη βοήθεια του ελευθεροτεκτονικού συμβολισμού. Η παλιά έκδοση του Γενικού Εγχειριδίου του Ελευθεροτεκτονισμού υποστηρίζει:

> «Ο ελευθεροτεκτονσμός έχει μια γλώσσα στις μορφές του που καταλαβαίνουν όλοι οι λαοί της γης. Αν οι Χουρόν και οι Αραουκάνοι, οι Γιακούτσκες και οι Μαλαισιανοί, οι Βέρβεροι και οι

* Γεματρία ονομάζεται η αριθμολογία με χρήση της εβραϊκής γλώσσας και αλφαβήτου. Ο όρος είναι εβραϊκή δάνεια λέξη, και πιστεύεται ότι προέρχεται από την ελληνική λέξη «γεωμετρία» ή «γραμματεία», αν και η ετυμολογία του δεν είναι γνωστή. Η αντίστοιχη πρακτική για τα γράμματα του ελληνικού αλφάβητου ονομάζεται ισοψηφία.

> Αραουκάνοι, οι Γιακούτσκες και οι Μαλαισιανοί, οι Βέρβεροι και οι Κάφροι μπουν στις αίθουσες μας, θα συγκινηθούν έντονα και βαθιά από τη σοβαρότητα και την αξιοπρέπεια, τη ζωντάνια και την πνευματική ομορφιά των συμβόλων, των εθίμων. Θα ενταχθούν στην αλυσίδα μας με χαρά.»

Το εγχειρίδιο στη συνέχεια παραθέτει ένα κείμενο με τίτλο: «Οι τρεις βαθμοί του Αγίου Ιωάννη της Εθνικής Μητρικής Στοάς "Προς τις Τρεις Σφαίρες"» και παραθέτει το ακόλουθο απόσπασμα:

> «Ο επίδοξος Τέκτονας δεν πρέπει ποτέ να ξεχνά ότι σχεδόν κάθε σύμβολο έχει διπλή σημασία: μια ηθική και μια μυστηριώδη».

Το περιεχόμενο της ηθικής σημασίας μπορεί να παραλειφθεί. Ενδιαφέρουσες όμως είναι οι διευκρινίσεις σχετικά με τη μυστηριώδη σημασία των συμβόλων, διότι μας δίνουν μια εικόνα της διδασκαλίας και των εκπαιδευτικών μεθόδων του ελευθεροτεκτονισμού με μια σαφήνεια που δεν έχουμε συνηθίσει σε άλλες ελευθεροτεκτονικές εξηγήσεις. Λένε:

> «Η μυστηριώδης σημασία των συμβόλων είναι ένα διαφορετικό ζήτημα. Σχετίζεται εν μέρει με την εσωτερική λειτουργία και εν μέρει με την ιστορία της Ένωσης. Ο μαθητευόμενος μαθαίνει από αυτά μόνο ενδεικτικά σημεία, αλλά ποτέ μια πλήρη εξήγηση, γιατί ούτε το παραμικρό δεν μπορεί να αναπτυχθεί ή να κατανοηθεί πλήρως χωρίς να περιλαμβάνει τα πάντα. Ο επιμελής, πιστός και ενάρετος αδελφός, με κάθε βήμα που κάνει, λαμβάνει την αναγκαία διδασκαλία από τον δάσκαλό του. Την κατάλληλη στιγμή, με μια και μόνο αποκάλυψη του ανοίγεται η οπτική γωνία, από την οποία μπορεί να δει το κρυμμένο νόημα κάθε συμβόλου και τις μυστικές διασυνδέσεις του χωρίς δυσκολία ή κίνδυνο σφάλματος.
>
> Ο μαθητευόμενος θα πρέπει, πάνω απ' όλα, να θυμάται τα εξής:
>
> 1. Όλες οι ενέργειες που επιτρέπεται να γίνουν στη στοά είναι αυστηρά καθορισμένες. Για τους μικρόψυχους, αυτό μπορεί εύκολα να φαίνεται σαν ένα από παιχνίδι, ή τουλάχιστον μια κενή τυπικότητα, για την οποία οι πράξεις που μοιάζουν αδιάφορες από μόνες τους θα έπρεπε να υπόκεινται σε έναν τρομακτικό κανόνα.
> 2. Τα μυστηριώδη ιερογλυφικά και τα έθιμα συχνά έχουν περισσότερες από μία έννοιες. Γι' αυτό, όποιος έχει μάθει μια έννοια, δεν πρέπει να φαντάζεται ότι δεν χρειάζεται να προσέξει περαιτέρω. Σε ένα υψηλότερο βαθμό μπορεί να του αποκαλυφθεί μια άλλη ερμηνεία, που ίσως να μην υποψιαζόταν ποτέ. Αυτό δεν είναι ούτε πείσμα ούτε ασυνέπεια, αλλά μάλλον ένας τρόπος δράσης που είναι εξ ολοκλήρου προσαρμοσμένος στη φύση των πραγμάτων και στο ανθρώπινο μυαλό.
> 3. Για τον προσεκτικό παρατηρητή, μερικά από τα σύμβολα φαίνονται να έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους. Αλλά και αυτό είναι πιθανότατα σκόπιμο και συνέπεια της ανάγκης **να καθοδη-**

> **γούμε μόνο σταδιακά τους προστατευόμενους της ένωσής μας**, να οξύνουμε το πνεύμα παρατηρητικότητας και να εξασκήσουμε την επίμονη υπομονή τους.»

Αυτές οι προτάσεις περιέχουν όλα τα ουσιώδη σχετικά με τον σκοπό των συμβόλων. Μπορούμε να δούμε ξεκάθαρα πώς ο μαθητευόμενος έρχεται σταδιακά πιο κοντά στους στόχους της στοάς. Το απόσπασμα όπου αναφέρει ότι τα σύμβολα φαίνονται σκόπιμα να έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους και ότι αυτό έχει σαν στόχο να ενθαρρύνει τον μαθητευόμενο να σκεφτεί τη σημασία τους είναι πολύ αποκαλυπτικό. Αυτό επιτυγχάνει δύο πράγματα: πρώτον, επιτρέπει την επιλογή εκείνων των αδελφών που είναι ευχαριστημένοι με την επίσημη ερμηνεία και έτσι αποδεικνύονται ακατάλληλοι στα μάτια της στοάς. Αυτοί οι αδελφοί παραμένουν στις κατώτερες βαθμίδες. Αλλά ο αδελφός που αναζητά τη λύση σε αυτές τις αμφιβολίες χρησιμοποιώντας τη βιβλιοθήκη της στοάς, αποδεικνύει ότι έχει καταλάβει το νόημα της ελευθεροτεκτονικής αυτοεκπαίδευσης και σε αυτόν τον τομέα. Δεν μπορεί να παρεκκλίνει, επειδή το σύμβολο, στην πραγματική του έννοια, τον κατευθύνει μόνο προς μια πολύ συγκεκριμένη κατεύθυνση. Το δεύτερο πλεονέκτημα που επιτυγχάνει η στοά με αυτή την τακτική είναι ότι ο ελευθεροτεκτονισμός προστατεύεται πάντα από εξωτερικές επιθέσεις, γιατί μπορεί να βασιστεί μόνο στις επίσημες εξηγήσεις και ερμηνείες που έχει δώσει ο ίδιος. Έτσι, οι ερμηνείες των αδελφών μπορούν να απορριφθούν ανά πάσα στιγμή σαν προσωπικές απόψεις.

Οι ελευθεροτεκτονικές διαλέξεις

Εκτός από τις τελετουργικές πράξεις και τον συμβολισμό, η **διάλεξη**, ή αλλιώς ο λόγος της στοάς, κατέχει μια τρίτη σημαντική θέση στην ελευθεροτεκτονική εκπαίδευση. Χρησιμεύει στην ερμηνεία και εξήγηση των ελευθεροτεκτονικών εθίμων, του συμβολισμού και της σκέψης. Η μέγιστη σημασία δίνεται στην προσεκτική διατύπωσή της και στην επιλογή του υλικού, το οποίο πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στο βαθμό που αφορά. Το Γενικό Εγχειρίδιο λέει:

> «Οι συνεδριάσεις της στοάς γίνονται για να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν τα μέλη της Ένωσης με τους υψηλότερους σκοπούς της. Οι υψηλότεροι στόχοι της Ένωσης είναι: ο ευγενικός ανθρωπισμός, δηλαδή η ανθρώπινη διαπαιδαγώγηση και η φιλανθρωπία και η έννοια της ιδιότητας του **παγκόσμιου πολίτη**. Αυτό το πνευματικό περιεχόμενο του ελευθεροτεκτονισμού αρχικά παρουσιάζεται ξεκάθαρα μέσα από σύμβολα και συμβολικά έθιμα, αλλά στη συνέχεια εξηγείται και με σαφείς λέξεις.
>
> Η ελευθεροτεκτονική ρητορική λοιπόν έχει σαν αποστολή να εξηγήσει και να δικαιολογήσει τις βασικές απόψεις και τις βασικές ιδέες του ελευθεροτεκτονισμού στο σκεπτόμενο μυαλό. Η ανύψωση και η ενοποίηση είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της οικοδόμησης γενικά και επομένως και του ελευθεροτεκτονικού ενθαρρυντικού ή εποικοδομητικού λόγου. Με βάση αυτή την μεταφορική έκφραση, οι ελευθεροτεκτονικές διαλέξεις και ομιλίες ονομάζονται επίσης "σχέδια" και "δομικά στοιχεία". Περιέχουν σχέδια οικοδόμησης, σύμφωνα με τα οποία πρέπει να αρχίσει και να ολοκληρωθεί η οικοδόμηση του ναού της διαθήκης γενικά ή της προσωπικής ζωής. Κάθε μία από αυτές τις ομιλίες είναι ένα δομικό στοιχείο που πρέπει να ενσωματωθεί στο γενικό ή στο ατομικό δομικό στοιχείο.»

Σχέδια ή δομικά στοιχεία

Η επιλογή των διαλέξεων αποτελεί ευθύνη του αδελφού ομιλητή. Αυτός διορίζει τον ομιλητή εάν δεν δίνει ο ίδιος τη διάλεξη. Θα μπορούσε να ονομαστεί διευθυντής εκπαίδευσης της στοάς.

Αυτές οι διαλέξεις, από άποψη χρόνου, αποτελούν το κύριο μέρος του έργου της στοάς, εντυπωσιάζοντας κάθε αδελφό της στοάς και καθοδηγώντας τον σε θέματα της στοάς.

Ελευθεροτεκτονική βιβλιογραφία

Το τέταρτο βοηθητικό μέσο στην ελευθεροτεκτονική εκπαίδευση είναι η εκτεταμένη ελευθεροτεκτονική βιβλιογραφία, η οποία συλλέγεται στις διάφορες βιβλιοθήκες των στοών. Ο αδελφός βιβλιοθηκάριος φροντίζει ώστε ο αδερφός που θέλει να μάθει να διαβάζει μόνο τα κείμενα που αφορούν τον ελευθεροτεκτονικό του βαθμό.

Με αυτόν τον τρόπο χαρακτηρίζονται τα κύρια χαρακτηριστικά του ελευθεροτεκτονικού εκπαιδευτικού έργου. Αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι ο κάθε αδελφός της στοάς μεγαλώνει μέσα σε έναν κλειστό κύκλο ανθρώπων που όλοι μοιράζονται τον ίδιο κόσμο των ιδεών και, συνδεδεμένοι μεταξύ τους από μακροχρόνιες κοινωνικές και οικογενειακές σχέσεις, σχηματίζουν μια σφιχτοδεμένη κλίκα.

VI.

Σύγκρουση του Ελευθεροτεκτονισμού με τις υπόλοιπες υπερεθνικές δυνάμεις.

1. Ελευθεροτεκτονισμός και Εκκλησία

Έχουν ήδη αναφερθεί οι ιστορικές προσπάθειες του Καθολικισμού, κυρίως τον 18ο αιώνα, να καταστήσει αναποτελεσματικό τον ελευθεροτεκτονισμό αποσυνθέτοντάς τον εκ των έσω. Σύντομα, όμως, οι κορυφαίοι κληρικοί κύκλοι αντιλήφθηκαν ότι στον ελευθεροτεκτονισμό είχαν έναν επικίνδυνο αντίπαλο, που έπρεπε να θεωρηθεί σαν αντιεκκλησιαστικός. Έτσι, ο αγώνας μεταξύ του Πάπα και των Ιησουιτών κατά του ελευθεροτεκτονισμού ξεκίνησε νωρίς.

Ελευθεροτε-κτονισμός σαν ενάντιος στην Εκκλησία

Η πρώτη δράση ξεκίνησε το 1737 από την Ιερά Εξέταση και βρήκε τη νομική της επιβεβαίωση στην παπική βούλα κατά του ελευθεροτεκτονισμού «In emjnenti», που εκδόθηκε από τον Πάπα Κλήμη ΙΒ' στις 28 Απριλίου 1738. Αυτή η βούλα καταδίκαζε την εταιρεία των ελευθεροτεκτόνων και τις μυστικές συναντήσεις τους με την ποινή του άμεσου αφορισμού. Η βούλα αυτή ανέφερε ότι στις συναντήσεις των ελευθεροτεκτόνων,

> «άνθρωποι όλων των θρησκειών και των αιρέσεων, ικανοποιημένοι με την υποτιθέμενη εμφάνιση ενός συγκεκριμένου είδους φυσικής δικαιοσύνης, ενώνονται μεταξύ τους σε μια στενή και μυστική συμμαχία, σύμφωνα με καθορισμένους νόμους και έθιμα, και ταυτόχρονα εργάζονται κρυφά, δεσμευμένοι σε μια απαραβίαστη σιωπή τόσο με όρκο στην Αγία Γραφή όσο και με απειλή αυστηρής τιμωρίας.»

Από εκείνη την εποχή, ο αγώνας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση από όλες τις πλευρές.

Βούλες Αφορισμού κατά του Ελευθερο-τεκτονισμού

Μια δεύτερη βούλα κατά του ελευθεροτεκτονισμού (Providas) εκδόθηκε από τον Βενέδικτο ΙΔ' το 1751. Οι Γιουτζίν Λένχοφ και Όσκαρ Πόσνερ γράφουν σχετικά:

> «Οι συνέπειες αυτής της βούλας ήταν ακόμη πιο σοβαρές σε ορισμένες χώρες από ό,τι οι συνέπειες της πρώτης. Στην Ισπανία, οι ελευθεροτέκτονες φυλακίστηκαν από την Ιερά Εξέταση. Ο Φερδινάνδος ΣΤ' ανακήρυξε όλα τα μέλη της αδελφότητας προδότες και απελάθηκαν από τη χώρα. Ο Φραγκισκανός μοναχός Φρα Ιωσήφ Τορούμπια, λογοκριτής και ελεγκτής της Ιεράς Εξέτασης στη Μαδρίτη, αφού απελευθερώθηκε από τον όρκο μυστικότητας από την παπική φυλακή, μυήθηκε σε μια στοά και στη συνέχεια, σε ένα κατηγορητήριο, κατήγγειλε τους ελευθεροτέκτονες σαν σοδομιστές και μάγους, αιρετικούς, άθεους και επαναστάτες που, για την μεγαλύτερη δόξα της πίστης και την ενδυνάμωση των πιστών, έπρεπε να καούν σε ένα εποικοδομητικό “αυτό-ντα-φέ” (auto-da-fé) (δημόσια τελετουργία της Ιεράς Εξέτασης).

> Στη Νάπολη, την Πορτογαλία, στο Ντάντσιχ, στο Άαχεν, στην Αβινιόν, στη Σαβοΐα και αλλού, και από το 1784 και στη Βαυαρία, ο ελευθεροτεκτονισμός υπέστη επίσης διώξεις.»

Αυτές οι δύο παπικές βούλες ακολουθήθηκαν με την πάροδο του χρόνου από άλλες, καθώς και από δηλώσεις και διευκρινίσεις κατά του ελευθεροτεκτονισμού από εκκλησιαστικούς κύκλους.

Παρά τις βασικές αυτές διαφορές, οι δύο αυτές μεγάλες υπερεθνικές οργανώσεις έχουν ήδη δείξει σημάδια προσέγγισης προς την επίτευξη συμφωνίας, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για την εξουδετέρωση ενός αντιπάλου που απειλεί να γίνει επικίνδυνος και για τους δύο. Έτσι, το 1928, πραγματοποιήθηκε η λεγόμενη διάσκεψη του Άαχεν μεταξύ του Καθολικού μελετητή του ελευθεροτεκτονισμού και Ιησουίτη Χέρμαν Γκρούμπερ (Hermann Gruber) και των ελευθεροτεκτόνων Όσιαν Λανγκ (Ossian Lang), Γιουτζίν Λένχοφ και Δρ. Κουρτ Ράιχλ (Kurt Reichl), με στόχο την επίτευξη **εκεχειρίας**. Αποφάσισαν να εξυψώσουν τη σύγκρουση «από το πεδίο των πολιτικών ψεμάτων και της συκοφαντίας, που για πολλές δεκαετίες αποτελούσε το μοναδικό πεδίο πορείας πολλών πλευρών, στο υψηλότερο επίπεδο του κριτικού-επιστημονικού διαλόγου».

Διάσκεψη του Άαχεν 1928

Από εκείνη την εποχή, ο Γκρούμπερ και οι μεμονωμένοι ερευνητές του ελευθεροτεκτονισμού ανταλλάσσουν τα γραπτά τους, στέλνοντας ο ένας στον άλλον επιστολές με φιλικές επιστημονικές συζητήσεις και κριτικές βιβλίων. Ο αγώνας κατά του φασισμού και του εθνικοσοσιαλισμού έφερε επίσης αυτές τις δύο υπερεθνικές οργανώσεις πιο κοντά.

2. Ελευθεροτεκτονισμός και Ιουδαϊσμός.

Από τα προαναφερθέντα, είναι σαφές ότι οι δεσμοί του ελευθεροτεκτονισμού με τον Ιουδαϊσμό είναι άρρηκτα στενοί και πολύπλευροι. Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε:

α) **Τα πνευματικά, συμβολικά και τελετουργικά θεμέλια είναι ανατολίτικης ιουδαϊκής προέλευσης**. Στην δοξολογία τους για τον Γιαχβέ και στον αρχιτεκτονικό τους συμβολισμό του ναού του Σολομώντα, αντιπροσωπεύουν τη συγκέντρωση της Ιουδαϊκής θέλησης για εξουσία. Όλες οι παραβολές, οι θρύλοι, οι αφηγήσεις τους, η μαγεία των αριθμών και των ονομάτων τους προέρχονται από την Παλαιά Διαθήκη και την Καμπάλα. Συγχρόνως δεν έχει σημασία πότε αυτά τα στοιχεία μπήκαν στον ελευθεροτεκτονισμό.

β) **Στις συζητήσεις για το Ιουδαϊκό πρόβλημα στις διάφορες στοές, ανθρωπιστικών και χριστιανικών πεποιθήσεων, το ιουδαϊκό ζήτημα αντιμετωπίστηκε αποκλειστικά σαν θρησκευτικό ζήτημα, ποτέ σαν φυλετικό**. Ακόμα και οι δυο μεγάλες στοές στη Γερμανία, οι οποίες, βάσει του χριστιανικού τους δόγματος, δέχονταν τους Ιουδαίους όχι σαν μέλη αλλά μόνο σαν επισκέπτες, εξέφρασαν επανειλημμένα αυτήν την άποψη. Για παράδειγμα, η Μεγάλη Εθνική Μητέρα Στοά «Προς τις Τρεις Σφαίρες» έγραψε στη «Μεγάλη Στοά της Ολλανδίας» το 1881:

> «Κατ' αρχήν συμφωνούμε μαζί σας, ότι ο αποκλεισμός των Ισραηλιτών από την είσοδο στις στοές μας δεν είναι συμβατός με τις θεμελιώδεις αρχές του ελευθεροτεκτονισμού και ελπίζουμε με βεβαιότητα ότι αυτοί οι φραγμοί θα καταρρεύσουν σύντομα στην αδελφότητά μας στο όχι και τόσο μακρινό μέλλον.»

Οι βαπτισμένοι Ιουδαίοι έγιναν δεκτοί εύκολα στις χριστιανικές στοές σαν ισότιμοι αδελφοί.

γ) Ακόμη και από την άποψη του προσωπικού του ο ελευθεροτεκτονισμός είναι πλήρως μολυσμένος με Ιουδαίους. Έχει ήδη αναφερθεί ότι αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στα ιουδαϊκά ιδρύματα υψηλού βαθμού και στα ανώτατα συμβούλια. Η ενιαία πολιτική αυτών των υψηλόβαθμων Ιουδαίων διασφαλίζεται από την ταυτόχρονη συμμετοχή τους σε παράλληλες ιουδαϊκές οργανώσεις, όπως το Τάγμα B'ne B'rith και η Παγκόσμια Ισραηλιτική Συμμαχία. Έτσι, ο λόρδος ελευθεροτέκτονας στην Αγγλία, μαζί με τον Ιουδαίο της αμερικανικής στοάς, με τους Ιουδαίους που κινούν τα νήματα και τους Ιουδαίους ελευθεροτέκτονες στις οργανώσεις της Κοινωνίας των Εθνών, δρουν μαζί όταν απειλούνται τα ιουδαϊκά-ελευθεροτεκτονικά συμφέροντα.

3. Ελευθεροτεκτονισμός και Μαρξισμός

Τα μέλη του ελευθεροτεκτονισμού προέρχονται κυρίως από τους κύκλους της φιλελεύθερης-δημοκρατικής αστικής τάξης. Το γεγονός ότι ορισμένα από τα μέλη των Παλαιών Πρωσικών Μεγάλων Στοών συμπεριφέρθηκαν πατριωτικά και πιστά στον αυτοκράτορα δεν το αλλάζει αυτό.

Αλλά έχει αποδειχθεί ότι ακριβώς στις πιο πολιτικά ενεργές οργανώσεις του ελευθεροτεκτονισμού, στα συστήματα ανώτερων βαθμών και στα ανώτατα συμβούλια, οι Ιουδαίοι, μέσω της διπλής τους συμμετοχής στις διάφορες αριστερές ριζοσπαστικές ενώσεις, εισάγουν στον ελευθεροτεκτονισμό ένα **μαρξιστικό-επαναστατικό στοιχείο**, που δεν ανταποκρίνεται πλέον στις αρχικές διακηρύξεις του ελευθεροτεκτονισμού και των φιλελεύθερων δημοκρατικών οπαδών του.

Η Ιστορία μας δείχνει ξανά και ξανά ότι **ο ελευθεροτεκτονισμός**, αρχικά με καθαρά φιλοσοφικό τρόπο, **χαλαρώνει και διαλύει τις αρχές των εθνικιστικών και λαϊκών μορφών διακυβέρνησης**, για να θέσει και να προωθήσει στη θέση τους δημοκρατικές, φιλελεύθερες θέσεις. Από την ιστορία βλέπουμε ξανά και ξανά ότι ο ελευθεροτεκτονισμός αρχικά χαλαρώνει και υπονομεύει τις αρχές των εθνικιστικών και εθνοτικών μορφών διακυβέρνησης σε καθαρά φιλοσοφικό επίπεδο, για να προωθήσει και να διαδώσει στη θέση τους δημοκρατικές, φιλελεύθερες θέσεις. Το γεγονός ότι η μεγάλη μάζα των ελευθεροκτόνων δεν γνωρίζει την προπαρασκευαστικής τους δράση για τον ριζοσπαστισμό δεν σημαίνει πρακτικά τίποτα. Οι ισχυρισμοί τους ότι δεν είχαν καμία πρόθεση για να συμβεί κάτι τέτοιο, έχουν ως τώρα συμβάλει μόνο στο να αποτραπεί η αποκάλυψη της πραγματικής κατάστασης. Εξίσου λίγα λέγονται υπέρ του ελευθεροτεκτονισμού ότι οι ριζοσπάστες πολεμούν μόνοι τους τον ελευθεροτεκτονισμό. Αυτό συμβαίνει πάντα μόνο τη στιγμή που ο ριζοσπαστισμός έχει την εξουσία στα χέρια του.

Το καλύτερο παράδειγμα αυτού είναι η ανάπτυξη του μπολσεβικισμού. Όταν ανακαλύφθηκε ότι πολλοί Γάλλοι κομμουνιστές ανήκαν σε ελευθεροτεκτονικές στοές, ψηφίστηκε το ακόλουθο ψήφισμα από το 4ο Συνέδριο της Τρίτης Διεθνούς το 1923:

Κομμουνιστικό ψήφισμα κατά του Ελευθεροτεκτονισμού

> «Είναι απαραίτητο τα ηγετικά όργανα του κόμματος να κόψουν όλες τις γέφυρες που οδηγούν στην αστική τάξη και να κάνουν ριζική διάσπαση με τον ελευθεροτεκτονισμό. Το χάσμα που χωρίζει το προλεταριάτο από την αστική τάξη πρέπει να γίνει πλήρως εμφανές στο Κομμουνιστικό Κόμμα. Αλλά ένα μέρος των

ηγετικών στοιχείων του κόμματος έχει χτίσει καλυμμένες γέφυρες πάνω από αυτό το χάσμα χρησιμοποιώντας τις ελευθεροτεκτονικές στοές.

Ο ελευθεροτεκτονισμός είναι η πιο ανέντιμη και διαβόητη μορφή καταναγκασμού του προλεταριάτου από μια αστική τάξη που κλίνει προς την ριζοσπαστική πλευρά. Είμαστε υποχρεωμένοι να τον πολεμήσουμε μέχρι τέλους.»

Ο Τρότσκι είχε ήδη ασχοληθεί με αυτό το ζήτημα στο παρελθόν. Τον Φεβρουάριο του 1923, το Βιεννέζικο ελευθεροτεκτονικό περιοδικό έγραψε τα εξής:

Ο Τρότσκι για τον Ελευθεροτεκτονισμό

«Μόσχα. Στην εφημερίδα «Известия» (Ειδήσεις), σύμφωνα με την εφημερίδα “Τάιμς”, ο Τρότσκι εξέφρασε μια καταστροφική, αλλά σίγουρα όχι βασισμένη σε σωστές πληροφορίες, και συνεπώς αδικαιολόγητη, κρίση για το γαλλικό ελευθεροτεκτο-νισμό, την οποία, λόγω της αντιδραστικής της επιρροής, χαρακτήρισε επιδημία για τον κομμουνισμό, τον οποίο απειλεί να δηλητηριάσει ολοκληρωτικά:

“Ο γαλλικός Τεκτονισμός είναι ο καπιταλιστικός εχθρός του κομμουνισμού· είναι τόσο οπισθοδρομικός όσο η Εκκλησία και ο Καθολικισμός. Μετριάζει την οξύτητα της ταξικής πάλης με μυστικισμό, συναισθηματισμό και ηθικολογικές κοινοτοπίες και υποστηρίζεται μόνο από τραπεζίτες, κοινοβουλευτικούς εκβιαστές και διεφθαρμένους δημοσιογράφους”...»

Η Βιεννέζικη ελευθεροτεκτονική εφημερίδα σχολίασε αυτές τις δηλώσεις στο τεύχος Μαρτίου/Απριλίου 1923:

Γαλλικοί Ελευθερο-Τεκτεκτονικοί Κύκλοι και Κομμουνισμός

«Το διάταγμα της Μόσχας όμως, δεν έκανε ιδιαίτερη εντύπωση στους Γάλλους κομμουνιστές που ανήκουν στον ελευθεροτεκτονισμό. Πρόσφατα συναντήθηκαν για να συζητήσουν την ιδιαίτερη κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει από τα διατάγματα της Μόσχας.

Παρά την απαγόρευση από το Πολιτικό Γραφείο του Κομμουνιστικού Κόμματος, ήταν παρόντες μεγάλος αριθμός αντιπροσώπων.

Μετά από μακρά συζήτηση, αποφασίστηκε να παραμείνουν ελευθεροτέκτονες. Στάλθηκε σημείωμα στην Διευθυντή της Επιτροπής με το οποίο ζητήθηκε να ζητηθεί από το εκτελεστικό γραφείο στη Μόσχα να ανακαλέσει το διάταγμα.

Αλλά επειδή γνωρίζουμε ότι η Μόσχα δεν θα υποχωρήσει σε αυτό το ζήτημα, μπορούμε να υποθέσουμε ότι οι Κομμουνιστές Ελευθεροτέκτονες θα διαγραφούν σύντομα από το κόμμα.»

Στη συνέχεια συνεχίζει λέγοντας:

«Σχετικά με την απαγόρευση της Μόσχας, υπάρχει ένα ενδιαφέρον άρθρο για τον “Συμβολισμό” – προφανώς από κομμουνιστική πλευρά – από το οποίο παραθέτουμε τις ακόλουθες προτάσεις χωρίς να ταυτιζόμαστε με αυτές:

Ο Ελευθεροτεκτονισμός για τον Κομμουνισμό

Η Μόσχα δεν θέλει να παραδεχτεί ότι κάποιος που είναι κομμουνιστής μπορεί να είναι ταυτόχρονα και ελευθεροτέκτονας, γιατί ο κομμουνισμός έχει την ορθοδοξία του, τον απολυταρχισμό του και κυρίως την πειθαρχία του. Το τελευταίο, δηλαδή η πειθαρχία, που είναι η δύναμη των στρατευμάτων, είναι και η δύναμη ενός κόμματος που έχει εκπαιδευτεί στρατιωτικά με προοπτική την κατάκτηση του κόσμου.

Ο ελευθεροτεκτονισμός, που τιμά όλες τις έντιμες πεποιθήσεις, παραδέχεται επίσης ότι μπορεί να υπάρχουν κομμουνιστές μεταξύ των υποστηρικτών του. Βλέπει τον κομμουνισμό στην καθαρή του μορφή σαν ένα ιδανικό για το οποίο πρέπει να αγωνιστούμε αναζητώντας τα μέσα που θα μπορούσαν να μετριάσουν τον υπερβολικό ατομικισμό από τον οποίο υποφέρουμε.

Οι άνθρωποι ονειρεύονται την αλληλεγγύη της ανθρωπότητας, την ανακούφιση από τον αγώνα για τη ζωή. Οι ελευθεροτέκτονες έχουν τα πιο όμορφα όνειρα σε αυτό το θέμα, όταν φαντάζονται την ανθρωπότητα ενωμένη αδελφικά σε μια απέραντη οικογένεια. Αλλά ακόμα κι αν ο ελευθεροτέκτονας δεν γνωρίζει τα όρια στην έννοια του ιδανικού του, εξακολουθεί να γνωρίζει ότι σαν εργάτης για την πρόοδο ότι μόνο με την εργασία μπορεί να επιτευχθεί κάτι. Το έργο που στοχεύει στην επίτευξη κάποιου πράγματος όμως, πρέπει να ξεκινά από το άτομο. Αν θέλουμε να πραγματοποιήσουμε το όνειρό μας, πρέπει να το ενσωματώσουμε στη ζωή μας, δηλαδή εμείς, ο καθένας από εμάς, να εφαρμόσει, το ιδανικό που μας εμπνέει όσο περισσότερο μπορούμε.

Αν ο κομμουνισμός μας ελκύει, ας προσπαθήσουμε να τον εφαρμόσουμε στις δικές μας ταπεινές συνθήκες. Ας μιλήσουμε με ηρεμία, χρησιμοποιώντας ένα τόσο μικρό παράδειγμα, και ας αποδείξουμε στην πράξη ότι ο κομμουνισμός είναι εφικτός, παρά τις άκαρπες προσπάθειες των πρώτων Χριστιανών. Μια πρώτη ευτυχισμένη εμπειρία θα προκαλούσε σάλο και ο κόσμος θα μεταστρέφονταν σταδιακά.

Αυτή είναι η τεκτονική μέθοδος, **βασισμένη στη λάξευση των ανθρώπινων λίθων για το δομικό τους σκοπό**. Αργά αλλά σταθερά, αυτή η μέθοδος εξαρτά την κατασκευή από τη χρησιμότητα των υλικών που απαιτούνται. **Το όνειρο πρέπει να δοκιμαστεί στη ζωή και να αξιολογηθεί** μόνο με βάση τα αποτελέσματα που θα επιτευχθούν.

Το κομμουνιστικό κόμμα έχει λιγότερη υπομονή. Πιστεύει στην αποτελεσματικότητα των διακηρύξεων και φαντάζεται ότι αυτό που είναι πρωτίστως μια ηθική τάξη μπορεί να επιβληθεί με τη δύναμη ενός κόκκινου στρατού. Επομένως, έχει απόλυτο δίκιο όταν αποκηρύσσει τον ελευθεροτεκτονισμό, γιατί αν σεβόμαστε το κομμουνιστικό όνειρο, δεν μπορούμε να ενταχθούμε σε μια οργάνωση που επαινεί τις λιγότερο προσεκτικές μεθόδους.»

Εκτός από τις εξηγήσεις για τον **«κομμουνισμό στην καθαρή του μορ-**

φή», αυτό που είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον εδώ είναι οι μέθοδοι με τις οποίες οι ριζοσπαστικοί κύκλοι των ελευθεροτεκτόνων θέλουν να οδηγήσουν την ανθρωπότητα προς αυτό το «ιδανικό». Τέτοιες παραδοχές ότι **η λάξευση των λίθων της ανθρωπότητας έχει και πολιτική σημασία** είναι εξαιρετικά σπάνιες. Η εφημερίδα «Ο Συμβολισμός» (Le Symbolisme) ιδρύθηκε και εκδόθηκε στο Παρίσι από τον Όσβαλντ Βιρτ (Oswald Wirth), μέλος της στοάς «Εργασία και Αληθινοί, Πιστοί Φίλοι» (Travail et Vrais Amis Fidèles) και του Ανώτατου Συμβουλίου της Γαλλίας.

Από τα παραπάνω αποσπάσματα προκύπτει επίσης ότι οι εκπρόσωποι αυτών των πολιτικά ενεργών ανώτερων βαθμίδων αισθάνονταν απέχθεια μόνο για τα, κατά τη γνώμη τους, επιπόλαια και βιαστικά μέτρα του κομμουνισμού. Όσο ο ελευθεροτεκτονισμός δεν είχε ακόμη αναγνωρίσει τους θανάσιμους εχθρούς του Κομμουνισμού και του παγκόσμιου ελευθεροτεκτονισμού στον Φασισμό και τον Εθνικοσοσιαλισμό, οι ελευθεροτέκτονες τόνιζαν συχνά τις διαφορετικές απόψεις τους. Αλλά από τη στιγμή που ο κόσμος χωρίστηκε σε δύο στρατόπεδα, οι διαφορές που δεν ήταν ήδη βαθιά ριζωμένες ξεχάστηκαν.

Επιτεύχθηκε συμβιβασμός με τη μορφή μιας ελευθεροτεκτονικής **πολιτικής «λαϊκού μετώπου»**, η οποία όφειλε την ύπαρξή της στις προσπάθειες διαμεσολάβησης της Γαλλικής Μεγάλης Ανατολής και υπό τη σημαία της οποίας σχηματίστηκαν οι νέες συμμαχίες μεταξύ της Γαλλίας και των δημοκρατιών και των κύκλων της Κοινωνίας των Εθνών που ενέπνευσε με τη Σοβιετική Ένωση. Έτσι ενώθηκε το κοινό αμυντικό μέτωπο του παγκόσμιου κομμουνισμού και του παγκόσμιου ελευθεροτεκτονισμού, που και οι δύο κυριαρχούνται στις βασικές τους θέσεις από τον Ιουδαϊσμό, ενάντια στον φασισμό και τον «γερμανισμό» σε κάθε μορφή.

3ο Μέρος:
Ο Ελευθεροτεκτονισμός σαν Αντίπαλος του Εθνικοσοσιαλισμού

I.

Ελευθεροτεκτονισμός και Φασισμός

Όπως όλα τα κράτη που κυβερνούνταν με αυστηρό και αντιδημοκρατικό καθεστώς, η Φασιστική Ιταλία αναγκάστηκε σύντομα να αντιμετωπίσει τον ελευθεροτεκτονισμό. Αυτή η μάχη με το «πράσινο φίδι», όπως αποκαλείται ο ελευθεροτεκτονισμός στην Ιταλία, πήρε εξαιρετικά βίαιες μορφές. Κατά καιρούς οι στοές δέχονταν επιδρομές και οι αδελφοί των στοών δέχονταν σωματικές επιθέσεις.

Στις 13 Φεβρουαρίου 1923, το Μεγάλο Φασιστικό Συμβούλιο εξέδωσε ένα πρώτο ψήφισμα κατά του ελευθεροτεκτονισμού, ζητώντας από όλους τους Φασίστες που ανήκαν σε στοές να διακόψουν αμέσως τις σχέσεις τους με τον ελευθεροτεκτονισμό. Αυτό το ψήφισμα ακολουθήθηκε από μια σειρά από άλλες αποφάσεις και νόμους, που κορυφώθηκαν με τον Αντι-ελευθεροτεκτονικό Νόμο του 1925, και διέλυσαν ολοκληρωτικά την οργάνωση του Ιταλικού ελευθεροτεκτονισμού και οδήγησαν στη μετανάστευση μεγάλου μέρους των Ιταλών ελευθεροτεκτόνων.

Αντιελευθεροτεκτονικός Νόμος του 1925

Ο τόνος με τον οποίο ο Μέγας Μάγιστρος Ντομίτσιο Τορριτζιάνι (Domizio Torrigiani) απάντησε στα μέτρα της φασιστικής κυβέρνησης ήταν πολύ αλαζονικός. Για το σκοπό αυτό, ο Τορριτζιάνι προσπάθησε να χρησιμοποιήσει ελευθεροτεκτονικές τακτικές για να υποκινήσει τον κόσμο των διεθνών στοών εναντίον της φασιστικής Ιταλίας. Μία από τις δημοσιεύσεις του τον Οκτώβριο του 1922 κατέληγε με τα ακόλουθα λόγια:

> «Θέλαμε να διαδώσουμε την ιδέα της **ανθρωπισμού**, τη συνείδηση της **αδελφοσύνης των εθνών**. Αυτές είναι και οι κατευθυντήριες γραμμές του έργου μας σήμερα. Και για το λόγο αυτό, θέλουμε να ελπίζουμε ότι οι **φασιστικές θεωρίες** δεν θα λάβουν μορφές που έρχονται αντιμέτωπες **με όλες τις έννοιες της δημοκρατίας και της ελευθερίας και οδηγούν σε δικτατορία και ολιγαρχία.**»

Το 1924 έστειλε μια επιστολή στον Μουσολίνι που κατέληγε ως εξής:

> «Δεχόμαστε με χαρά την «ενοχή» ότι είμαστε πιστοί θεματοφύλακες των ιδεών που έκαναν την Ιταλία μεγάλη, **των ιδεών της ελευθερίας, της λαϊκής κυριαρχίας**, της αυτονομίας του κράτους απέναντι στην εκκλησιαστική ιεραρ-

χία, **των ίσων δικαιωμάτων για όλους**. Αλλά αυτή η άποψη δεν πρέπει να εμποδίσει την Εξοχότητά σας να φροντίσει ώστε οι νόμοι να εφαρμόζονται και για την προστασία μας.»

Ακριβώς τέτοιες δηλώσεις, που υπογράμμιζαν επανειλημμένα τη βασική δημοκρατική στάση και την πίεση για διεθνή αλληλεγγύη, απέδειξαν στον φασισμό ότι ένας συμβιβασμός μεταξύ των απόψεών του και των απόψεων του ελευθεροτεκτονισμού ήταν αδύνατος. Το 1925 ο Μουσολίνι δήλωσε στην εφημερίδα του «Λαός της Ιταλίας» (Popolo d' Italia):

Ο Μουσολίνι για τον ελευθεροτεκτονισμό

«Οι Φασίστες καταπολεμούν τον ελευθεροτεκτονισμό, γιατί είναι μια διεθνής οργάνωση που ασκεί τη δραστηριότητά της στην Ιταλία βάσει εντολών που του έρχονται από το εξωτερικό.

Μπορεί κανείς να είναι καλός Γάλλος και ελευθεροτέκτονας ταυτόχρονα, γιατί ο ελευθεροτεκτονισμός της οδού Καντέτ (έδρα της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας) είναι ένας εξαιρετικός Γάλλος προπαγανδιστής, ειδικά στις χώρες της Μεσογείου και του Δούναβη και στα Βαλκάνια. Μπορείς να είσαι καλός Άγγλος και ασκούμενος ελευθεροτέκτονας ταυτόχρονα, γιατί τόσο ο Άγγλος όσο και ο Αμερικανικός ελευθεροτεκτονισμός πραγματοποιούν αγγλοσαξονική παγκόσμια προπαγάνδα με θρησκοληπτική, ανθρωπιστική έννοια και στον εμπορικό τομέα.

Αλλά δεν μπορείς να είσαι καλός Ιταλός και ελευθεροτέκτονας ταυτόχρονα γιατί το «Παλάτι Τζουστινιάνι» (Palazzo Giustiniani) ακολουθεί ξένες οδηγίες. Ο Τζουστινιανικός ελευθεροτεκτονισμός ήταν πάντα εναντίον των Ιταλικών ενεργειών στην Αβησσυνία, στη Λιβύη, στα Δωδεκάνησα, στη Δαλματία, στην Αλβανία. Υποστήριζε τη συμμετοχή μας στον Παγκόσμιο Πόλεμο βάσει διεθνούς κριτηρίου, αλλά απαξίωνε τη νίκη. Ήθελε τον πόλεμο, αλλά εμπόδιζε να δρέψουμε τους νόμιμους και ιερούς καρπούς του στρατιωτικού θριάμβου.»

(Από τον Λένχοφ: Ο Ελευθεροτεκτονισμός, σελ. 350/51)

Είναι ενδιαφέρον ότι ο Ιταλικός ελευθεροτεκτονισμός προέβαλε τα ίδια επιχειρήματα για το παρελθόν του με τους αδελφούς των γερμανικών στοών υποστηρίζοντας ότι η ενοποίηση της Ιταλίας ήταν έργο του ελευθεροτεκτονισμού. Αντίθετα, ένα μνημόνιο που συντάχθηκε από μια επιτροπή που είχε συσταθεί για το σκοπό αυτό, απέδειξε ότι ο ελευθεροτεκτονισμός δεν είχε καμία σχέση με το μεγάλο ιταλικό εθνικό κίνημα του 19ου αιώνα, – την Ιταλική ενοποίηση (ιταλικά: il Risorgimento, ή «Η αναβίωση»). Η εξέλιξη αυτή ολοκληρώθηκε με την καταδίκη του ελευθεροτέκτονα Στρατηγού Λουίτζι Καπέλλο (Luigi Capello) σε 30 χρόνια φυλάκισης και την εξορία του Τορριτζιάνι στο νησί Λίπαρι. Ο Στρατηγός Καπέλλο κατηγορήθηκε για την υποστήριξη της απόπειρας δολοφονίας του Τίτο Ζανιμπόνι (Tito Zaniboni) εναντίον του Μουσολίνι.

Οι Ιταλοί ελευθεροτέκτονες που ζούσαν στην εξορία ίδρυσαν δύο στοές στο

Παρίσι την «Italie» και την «Italia Nuova», υπό την υπακοή της «Grande Loge de France» (Μεγάλη Στοά της Γαλλίας). Μετά από πρόταση του αδελφού Έττορε Φεράρι (Ettore Ferrari), του Μεγάλου Διοικητή του Ανώτατου Συμβουλίου της Ιταλίας, ο οποίος πέθανε το 1929, δημιουργήθηκε και στο Λονδίνο το 1930 ένα «Supremo Consiglio» (Ανώτατο Συμβούλιο).

II.

Ελευθεροτεκτονισμός και Εθνικοσοσιαλισμός

Αδόλφος Χίτλερ και Ελευθεροτεκτονισμός

1. Από την αρχή, το εθνικοσοσιαλιστικό κίνημα, μέσω των ηγετών του, είχε επισημάνει την αντίφαση που ήταν αγεφύρωτη με όλες τις κατευθύνσεις και τις ομάδες των ελευθεροτεκτόνων. Στο **«Ο Αγώνας μου»** (Mein Kampf), ο ίδιος ο **Αρχηγός** ασχολήθηκε με το πρόβλημα του ελευθεροτεκτονισμού:

> «Προκειμένου να ενισχύσει την πολιτική του θέση, ο Ιουδαίος προσπαθεί να περιορίσει τα φυλετικά και πολιτικά εμπόδια σε κάθε βήμα. Για το σκοπό αυτό, αγωνίζεται με όλη τη χαρακτηριστική του επιμονή για τη θρησκευτική ανεκτικότητα και στον ελευθεροτεκτονισμό, στον οποίο είναι απόλυτα αφοσιωμένος, έχει ένα εξαιρετικό εργαλείο τόσο για την άμυνα όσο και για την προώθηση των στόχων του. Οι κυβερνώντες κύκλοι, καθώς και τα ανώτερα στρώματα της πολιτικής και οικονομικής αστικής τάξης, είναι παγιδευμένοι στον ιστό του μέσα από τεκτονικά νήματα, χωρίς καν να το υποψιάζονται.»

Άλφρεντ Ρόζενμπεργκ

Ο **Άλφρεντ Ρόζενμπεργκ** έκανε θεμελιώδεις παρατηρήσεις σε πολλά γραπτά και δοκίμια (π.χ.: Το έγκλημα του Ελευθεροτεκτονισμού, που εκδόθηκε το 1922, Ο «Θεϊκός Αρχιτέκτονας» και οι Ελευθεροτέκτονες της Κοινωνίας των Εθνών, στο «Ο Παγκόσμιος Αγώνας» (Der Weltkampf) τον Ιανουάριο του 1927, και Η Παγκόσμια Πολιτική των Ελευθεροτεκτόνων υπό το Φως της Κριτικής Έρευνας, που δημοσιεύτηκε το 1929).

Χέρμαν Γκέρινγκ

Επίσης, πολιτικής σημασίας ήταν η δήλωση που έκανε ο Χέρμαν Γκέρινγκ, σαν Πρωθυπουργός της Πρωσίας το 1933, σε απάντηση στις προσπάθειες των παλαιών κύκλων της Πρωσικής στοάς να εξασφαλίσουν τη θέση τους στο Τρίτο Ράιχ, ότι δεν υπήρχε θέση για τον ελευθεροτεκτονισμό στην Εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία.

Ο Ανώτατος δικαστής του Κόμματος

Εξίσου κατηγορηματικός, ήταν ο **Ανώτατος δικαστής του Κόμματος, Βάλτερ Μπουχ** (Walter Buch), στην καταδίκη αυτών των προσπαθειών των αδελφών των στοών. Σε πολλά άλλα γραπτά και ομιλίες Εθνικοσοσιαλιστών ηγετών, βρίσκουμε την πλήρη απόρριψη του Τεκτονισμού.

2. Η βασική επίσημη θέση του κόμματος φαίνεται στην αίτηση ένταξης για το NSDAP, η οποία απαιτεί **από το νέο μέλος την ειλικρινή διαβεβαίωση ότι δεν ανήκει σε καμία μασονική στοά**. Σε μια άλλη σειρά **διαταγμάτων και οδηγιών από το Ανώτατο Δικαστήριο του Κόμματος, το Γερμανικό Εργατικό Μέτωπο, στις εντολές και τους κανονισμούς του υπουργού Πολέμου του Ράιχ και στο διάταγμα του υπουργού Εσωτερικών του Ράιχ και της Πρωσίας από τον Σεπτέμβριο του 1936**, ρυθμίζονται με ακρίβεια τα ζητήματα που αφορούν την ένταξη των μελών του κόμματος, των μελών της Βέρμαχτ και των δημοσίων υπαλλήλων.

Η Οργάνωση του Ελευθεροτεκτονισμού στη Γερμανία

Δύο μεγάλες ομάδες ελευθεροτεκτονισμού θα μπορούσαν να διακριθούν στη Γερμανία:

α) Οι «δίκαιες και τέλειες ελευθεροτεκτονικές στοές», που ομαδοποιήθηκαν σε Μεγάλες Στοές, και

β) οι ανεπίσημες στοές και οι ελευθεροτεκτονικές οργανώσεις.

Στην ανακοίνωση που εξέδωσε το Ανώτατο Δικαστήριο του Κόμματος, οι οργανώσεις αυτές χαρακτηρίζονται ως εξής:

Οι **ελευθεροτεκτονικές στοές** είναι **ενώσεις ανδρών** που θεωρούνται «δίκαιες και τέλειες» οι οποίες, σε μια στενά δεμένη κοινότητα, **χρησιμοποιώντας συμβολικές μορφές, αντιπροσωπεύουν ένα υπερεθνικό πνευματικό κίνημα, την ιδέα του ανθρωπισμού, με σκοπό την επίτευξη μιας παγκόσμιας ένωσης της ανθρωπότητας χωρίς διακρίσεις φυλών, λαών, θρησκειών, κοινωνικών και πολιτικών πεποιθήσεων**.

Οι ανεπίσημες στοές (παράνομες στοές) είναι εκείνες που δεν έχουν διοικητική πράξη σύστασης από Μεγάλη Στοά που να είναι «δίκαιη» μετά την ίδρυσή της και «τέλεια» μετά την οργάνωσή της.

Ελευθεροτεκτονική οργάνωση είναι οποιαδήποτε άλλη ένωση που συμφωνεί με τις ελευθεροτεκτονικές στοές στην επιδίωξη του ιδανικού του ανθρωπισμού.

Στη συνέχεια, στην πρώτη ομάδα περιλαμβάνονται οι δίκαιες και τέλειες ελευθεροτεκτονικές στοές, οι οποίες ομαδοποιήθηκαν στις ακόλουθες μεγάλες στοές:

Οι Παλαιές Πρωσικές Μεγάλες Στοές

Α. Παλαιές Πρωσικές Μεγάλες Στοές:

α) «Μεγάλη Ελευθεροτεκτονική Στοά των κρατιδίων της Γερμανίας» στο Βερολίνο (κωδική ονομασία «Γερμανο-Χριστιανικό Τάγμα»). Αποτελούνταν από 1 Ανώτατο Τμήμα του Τάγματος με 295 μέλη, 19 Τμήματα, 4 Επαρχιακές Στοές, 54 Στοές του Αγίου Ανδρέα, 180 Στοές του Αγίου Ιωάννη, 2 Αντιπροσωπείες του Αγίου Ανδρέα και 62 Ελευθεροτεκτονικές Ενώσεις. Συνολικά, η Μεγάλη Ελευθεροτεκτονική Στοά των κρατιδίων της Γερμανίας είχε 20.300 μέλη το 1933.

Σε αυτή τη Μεγάλη Στοά, ο 4ος και ο 5ος βαθμός απονέμονταν στις Στοές του Αγίου Ανδρέα, ο 6ος έως και ο 9ος βαθμός στο Τμήμα του Τάγματος και ο 10ος βαθμός αποτελούσε έναν τιμητικό βαθμό στο Τμήμα του Τάγματος.

β) Η «Μεγάλη Εθνική Μητέρα Στοά των Τριών Σφαιρών» στο Βερολίνο, η οποία σαν κάλυψη αυτοαποκαλούνταν και «Εθνικό Χριστιανικό Τάγμα του Φρειδερίκου του Μεγάλου». Υπό την αιγίδα της, εργάζονταν 21.000 αδελφοί σε 20 Εσωτερικές Ανατολικές Στοές, 94 Στοές Σκωτικού Τύπου και 183 Στοές του Αγίου Ιωάννη. Οι Στοές Σκωτικού Τύπου αποτελούνταν από αδελφούς 4ου βαθμού και άνω, ενώ οι Εσωτερικές Ανατολικές Στοές περιλάμβαναν εκείνους που κατείχαν βαθμούς 5 έως 7.

γ) Η «Μεγάλη Στοά της Πρωσίας», με την ονομασία «Προς τη Φιλία», στο Βερολίνο, η οποία το 1933 σκόπευε να μετονομαστεί σε «Γερμανοχριστιανικό Τάγμα Φιλίας». Είχε μια Εσώτατη Ανατολή, 23 Εσωτερικές Ανατολές, 108 Στοές του Αγίου Ιωάννη και 18 ελευθεροτεκτονικές ενώσεις. Είχε περίπου 9.400 μέλη. Η συμμετοχή στην Εσωτερική Ανατολή αντιστοιχούσε στον 4ο βαθμό και η συμμετοχή στην Εσώτατη Ανατολή στον 5ο βαθμό.

Ανθρωπιστικές Μεγάλες Στοές

Η ακόλουθη είναι η ομάδα των έξι ανθρωπιστικών Μεγάλων Στοών, οι οποίες λειτουργούσαν όλες σε τρεις βαθμούς του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη:

Β. Ανθρωπιστικές Μεγάλες Στοές:

α) Η «Μεγάλη Στοά της Σαξονίας» στη Δρέσδη, που μετονομάστηκε σε «Χριστιανικό Τάγμα του Γερμανικού Καθεδρικού Ναού» το 1933, αποτελούνταν από 47 στοές και 38 μικρότερες ομάδες με 6.017 αδελφούς.

β) Η «Μεγάλη Στοά του Αμβούργου» στο Αμβούργο, με 5.000 αδελφούς σε 54 στοές, 14 εκ των οποίων βρίσκονταν στο εξωτερικό, και 8 σε μικρές ομάδες.

γ) Η «Μεγάλη Στοά του Ήλιου» στο Μπαϊρόιτ, με 3.335 αδελφούς κατανεμημένους σε 41 στοές και 20 μικρότερες ομάδες.

δ) Η «Μεγάλη Μητέρα Στοά της Ελευθεροτεκτονικής Ένωσης των Εκλεκτών» στη Φρανκφούρτη επί του Μάιν, η οποία αποτελείται από 25 θυγατρικές στοές και 2 μικρότερες ομάδες με 2.574 αδελφούς.

ε) «Η Μεγάλη Στοά της Αλυσίδας Γερμανικής Αδελφοσύνης», η οποία, μετά την ανάληψη της εξουσίας από τους Εθνικοσοσιαλιστές, έγινε μέρος του «Χριστιανικού Τάγματος του Γερμανικού Καθεδρικού Ναού». Αποτελούνταν από περίπου 1.800 αδελφούς σε 10 στοές και 5 μικρότερες ομάδες.

στ) Η «Μεγάλη Ελευθεροτεκτονική Στοά για την Ενότητα» στο Ντάρμσταντ με 10 στοές και 4 μικρότερες ομάδες, είχε 800 μέλη.

Η «Συμβολική Μεγάλη Στοά της Γερμανίας»

Το σύστημα των 33 βαθμών του «Αρχαίου και Αποδεκτού Σκωτικού Τύπου» εκπροσωπούνταν στη Γερμανία από τη «Συμβολική Μεγάλη Στοά της Γερμανίας» και το «Ανώτατο Συμβούλιο για τη Γερμανία». Η «Συμβολική Μεγάλη Στοά της Γερμανίας» ήταν η ομπρέλα οργάνωσης των 28 Στοών του Αγίου Ιωάννη εντός αυτού του συστήματος, που αποτελούνταν από περίπου 800 μέλη βαθμών 1 έως 3.

Το «Ανώτατο Συμβούλιο για τη Γερμανία» επέβλεπε τις 16 στοές υψηλού βαθμού με συνολικά περίπου 270 μέλη, και συγκεκριμένα:

5 Στοές Τελειότητας 4ου Βαθμού,
7 Παραρτήματα 18ου Βαθμού,
3 Στοές Άρειου Πάγου 30ου Βαθμού και
1 Στοά Ατελιέ 33ου Βαθμού.

Το διοικητικό όργανο αυτού του συστήματος ανώτερων βαθμών, το Ανώτατο Συμβούλιο, αποτελούνταν από 12 ενεργά μέλη και 12 ξένα επίτιμα μέλη. Οι ελλείποντες ενδιάμεσοι βαθμοί δεν απονέμονταν τελετουργικά στη Γερμανία.

Σαν ανεπίσημες στοές στη Γερμανία θεωρούνταν οι ακόλουθες ενώσεις:

α) Η «Ένωση Ελευθεροτεκτόνων του Ανατέλλοντος Ηλίου», η οποία είχε για μεγάλο χρονικό διάστημα έδρα τη Νυρεμβέργη και αποτελούνταν από 50 στοές με 1250 αδελφούς. Αυτή η οργάνωση ήταν ανοιχτά διεθνής, ειρηνιστική και μαρξιστική. Όταν ιδρύθηκαν η «Συμβολική Μεγάλη Στοά της Γερμανίας» και το «Ανώτατο Συμβούλιο για τη Γερμανία» το 1930, η «Ένωση Ελευθεροτεκτόνων του Ανατέλλοντος Ηλίου» παρείχε έναν μεγάλο αριθμό από τα πιο ριζοσπαστικά μέλη της σαν κεντρική ομάδα για τη νέα οργάνωση ανώτερου επιπέδου.

β) Το «Τάγμα των Δρυίδων», το οποίο ήθελε να μετονομάσει τον εαυτό του σε «Γερμανική Εθνική Αδελφότητα», αποτελούσε, λόγω της γερμανικής του μεταμφίεσης, μια παραλλαγή του ελευθεροτεκτονισμού, μετέδιδε τις ελευθεροτεκτονικές ιδέες με το πρόσχημα των γερμανικών εθίμων και ήταν ιδιαίτερα επικίνδυνο για την αποσύνθεση της μικροαστικής τάξης.

Είχε 264 στοές, τις οποίες ονόμαζε «Δρυιδικά Άλση», με περίπου 12.000 αδελφούς, και εργαζόταν σε τρεις κατώτερους βαθμούς, βαθμό των Ωβατών, το βαθμό των Βάρδων και τον βαθμό των Δρυίδων, καθώς και σε έναν ανώτερο βαθμό, τον βαθμό του «Ανώτερου Τμήματος».

γ) Το **«Τάγμα των Μυστήριων Τύπων»** (Odd-Fellow-Orden) το οποίο ιδρύθηκε στη Γερμανία το 1870 με βάση την πατέντα της Κυρίαρχης Μεγάλης Στοάς, του Ανεξάρτητου Τάγματος των Μυστήριων Τύπων στην Αμερική, αποτελούνταν από περίπου 260 στοές με 10.000 αδελφούς.

Εργαζόταν με τέσσερις κατώτερους βαθμούς και τρεις ανώτερους βαθμούς. Το Τάγμα των Μυστήριων Τύπων και τα άλση των Δρυίδων αναφέρονταν συνήθιζαν να ονομάζονται «Ελευθεροτεκτονισμός μικρών ανθρώπων» λόγω της ομοιότητάς τους με τον κανονικό ελετυεροτεκτονισμό και την κοινωνιολογική σύνθεση των οπαδών τους.

Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί και η «Σλάραφεν» (Schlaraffen). Ιδρύθηκε στην Πράγα το 1859 και ο δηλωμένος σκοπός της ήταν η καλλιέργεια του χιούμορ και της τέχνης σύμφωνα με συγκεκριμένες μορφές και μια συγκεκριμένη τελετή, με τη φιλία σαν θεμελιώδη αρχή της. Επιπλέον, υποστήριζε τις αρχές της αδελφοσύνης και της ανθρώπινης αρμονίας και απέρριπτε οτιδήποτε διχάζει την ανθρώπινη κοινότητα, όπως τις φυλετικές διαφορές. Δημιούργησε μια παγκόσμια συμμαχία με πολλούς Ιουδαίους και Ελευθεροτέκτονες, χρησιμοποιώντας μορφές τελετουργίας που βρίσκονταν στον ελευθεροτεκτονισμό και και λειτουργούσε σε τρεις βαθμούς. Μετά την ανάληψη της εξουσίας από τους εθνικοσοσιαλιστές, η «Schlaraffen» στη Γερμανία διέκοψε επίσημα τους δεσμούς της με την Πράγα.

Οι οργανώσεις που αναφέρονται εδώ είναι μόνο εκείνες που θεωρούνται σαν ελευθεροτεκτονικές στοές και ελευθεροτεκτονικές ενώσεις με την έννοια του Ανώτατου Δικαστηρίου του Κόμματος. Το γεγονός ότι υπήρχαν και εξακολουθούν να υπάρχουν σήμερα σε άλλες χώρες μεγάλος αριθμός οργανώσεων που ασχολούνται με ελευθεροτεκτονικές δραστηριότητες με το πρόσχημα πολιτιστικών, επιστημονικών και πασιφιστικών προσπαθειών έχει ήδη αναφερθεί.

Αγώνας του Εθνικοσοσιαλισμού κατά του Ελευθεροτεκτονισμού

3. Ο **εθνικοσοσιαλισμός**, σε αντίθεση με άλλα κινήματα και κράτη που ήταν αντίθετα με τον ελευθεροτεκτονισμό, όπου κατά τη διάρκεια των ταραχών και των επιθέσεων του εξοργισμένου πληθυσμού εναντίον των κτιρίων των στοών καταστράφηκε πολύτιμο υλικό και έτσι κατέστησαν εν μέρει αδύνατη την καταπολέμηση των στοών, **είχε προχωρήσει σκόπιμα στην αντιμετώπιση του ζητήματος του ελευθεροτεκτονισμού**.

Αποδείχτηκε ότι η συνέχιση της ύπαρξης του ελευθεροτεκτονισμού στην Εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία είχε καταστεί αδύνατη για ιδεολογικούς λόγους και για λόγους κρατικής ασφάλειας, ειδικά από τη στιγμή που μεγάλα τμήματα του πληθυσμού εξέφρασαν τη δυσαρέσκειά τους κατά των στοών. Έτσι, η μία στοά μετά την άλλη έκλεινε τις πόρτες της.

Η Συμπεριφορά των Παλαιών Μεγάλων Πρωσικών Στοών

Σε αντίθεση με τις ανθρωπιστικές Μεγάλες Στοές, οι οποίες δεν μπορούσαν να ελπίζουν σε περαιτέρω έργο λόγω της υπερβολικά ανοιχτά εκπροσωπούμενης ελευθεροτεκτονικής ιδεολογίας τους και του μεγάλου αριθμού των Ιουδαίων μελών τους, οι Παλαιές Πρωσικές Μεγάλες Στοές δεν εγκατέλειψαν την ελπίδα ότι θα μπορέσουν να αποδείξουν το δικαίωμά τους να υπάρχουν στην Εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία. Εντούτοις, τα μέτρα που ελήφθησαν εναντίον των μεμονωμένων θυγατρικών στοών των Παλαιών Πρωσών έδειξαν ότι και ο λεγόμενος εθνικός ελευθεροτεκτονισμός στη Γερμανία ήταν αδύνατος. Ένα διάταγμα του Πρώσου Πρωθυπουργού Γκέρινγκ τους είχε ήδη απαγορεύσει να μετονομάζονται σε τάγματα, κάτι που ορθώς θεωρήθηκε σαν μεταμφίεση και εξαπάτηση του κοινού.

Οι Μεγάλοι Δάσκαλοι των Παλαιών Πρωσικών Μεγάλων Στοών δήλωσαν την προθυμία τους να εργαστούν για την εθελοντική διάλυση των Μεγάλων Στοών τους. Μια παρόμοια απόφαση ελήφθη από τους Μεγάλους Μαγίστρους των δύο Σαξονικών Μεγάλων Στοών στις αρχές Αυγούστου 1935. Με αυτό καμία στοά δεν είναι πλέον ενεργή στη Γερμανία.

Επιτροπές Υπεράσπισης των Στοών

Πολύ πριν το εθνικοσοσιαλιστικό κίνημα έρθει στην εξουσία, οι στοές είχαν αναγκαστεί να αμυνθούν ενάντια στις ολοένα αυξανόμενες επιθέσεις από εθνικούς και λαϊκούς κύκλους. Είχαν ιδρύσει **τη δική τους επιτροπή υπεράσπισης για να αντιμετωπίσουν τις αντι-ελευθεροτεκτονικές επιθέσεις**.

Όλα τα γραπτά, οι συναντήσεις, οι ομιλίες και οι ενέργειες κατά του ελευθεροτεκτονισμού αναφέρονταν σε αυτήν την επιτροπή. Οι οργανώσεις άμυνας, ιδίως εκείνες των Παλαιών Πρώσων, έδωσαν στις μεμονωμένες στοές και στα μέλη τους ακριβείς **οδηγίες για τη συμπεριφορά τους σε περίπτωση επιθέσεων κατά των ελευθεροτεκτόνων**. Όσον αφορά τη δήλωση ένταξης στο κόμμα, ειπώθηκε ότι οι αδελφοί των στοών θα έπρεπε να αρνηθούν ότι ανήκουν σε ελευθεροτεκτονική στοά, αφού δεν ήταν πλέον ελευθεροτέκτονες μετά την μετονομασία της Παλαιάς Πρωσικής Μεγάλης Στοάς σε «Τάγμα». Προσπάθησαν με κάθε τρόπο να ενταχθούν και να ευθυγραμμιστούν με το κόμμα, αρνούμενοι τις διεθνείς σχέσεις και τη διεθνή συνεργασία, αμφισβητώντας τις φιλο-ιουδαϊκές τάσεις και **προσπάθησαν να παρουσιάσουν τις στοές σαν αβλαβείς κοινωνικές και φιλανθρωπικές ενώσεις**. Η προσπάθεια να αναδείξουν τους σπουδαίους άνδρες της γερμανικής ιστορίας σαν εκφραστές του αληθινού ελευθεροτεκτονισμού και της γερμανικής κληρονομιάς στα έθιμα των στοών έχει ήδη περιγραφεί παραπάνω.

Με τη συμπεριφορά τους οι αδελφοί των στοών απέδειξαν πολύ ξεκάθαρα ότι η ελευθεροτεκτονική εκπαιδευτική πορεία που είχαν ακολουθήσει τους είχε κάνει ανίκανους να κατανοήσουν τις ιδέες και τα καθήκοντα της νέας εποχής. Ένα παράδειγμα θα χρησιμεύσει για να αποδείξει αυτόν τον ισχυρισμό. Σε μια επιστολή προς τις ανώτατες αρχές, ένας αδερφός της Παλαιάς Πρωσικής στοάς προσπάθησε να παρουσιάσει την ακίνδυνη φύση των Παλαιών Πρώσων, ισχυριζόμενος ότι σε όλη την 150χρονη ιστορία τους, οι Παλαιοί Πρώσοι όχι μόνο ήταν εθνικιστές, αλλά ότι και κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ήταν καθαρά εθνικοσοσιαλιστές, αν και ασκούσαν αυτόν τον «σοσιαλισμό» στους στενότερους κύκλους τους. Σύμφωνα με την εθνικοσοσιαλιστική εκτίμηση, αυτός ο «σοσιαλισμός στους πιο στενούς κύκλους» δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια ευνοιοκρατία εκ μέρους της κλίκας της στοάς, της οποίας οι μυστικές πολιτικές προσωπικού από μόνες τους θα αποτελούσαν βάση για να τεθεί τέλος στη διαφθορά των ελευθεροτεκτόνων στη Γερμανία.

Αν οι Γερμανοί ελευθεροτέκτονες, ενάντια σε όλα τα αποδεδειγμένα γεγονότα, θέλουν σήμερα να ισχυριστούν ότι δεν έχουν καμία σχέση με τον Διεθνή Ελευθεροτεκτονισμό, τότε ας πάρουμε ένα λόγο από τον γνωστό ελευθεροτέκτονα δρ. Όσκαρ Πόσνερ (Oskar Posner) από το Κάρλσμπαντ (Karlsbad, σημ. Κάρλοβι Βάρι) ο οποίος μίλησε στα εγκαίνια του Ανώτατου Συμβουλίου της Βιέννης το 1925:

«Υπάρχει μόνο ένα είδος ελευθεροτεκτονισμού: η διεθνής αλυσίδα της αδελφοσύνης. Στον λατινικό ελευθεροτεκτονισμό συναντάμε τον όρο “Γενικός Ελευθεροτεκτονισμός, γαλλική οικογένεια”. Θα έπρεπε να λέγεται και “Γενικός Ελευθεροτεκτονισμός, γερμανική οικογένεια”. Θα πρέπει να ειπωθεί ότι σε κάθε ένα από αυτούς τους ελευθεροτεκτονισμούς μιλιέται η γλώσσα της καρδιάς τους, αλλά ότι αυτές οι οικογένειες είναι μόνο όψεις μιας κυβικής πέτρας που ονομάζεται: Παγκόσμιος Τεκτονισμός.»

Αγώνας του Παγκόσμιου Τεκτονισμού ενάντια στον Εθνικοσοσιαλισμό

4. Σύμφωνα με αυτή την άποψη, ο αγώνας ολόκληρου του διεθνούς παγκόσμιου ελευθεροτεκτονισμού διεξάγεται σε συνεργασία με τις άλλες υπερε-

θνικές δυνάμεις ενάντια στην εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία. **Στα συνέδρια των μεταναστών και των ελευθεροτεκτόνων, συζητούνται τα διεθνή θέματα εργασίας, η εφαρμογή του κινήματος μποϊκοτάζ και υποστηρίζεται το έργο της διεθνούς διπλωματίας που συνδέεται και προσανατολίζεται με τον ελευθεροτεκτονισμό. Οι προσπάθειες του Λαϊκού Μετώπου, που στοχεύουν στην ένωση όλων των ρεπουμπλικανικών, δημοκρατικών και μαρξιστικών κύκλων και της φιλελεύθερης αστικής τάξης, αποτελούν την πιο ορατή έκφραση αυτών των προσπαθειών.** Μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορεί να γίνει κατανοητή η συμπεριφορά απέναντι στη Σοβιετική Ένωση. Όπως και στην προπολεμική περίοδο, ο παγκόσμιος Τύπος που επηρεάζεται από τους ελευθεροτέκτονες εκπληρώνει τα καθήκοντά του και υιοθετεί μια ρητορική εναντίον της Εθνικοσοσιαλιστικής Γερμανίας, που δεν καταλαβαίνουν μόνο όσοι δεν βλέπουν αυτό το δίκτυο διεθνών διασυνδέσεων και πιστεύουν ότι ένας συμβιβασμός μεταξύ Εθνικοσοσιαλισμού και ελευθεροτεκτονισμού είναι ποτέ δυνατός.

5. Όταν ο Γκαίτε περιέγραψε τον ελευθεροτεκτονισμό σαν «statum in statu», ένα κράτος εν κράτει, είχε απόλυτο δίκιο. **Καμία κυβέρνηση** που θέλει να εκτελεί τα καθήκοντά της με πειθαρχημένο και υπεύθυνο τρόπο **δεν μπορεί να ανεχθεί τον ελευθεροτεκτονισμό, ο οποίος, μέσω των διασυνδέσεών του και των προσωπικών του εμπλοκών, ακολουθεί μια ανεξέλεγκτη, ανώνυμη και επομένως ανεύθυνη εσωτερική και εξωτερική πολιτική**. Αυτή η πολιτική των στοών στο εσωτερικό συνίσταται στη διείσδυση στη δημόσια διοίκηση και τον επιχειρηματικό τομέα και στην πλήρωση όλων των θέσεων επιρροής στην πολιτιστική ζωή του έθνους μας με μέλη των στοών. Τα αδέλφια δεσμεύονται με όρκους και υποσχέσεις στην οργάνωση των ελευθεροτέκτονων. **Έπρεπε να δεσμευτούν για υπακοή και απόλυτη μυστικότητα** σχετικά με όλα τα θέματα της στοάς **πριν εισέλθουν** στις στοές, δηλαδή, **πριν καν μπορέσουν να έχουν μια σαφή κατανόηση της φύσης και του σκοπού του ελευθεροτεκτονισμού**. Μια τέτοια δέσμευση εκ των προτέρων πρέπει να χαρακτηριστεί σαν ανήθικη και φέρνει τα μέλη της σε σύγκρουση όταν αντιμετωπίζουν το ερώτημα αν πρέπει να υπακούουν στο νόμο του κράτους και της εθνικής κοινότητας ή στον όρκο της στοάς.

Όλες οι άλλες διαφορές μεταξύ Εθνικοσοσιαλισμού και ελευθεροτεκτονισμού είναι σαφώς εμφανείς από τις προηγούμενες εξηγήσεις και είναι ασυμβίβαστες και θεμελιώδεις.

Η κοσμοθέαση του εθνικοσοσιαλισμού είναι νορδική, **αυτή του ελευθεροτεκτονισμού ανατολίτικη-ιουδαϊκή**, και η εθνικοσοσιαλιστική στάση είναι φυλετικά συνειδητή σε αντίθεση με την **αντιφυλετική στάση των στοών**.

Η κοινότητα του εθνικοσοσιαλισμού είναι η ζωντανή δομή των συγγενών εθνοσυντρόφων, η εθνική κοινότητα, **όχι το πνεύμα της κάστας και η κλίκα συμφερόντων της αστικής τάξης που οργανώνεται στις στοές**.

Ο εθνικοσοσιαλισμός αντιτίθεται στον **κοσμοπολίτικο διεθνισμό του ελευθεροτεκτονισμού** με έναν άνευ όρων εθνοτικό εθνικισμό.

Για αυτή την καθοδήγηση του λαού μας ο εθνικοσοσιαλισμός δεν χρειάζεται ούτε τα «δόγματα» ούτε τα «εκπαιδευτικά συστήματα» του ελευθεροτεκτονισμού, ούτε ξένα σύμβολα, ούτε την εβραϊκή λατρεία σε ναούς.

Οι ελευθεροτεκτονικές οργανώσεις στη Γερμανία έχουν διαλυθεί. **Ο ελευθε-**

ροτεκτονισμός όμως εξακολουθεί να υπάρχει στο εξωτερικό και έχει ενώσει τις δυνάμεις του με τις υπερεθνικές οργανώσεις του παγκόσμιου Ιουδαϊσμού, την πολιτευόμενη εκκλησία και τον Μαρξισμό στον αγώνα του κατά της εθνικοσοσιαλιστικής Γερμανίας. Ολόκληρες ομάδες κρατών είναι διαποτισμένες με την σκέψη του ελευθεροτεκτονισμού και η εχθρότητά τους προς τη Γερμανία του Αδόλφου Χίτλερ ενισχύεται συνεχώς από τον παγκόσμιο ιουδαιο-ελευθεροτεκτονικό Τύπο.

Όλοι οι Γερμανοί εθνοσύντροφοι πρέπει να συνειδητοποιήσουν τον κίνδυνο της φιλελεύθερης, ελευθεροτεκτονικής σκέψης. Οποιαδήποτε προσπάθεια επανεισαγωγής των ελευθεροτεκτονικών ιδεών και εννοιών στη βιβλιογραφία, στην τέχνη και στην επιστήμη μας και στις πολιτικές μας απόψεις πρέπει να καταπνιγεί εν τη γενέσει της.

Πρέπει να μάθουμε από την ιστορία ότι ο ελευθεροτεκτονισμός έχει απαγορευτεί πολλές φορές σε διάφορα κράτη και παρ' όλα αυτά σε περιόδους κρίσης έχει επανειλημμένα επιτεθεί στους λαούς σαν δηλητήριο αποσύνθεσης.